

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-04/24-01/1

URBROJ: 65-24-2

Zagreb, 16. rujna 2024.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima ("Narodne novine", broj 81/13) u prilogu upućujem *Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanim sastancima Europskoga vijeća u razdoblju od siječnja do srpnja 2024.*, koje je dostavljeno predsjedniku Hrvatskoga sabora, aktom od 13. rujna 2024. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-07/310
URBROJ: 50301-21/21-24-2

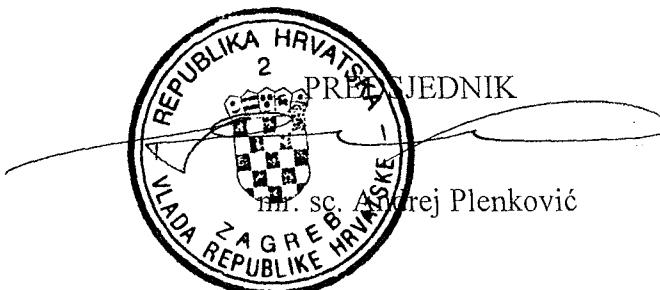
Zagreb, 13. rujna 2024.

PREDsjEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanim sastancima Europskoga vijeća u razdoblju od siječnja do srpnja 2024.

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima („Narodne novine“, broj 81/13.), dostavlja se Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanim sastancima Europskoga vijeća u razdoblju od siječnja do srpnja 2024.

U prilogu Izvješća dostavljaju se i zaključci sastanaka Europskoga vijeća u razdoblju od siječnja do srpnja 2024.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE

o sastancima Europskog vijeća u razdoblju od siječnja do srpnja 2024. te ostalim sastancima čelnika i čelnica država članica Europske unije i sastancima Europske političke zajednice

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (*Narodne novine*, broj 81/2013), predsjednik Vlade podnosi Izvješće o izvanrednom sastanku Europskog vijeća održanom 1. veljače 2024., redovnom sastanku Europskog vijeća održanom 21.–22. ožujka 2024., izvanrednom sastanku Europskog vijeća održanom 17.-18. travnja 2024., neformalnom sastanku čelnica i čelnika održanom 17. lipnja 2024., redovnom sastanku Europskog vijeća održanom 27. lipnja, te 4. sastanku Europske političke zajednice održanom 18. srpnja 2024.

U prilogu ovog izvješća su zaključci sastanaka Europskog vijeća.

Zagreb, 13. rujna 2024.

Izvanredni sastanak Europskog vijeća, 1. veljače 2024.

Ključna tema i glavni razlog održavanja izvanrednog sastanka bila je revizija **Višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.-2027.** Europsko vijeće (EV) raspravilo je i situaciju u Ukrajini, te održalo stratešku raspravu o Bliskom istoku. Republiku Hrvatsku je predstavljao predsjednik Vlade Andrej Plenković.

Uvodno se članovima i članicama Europskog vijeća obratila **predsjednica Europskog parlamenta Roberta Metsola.** Pozdravljajući vijest o dogovoru o reviziji VFO-a postignutom neposredno prije početka sastanka EV-a, istaknula je važnost predvidljive srednjoročne financijske potpore Ukrajini koja pomaže njenom oporavku, obnovi, kao i reformskim procesima na putu prema članstvu u Europskoj uniji (EU). Ujedno je istaknula da se kod usvajanja budućeg VFO-a mora voditi računa o strateškim prioritetima koji su posebno važni građanima, kao što su istraživanje i inovacije, zdravstvo i kohezijska politika. Naglasila je da Europa može pomoći u promicanju mirovnog procesa i posredovati u pronalasku rješenja sukoba na Bliskom istoku, a za to je potreban ujedinjen i koherentan pristup EU-a.

Revizija VFO-a

Ovaj sastanak Europskog vijeća sazvan je nakon što u prosincu 2023. nije postignut **dogovor o reviziji višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.-2027.** u sredini programskog razdoblja. Razdoblje nakon prosinačkog sastanka EV-a obilježile su intenzivne konzultacije u cilju pronalaženja rješenja koje bi bilo prihvatljivo svim državama članicama (budući da ih je 26 već podržalo predloženi paket revizije). Dogovor je finaliziran neposredno prije početka sastanka EV-a te su ga čelnici potvrdili na početku sastanka. Čelnici i čelnicice naglasili su da će se nastaviti i rad na novim vlastitim sredstvima, a svi prihodi od novih vlastitih sredstava uvedenih nakon 2023. godine upotrijebiti će se za prijevremenu otplatu zajmova u okviru instrumenta *Next Generation EU*.

Dogovorena revizija je rezultirala jačanjem podrške novim prioritetima u iznosu od **64,6 milijardi EUR dodatnih sredstava za razdoblje 2021.-2027.** (od čega 33 milijarde EUR u zajmovima i 10,6 milijardi EUR u preraspodjelama), kako slijedi:

- 50 milijardi EUR za Ukrajinu;

- 2 milijarde EUR za naslov Migracije i upravljanje granicama (naslov 4.);
- 7,6 milijarde EUR za naslov Susjedstvo i svijet (naslov 6.), od čega 2 milijarde za zapadni Balkan;
- 1,5 milijardi EUR Europskom fondu za obranu (EDF) u okviru novog instrumenta Platforma za strateške tehnologije za Europu (STEP);
- 2 milijarde EUR za Instrument fleksibilnosti (pokrivanje dodatnih troškova povezanih s plaćanjem kamata u okviru instrumenta *NextGeneration EU*);
- 1,5 milijardi EUR za pričuvu za solidarnost i pomoć (*Solidarity and Aid Reserve*).

Postizanje dogovora istaknuto je kao snažna poruka jedinstva EU-a i snažne potpore EU-a **Ukrajini**, s obzirom da je politički dogovor omogućio mobilizaciju dodatnih 50 milijardi eura u okviru Instrumenta za Ukrajinu, od čega 33 milijarde EUR u obliku zajmova, te 17 milijardi EUR u obliku bespovratne potpore (u okviru novog tematskog instrumenta pričuva za Ukrajinu, uspostavljenog iznad gornjih granica VFO-a za razdoblje 2021.-2027.).

Dogovor o reviziji VFO-a uključio je i dodatne 2 milijarde EUR za potporu državama članicama u rješavanju izazova i potreba povezanih s **migracijama** i upravljanjem granicama, te za provedbu novog Pakta o migracijama i azilu. Dalnjih 7,6 milijardi EUR bit će izdvojeno za pružanje potrebne potpore u kontekstu izvanrednih geopolitičkih napetosti. Financiranje bi trebalo pomoći u održavanju djelotvorne suradnje u području migracija s trećim zemljama, potpori sirijskim izbjeglicama u Turskoj i široj regiji, pružanju potpore zapadnom Balkanu, južnom susjedstvu i Africi, te osiguravanju dostatnih sredstava za Instrument EU-a za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI).

Detaljna razrada revidiranih svota po proračunskim linijama vidljiva je u tablici koja čini integralni dio zaključaka Europskog vijeća s ovog sastanka.

Ukrajina

Prije početka formalne rasprave čelnicima se video-vezom obratio **predsjednik Ukrajine Volodimir Zelenskij**. Predsjednik Zelenskij zahvalio je na odluci o finansijskoj pomoći za Ukrajinu u okviru revizije VFO-a, koja signalizira daljnju podršku i jedinstvo EU-a glede Ukrajine, izrazivši ujedno i žaljenje zbog kašnjenja obećane europske isporuke streljiva Ukrajini. Osvrnuo se i na svoj

posjet Švicarskoj tijekom kojeg je dogovorio održavanje globalnog mirovnog summita o Ukrajini.

U raspravi, čelnici i čelnice ponovili su čvrstu sveobuhvatnu potporu EU-a Ukrajini sve dok to bude potrebno. Naglasili su važnost pružanja predvidljive i održive vojne pomoći, posebno putem **Europskog instrumenta mirovne pomoći** (EPF), misije EU-a za vojnu pomoć Ukrajini, kao i izravne bilateralne pomoći država članica. Istaknuto je da Ukrajina može izdržati samo uz snažnu pomoć Zapada, a dio toga je i cilj isporuke Ukrajini milijun komada streljiva (sukladno zaključcima EV-a iz ožujka 2023.), čija realizacija kasni. Inicijalna namjera bila je da glavni naglasak rasprave bude nastavak vojne potpore Ukrajini, odnosno postizanje konkretnog dogovora o uspostavi Fonda za pomoć Ukrajini (UAF) u okviru EPF-a kao ključne sastavnice sigurnosnih obveza EU-a prema Ukrajini. Zbog razlika u ambicijama država članica, postizanje konkretnog dogovora o UAF-u, izuzev pružanja općenite političke potpore daljnjoj vojnoj pomoći Ukrajini, nije bilo moguće na tom sastanku. Čelnici i čelnice su u konačnici u zaključcima pozvali Vijeće da do početka ožujka 2024. postigne dogovor o povećanju finansijske gornje granice EPF-a za UAF (slijedom prijedloga iz siječnja o inicijalnom povećanju od 5 milijardi eura u 2024.) Ujedno su, s obzirom na hitne potrebe Ukrajine te podsjećajući na obvezu EU-a osiguravanja milijun naboja topničkog streljiva, pozvali države članice da istraže sve mogućnosti kako bi se zadovoljile potrebe Ukrajine te ubrzaju naporu u tu svrhu, kako bi se doprinijelo povećanju proizvodnih kapaciteta europske industrije.

Pozdravljen je dogovor o Odluci Vijeća i Uredbi Vijeća o usmjeravanju izvanrednih finansijskih prihoda privatnih subjekata koji izravno proizlaze iz **imobilizirane ruske imovine** u potporu Ukrajini, čime se Visokom predstavniku i Europskoj komisiji (EK) omogućuje da pripreme sljedeće korake u tom pravcu.

Predsjednik Vlade Plenković pozdravio je postignuti dogovor o paketu revizije VFO-a, koji je ujedno važan politički signal o prioritetima rada EU-a. Od posebnog je značaja dogovor oko Instrumenta za Ukrajinu, kojim je poslana poruka jedinstva, solidarnosti i čvrste daljnje podrške Ukrajini. Pozvao je na daljnju snažnu potporu EU-a Ukrajini, uključujući vojnu pomoć, te na žurnu uspostavu Fonda za pomoć Ukrajini u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Imajući u vidu sukob na Bliskom istoku kao i izbjeganje novih kriza i regionalnih sukoba, važno je izbjegći rizik pojave zamora glede podrške Ukrajini, te je potvrda daljnje predanosti EU-a stoga izuzetno važna. PVRH Plenković je istaknuo i važnost jačanja europskih obrambenih proizvodnih kapaciteta, kako u

kontekstu jačanja europske obrambene spremnosti tako i daljnje pomoći Ukrajini, pri čemu Hrvatska podržava i snaženje kapaciteta ukrajinske obrambene industrije. Pozdravio je napredak u radu na prijedlozima korištenja zamrznute ruske imovine za potporu Ukrajini, naglašavajući kako je važno da te mjere budu u skladu s međunarodnim pravom i pravom EU-a.

Bliski istok

EV je održao stratešku raspravu o stanju na Bliskom istoku, bez donošenja zaključaka. Rasprava se temeljila na **tri glavne teme: sigurnosna situacija i rizik od regionalne eskalacije, posljedice vezane za promjenjivu situaciju na terenu te poteškoće za postizanje zajedničke vizije za dvodržavno rješenje**, koje je predstavio predsjednik EV-a Charles Michel. Istaknuo je kako EU može donijeti dodanu vrijednost u političkom procesu koji bi vodio miru, temeljem dvodržavnog rješenja. Spomenuto je pitanje financiranja Agencije Ujedinjenih naroda za palestinske izbjeglice (UNRWA), nastavno na optužbe Izraela da su neki djelatnici Agencije sudjelovali u terorističkom napadu na Izrael 7. listopada 2023. Visoki predstavnik Borrell naglasio je da se humanitarna situacija pogoršava te apelirao da se ne suspendira financiranje Agencije dok traje istraga. U daljnjoj raspravi čelnici su ponovno izrijekom osudili brutalni teroristički napad Hamasa na Izrael te istaknuli potrebu bezuvjetnog oslobođanja talaca, pružanja humanitarne pomoći civilima u Gazi i nužnost obnove pregovora o dvodržavnom rješenju.

Budući da nisu usvojeni zaključci, predsjednik EV-a svoje usmene zaključke iznio medijima nakon sastanka. Glavne poruke odnosile su se na: suglasje glede napora vezanih za deescalaciju situacije, posebno u Crvenom moru, važnost osiguravanja dostave humanitarne pomoći u Gazu, oslobođanje talaca, podršku dvodržavnom rješenju, koje uključuje sigurnost Izraela i pravo Izraela na miran suživot, te vidljivu podršku čelnika snažnijoj uključenosti EU-a u mirovne napore.

Predsjednik Vlade Plenković izrazio je veliku zabrinutost glede katastrofalne humanitarne situacije u Gazi, ističući da je potrebno uložiti maksimalne napore da se spriječi humanitarna katastrofa. Hrvatska dijeli zabrinutost u svezi navoda da je određeni broj djelatnika UNRWA-e bio umiješan u Hamasov napad na Izrael te pozdravlja brzu odluku UNRWA-e da pokrene istragu. Ne smije se dopustiti da dođe do prekida isporuke humanitarne pomoći u Gazi. Hrvatska je zabrinuta i zbog rastućih regionalnih napetosti i njihove eskalacije koja je već poremetila

tijekove globalne trgovine, a čiji bi nastavak ozbiljno utjecao na regionalnu sigurnost i svjetsko gospodarstvo. Naglasio je da je dvodržavno rješenje jedino dugoročno rješenje koje osigurava mir i stabilnost.

Poljoprivreda

U kontekstu prosvjeda poljoprivrednika koji su se održavali u Bruxellesu istovremeno s održavanjem izvanrednog sastanka EV-a, čelnici i čelnice su se osvrnuli na **aktualne izazove u poljoprivrednom sektoru** te bojazni poljoprivrednika zbog posljedica rata u Ukrajini, kao i prilagodbe u postizanju ciljeva zelene tranzicije. Naglašavajući ključnu ulogu zajedničke poljoprivredne politike, čelnici i čelnice su u zaključcima pozvali Vijeće i EK da prema potrebi nastave s radom na tom području te istaknuli da će EV i dalje redovito razmatrati situaciju.

Sastanak Europskog vijeća, 21.-22. ožujka 2024.

Ključne teme sastanka bile su: Ukrajina, sigurnost i obrana, Bliski istok, proširenje EU-a i unutarnje reforme, te migracije. Dodatne su teme bile poljoprivreda, pripravnost i odgovor na krize, vanjski odnosi, Europski semestar te priprema novog Strateškog programa. Na marginama sastanka EV-a održan je i sastanak na vrhu država europodručja.

Republiku Hrvatsku je predstavljao predsjednik Vlade Andrej Plenković.

Razmjena mišljenja s glavnim tajnikom UN-a

Sastanak je započeo razmjrenom mišljenju s **glavnim tajnikom UN-a Antoniom Guterresom** o geopolitičkoj situaciji i ključnim globalnim izazovima.

Predsjednik Vlade Plenković je zahvalio gt UN-a na jasnom stajalištu glede ruske agresije na Ukrajinu kao i na naporima oko situacije u Gazi, napose u pravcu oslobađanja taoca. Izvijestio je da je Hrvatska do sada uputila 1,25 milijuna EUR za žurnu humanitarnu pomoć civilnom stanovništvu Gaze, pola milijuna eura za aktivnosti UNICEF-a u Gazi, Egiptu i Jordanu, a isporučit će i 400 tona pšeničnog brašna egipatskom Crvenom polumjesecu. Podržao je prijedlog gt UN-a za sastanak na vrhu o budućnosti kao i njegovu agendu za mir. Istaknuo je potrebu i ključnu važnost dijaloga i partnerstva između globalnog sjevera i globalnog juga, najavivši da će se o tome raspravljati i na Dubrovnik forumu kojeg Hrvatska organizira u lipnju, te pozvao gt UN-a na sudjelovanje.

Razmjena mišljenja s predsjednicom Europskog parlamenta

Sukladno redovitoj praksi, čelnicima se prije formalnog dijela sastanka obratila predsjednica Europskog parlamenta **Roberta Metsola**. Govorila je o važnosti zaustavljanja širenja dezinformacija, potrebi jačanja povjerenja u europski projekt, o Rusiji kao najvećoj prijetnji miru, te važnosti daljnje sveukupne pomoći Ukrajini. Istaknula je i važnost uspostave novog sigurnosnog okvira EU-a, kao i dalnjeg proširenja Unije, pri čemu je pozvala i na otvaranje pregovora o pristupanju EU-u s Bosnom i Hercegovinom. Osvrnula se i na reforme EU-a koje smatra potrebnim radi proširenja, kao i na situaciju u Gazi i na Crvenom moru.

Ukrajina

Čelnicima se video-vezom obratio ukrajinski predsjednik **Volodimir Zelenskij**. Govorio je o dvije godine ruske agresije na Ukrajinu te o važnosti zajedničkog europskog cilja pobjede nad Rusijom koja ugrožava ne samo Ukrajinu već i cijelu Europu i europski način života. Izvijestio je o žurnim vojnim potrebama Ukrajine, napose glede protuzračne obrane i streljiva, ujedno zahvalivši na odluci Vijeća o uspostavi Fonda za pomoć Ukrajini u iznosu od 5 milijardi eura kao i inicijativi Češke za žurnom nabavom streljiva za pomoć Ukrajini. Istaknuo je i važnost ubrzanja europske obrambene proizvodnje radi Ukrajine, ali i radi same Europe i njezine obrambene samodostatnosti. Govorio je o liberalizaciji trgovinskog režima, pristupnom putu Ukrajine i važnosti brzog usvajanja pregovaračkog okvira u sklopu pristupnog procesa¹ te korištenju imobilizirane ruske imovine za potrebe Ukrajine.

Na početku rasprave o Ukrajini, predsjednica EK Ursula von der Leyen i visoki predstavnik Borrell predstavili su članovima i članicama EV-a **aktualno stanje glede pomoći Ukrajini** u kontekstu netom objavljene Komunikacije o reformama i preispitivanjima politika prije proširenja te zajednički prijedlog za uporabu izvanredne koristi od zamrznute ruske imovine za pomoć Ukrajini². EV je razmotrio napredak po svim aspektima odnosa i potpore EU-a, s ciljem upućivanja snažne poruke o daljnjoj potpori Ukrajini, s naglaskom na žurnu vojnu pomoć. U tom kontekstu, a napose imajući u vidu dvogodišnjicu ruske agresije na Ukrajinu, a ujedno i deset godina otkada je Rusija nezakonito pripojila Krim i Sevastopolj, čelnici i čelnice EU-a istaknuli su da još odlučnije podupiru Ukrajinu i da Rusija ne smije prevladati. Potvrdili su da će EU nastaviti pružati svu potrebnu potporu Ukrajini, sve dok bude potrebno.

Čelnice i čelnici su ustvrdili da su Ukrajini u ostvarivanju njezina neotuđivog prava na samoobranu hitno potrebni sustavi protuzračne obrane, streljivo i projektili. Istaknuli su da će EU i države članice ubrzati isporuku sve potrebne **vojne pomoći** te su pozdravili s tim ciljem pokrenute inicijative, uključujući i inicijativu Češke za hitnom nabavkom streljiva, što će pomoći u kontekstu

¹ EK je na Odboru stalnih predstavnika (COREPER) 13. ožujka 2024. predstavila usmeno izvješće o napretku Ukrajine i Moldove te nacrt pregovaračkog okvira za obje države.

² Prema tom prijedlogu, 90% od procijenjene 3 mlrd € godišnje bilo bi alocirano za vojnu pomoć Ukrajini kroz EPF, a preostalih 10 % kroz proračun EU-a za ukrajinsku obrambenu industriju.

ispunjavanja obveze EU-a da se Ukrajini dostavi milijun naboja topničkog streljiva.

EV je pozdravio donošenje Odluke Vijeća o Fondu za pomoć Ukrajini³, kojom se osigurava nastavak vojne potpore Ukrajini u okviru EPF-a, kao i povećanje kapaciteta Misije EU-a za vojnu pomoć. EV je pozdravio bilateralne sporazume o sigurnosnim obvezama koje je nekoliko država članica i partnera već skloplilo s Ukrajinom.

Dodatno, s obzirom na nemogućnost postizanja dogovora (radi neslaganja Mađarske) glede **osmog paketa potpore Ukrajini u okviru EPF-a**, čelnici su pozvali Vijeće da na tome nastavi rad. Razmotrili su i napredak u pogledu sljedećih koraka kojima bi se izvanredni prihodi od imobilizirane ruske imovine usmjerili u korist Ukrajine, uključujući mogućnost financiranja vojne potpore. Rasprava je pokazala razlike u stajalištima te su posljedično u zaključcima EV-a čelnici i čelnice pozvali Vijeće da nastavi s radom na prijedlozima Visokog predstavnika i EK.

EV je pozdravio donošenje trinaestog **paketa sankcija** prema Rusiji naglasivši ključnu važnost njihove djelotvorne provedbe te ujedno su pozvao na njihovo daljnje jačanje. Pozvao je Vijeće i EK da poboljšaju razmjenu informacija i unaprijede suradnju s trećim zemljama, posebno istakнуvši važnost sprečavanja zaobilaženja sankcija preko trećih zemalja i osiguravanje njihove provedbe.

U pogledu **provedbe sankcija i sprječavanja njihova zaobilaženja**, EV je istaknuo da se pristup Rusije osjetljivim proizvodima i tehnologijama koji su važni na bojištu mora i dalje ograničavati u najvećoj mogućoj mjeri, među ostalim, mjerama prema subjektima u trećim zemljama koji omogućuju nezakonitu trgovinu proizvodima obuhvaćenima sankcijama. EV je u tom kontekstu pozvao Visokog predstavnika i EK da pripreme dodatne sankcije protiv Bjelarusa, Sjeverne Koreje i Irana. Pozvao je i treće strane da odmah prestanu pružati materijalnu potporu ruskom ratu i istaknuli zabrinutost zbog izvješća da bi Iran mogao prenijeti balističke projektile i povezanu tehnologiju u Rusiju, nakon što je ruskom režimu isporučio bespilotne letjelice.

³ Vijeće za vanjske poslove 18. ožujka 2024. donijelo je Odluku o izmjeni Odluke o EPF-u (*European Peace Facility*), kojom se povećava gornja granica EPF-a za 5 milijardi eura, čime se uspostavlja posebna omotnica za Ukrajinu/Fond za pomoć Ukrajini (*UAF*) unutar EPF-a. Mađarska je pri glasovanju o uspostavi UAF-a bila suzdržana.

Čelnice i čelnici oštro su osudili kontinuirana **kršenja ljudskih prava** na okupiranim ukrajinskim područjima, uključujući deportaciju djece, te odlučno odbacili nezakonite tzv. izbore, koje je Rusija organizirala u privremeno okupiranim ukrajinskim područjima, istaknuvši da EU nikada neće priznati njihovu valjanost i rezultate.

Potvrdili su daljnju predanost EU-a sanaciji, **oporavku i obnovi** Ukrajine, u koordinaciji s međunarodnim partnerima. Pozdravili su nedavno jačanje savjetodavne misije EU-a (EUAM) u Ukrajini, te pozvali (na inicijativu Hrvatske) na daljnju potporu psihološkoj i psihosocijalnoj rehabilitaciji branitelja, kao i veću pomoć u razminiranju.

U kontekstu priprema za **globalni sastanak na vrhu o miru u Ukrajini**, za koji je Švicarska ponudila domaćinstvo, EV je potvrdio nastavak dalnjeg angažmana EU-a na globalnoj razini kako bi se osigurala međunarodna potpora pravednom i trajnom miru kao i ključnim načelima i ciljevima formule za mir u Ukrajini. Čelnici i čelnice su se osvrnuli i na stanje u Moldovi i Gruziji naglasivši da će EU nastaviti pružati svu relevantnu potporu tim dvjema zemljama u prevladavanju izazova koji proizlaze iz ruske agresije na Ukrajinu.

Zaključci o Ukrajini usvojeni su uz izjavu Mađarske priloženu uz zapisnik sa sastanka EV-a, u kojoj je Mađarska navela kako se ne slaže sa strateškim smjerom određenih politika EU-a u odnosu na rat u Ukrajini.

Predsjednik Vlade Plenković podržao je poduzimanje potrebnih koraka u cilju žurne dostave daljnje vojne pomoći Ukrajini uz istovremeno jačanje europske obrambene proizvodnje, što smatra jasnim signalom daljnje zajedničke predanosti Ukrajini kao i vjerodostojnosti EU-a kao partnera. Istaknuo je da je odluka o uspostavi Fonda za pomoć Ukrajini u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći važna politička poruka jedinstva i predanosti EU-a. Podržao je usvajanje 13. paketa sankcija kao i rad na novim sankcijama, naglašavajući važnost sprječavanja njihova zaobilaženja. Istaknuo je da je u tom pravcu potrebno postaviti visoke zahtjeve i prema državama kandidatima za članstvo. Hrvatska osuđuje održavanje ilegalnih tzv. „izbora” u privremeno okupiranim ukrajinskim teritorijima te snažno odbacuje bilo kakav pokušaj od strane Rusije da legitimizira pokušaje aneksije dijelova međunarodno priznatih teritorija Ukrajine. PVRH Plenković je izrazio zadovoljstvo što je u zaključcima (na zahtjev Hrvatske) istaknuta važnost psihosocijalne rehabilitacije i oporavka branitelja i članova

njihovih obitelji, u čemu Hrvatska pruža Ukrajini značajnu pomoć. Izvijestio je i o nedavnom 9. paketu bilateralne vojne pomoći Vlade RH Ukrajini.

Sigurnost i obrana

Čelnici i čelnice proveli razmotrili su ostvaren napredak u kontekstu provedbe ranijih zaključaka EV-a i vojne pomoći Ukrajini, kao i u svezi s dalnjim konkretnim koracima koji će europsku obranu i njenu industrijsku bazu učiniti otpornijom i konkurentnijom, a Europskoj uniji omogućiti da preuzme više odgovornosti za vlastitu obranu i sigurnost, u skladu s Izjavom iz Versaillesa iz ožujka 2022. i Strateškim kompasom. Posebno istaknuto bilo je pitanje **financiranja povećanih obrambenih potreba**, uključujući privatne i javne izvore, s važnom ulogom Europske investicijske banke (EIB).

Kao doprinos raspravi, EK je 5. ožujka objavila tzv. Obrambeni paket, odnosno Zajedničku komunikaciju EK i Visokog predstavnika o **Strategiji za europsku obrambenu industriju** (EDIS), dugoročnoj viziji za postizanje industrijske spremnosti u području obrane u EU-u i prateći provedbeni prijedlog **Programa za europsku obrambenu industriju** (EDIP). EDIS je prva obrambena industrijska strategija na razini EU-a, kojom se predlaže dugoročna vizija za postizanje industrijske spremnosti u području obrane te predlaže ambiciozan skup novih mjera za potporu konkurentnosti i spremnosti obrambene industrije. EV je potvrdio daljnju predanost EU-a povećanju svoje ukupne obrambene spremnosti i sposobnosti kako bi odgovarale aktualnim potrebama i ambicijama s obzirom na sve veće prijetnje i sigurnosne izazove, uz ojačanu tehnološku i industrijsku bazu. Pozvalo je na ostvarivanje napretka u nizu područja, uključujući znatno povećanje rashoda za obranu, brža i bolja zajednička ulaganja, poboljšanje pristupa javnom i privatnom financiranju, poticanje razvoja i zajedničke nabave, inovativne obrambene proizvode, daljnju integraciju europskog obrambenog tržišta i smanjenje birokracije za mala i srednja poduzeća te podupiranje inicijativa za daljnja ulaganja u kvalificiranu radnu snagu u obrambenoj industriji.

U pogledu **financiranja povećanih obrambenih potreba**, EV je pozvao Vijeće i EK da istraže sve mogućnosti za mobilizaciju finansijskih sredstava i do lipnja o tome podnesu izvješće. Prepoznata je važnost Europske investicijske banke te su čelnici i čelnice pozvali EIB da prilagodi svoju politiku kreditiranja obrambene industrije i definiciju robe s dvojnom namjenom.

EV je pozvao Vijeće, Visokog predstavnika i EK na brzi napredak u radu na EDIS-u, a ujedno je pozvalo Vijeće da bez odgode nastavi s radom na pratećem prijedlogu Programa. Čelnici su istaknuli i važnost Strateškog kompasa kao ključnog elementa za povećanje europske obrambene pripravnosti, te pozvali na njegovu bržu provedbu. Zaključili su da će snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te djelovati komplementarno NATO-u koji ostaje okosnica zajedničke obrane svojih članica.

Predsjednik Vlade Plenković je pozdravio rad na jačanju europske obrambene tehnološke i industrijske baze (EDTIB – *European Defence Technological and Industrial Base*), te objavu „Obrambenog paketa“. Hrvatska vidi značajnu vrijednost u prijedlozima koji se odnose na intenziviranje zajedničke nabave i s tim povezanim finansijskim poticajima, poticanje snažnijeg uključivanja i financiranja malih i srednjih poduzeća, promičući snažniju interakciju s ukrajinskom obrambenom industrijom i strateško partnerstvo s NATO-om. Strategija i Program trebaju se uskladiti s postojećim obrambenim inicijativama, pri čemu je potrebno uzeti u obzir nadležnosti država članica.

Bliski istok

EV je održao opsežnu raspravu o situaciji na Bliskom istoku, s fokusom na pogoršanu **humanitarnu situaciju** u Gazi. Cilj je bio usuglasiti supstancialne zaključke (u čemu se i uspjelo) kako bi se pokazalo jedinstvo EU-a po tom pitanju s obzirom da se do tada EU još uvijek pozivao na usuglašene poruke iz listopada 2023.

U raspravi su uzeti u obzir glavni elementi zaključaka EV-a iz listopada 2023. kao i izjave 26 ministara vanjskih poslova iz veljače 2024. Čelnici i čelnice su istaknuli da su zgroženi dosad **nezabilježenom pogibelji civila i kritičnim humanitarnim stanjem**, te su izrazili duboku zabrinutost zbog katastrofalnog humanitarnog stanja u Gazi i njegova nerazmernog učinka na civile, osobito na djecu, kao i zbog neposredne opasnosti od gladi uzrokovane nedovoljnim ulaskom pomoći. Naglasili su da su potpun, brz, siguran i neometan dotok humanitarne pomoći svim rutama u pojasu Gaze i pristup toj pomoći ključni kako bi se civilnom stanovništvu pružila pomoć. Pozvali su na hitnu humanitarnu stanku koja bi dovela do održivog prekida vatre kao i na bezuvjetno oslobođanje svih talaca i pružanje humanitarne pomoći. Pozdravili su inicijativu Amalthea,

kojom se otvara pomorska ruta za hitnu pomoć od Cipra do Gaze. Također, pozvali su na hitne mjere kako bi se spriječilo daljnje raseljavanje stanovništva i pružilo sigurno sklonište te apelirali na izraelsku vladu da ne poduzima kopnenu operaciju u Rafahu, gdje je više od milijun Palestinaca potražilo sigurnost.

EV je podsjetio na svoje prethodne zaključke u kojima je najoštrije osudio Hamas zbog **brutalnih i neselektivnih terorističkih napada** na Izrael 7. listopada 2023., prepoznao pravo Izraela da se brani u skladu s međunarodnim pravom i međunarodnim humanitarnim pravom te pozvao na trenutačno oslobođanje svih talaca bez ikakvih preduvjeta. Istaknuto je da Hamas i druge oružane skupine moraju odmah odobriti humanitarni pristup svim preostalim taocima te je Vijeće pozvano da ubrza rad na donošenju dalnjih sankcija protiv Hamasa. EV je naglasio da sve strane moraju poštovati **međunarodno pravo, međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo ljudskih prava**. U tom kontekstu istaknuta je važnost poštovanja i provedbe naloga Međunarodnog suda od 26. siječnja 2024., koji je pravno obvezujući i odnosi se na prava Palestinaca u pojasu Gaze. Sva kršenja međunarodnog prava moraju se temeljito i neovisno istražiti te se mora osigurati preuzimanje odgovornosti, među ostalim, za seksualno nasilje. U tom pogledu, EV je s velikom zabrinutošću primio na znanje izvješća posebne predstavnice UN-a Patten izražavajući svoju zgroženost seksualnim nasiljem počinjenim tijekom napada 7. listopada. EU podupire neovisne istrage svih navoda o seksualnom nasilju.

Čelnici i čelnice pozvali su na hitno **zaustavljanje nasilja** na Zapadnoj obali i u istočnom Jeruzalemu, na osiguravanje sigurnog pristupa svetim mjestima, te oštro osudili nasilje ekstremističkih naseljenika. Pozvali su Vijeće da ubrza rad na donošenju sankcija. Oštro su osudili odluke izraelske vlade o dalnjem proširenju nezakonitih naselja diljem okupirane Zapadne obale te pozvali Izrael da ih poništi.

Čelnici i čelnice su razmotrili usluge koje pruža Agencija za pomoć i rad Ujedinjenih naroda za palestinske izbjeglice na Bliskom istoku (**UNRWA**) u Gazi i diljem regije, ističući da su iste neophodne. Pozdravili su i brzo djelovanje UN-a s ciljem pokretanja unutarnje istrage UN-a u pogledu ozbiljnih optužbi o navodnom sudjelovanju zaposlenika UNRWA-e u terorističkim napadima 7. listopada 2023.

Naglasili su da će EU nastaviti intenzivno surađivati s regionalnim i međunarodnim partnerima kako bi se spriječila daljnja **regionalna eskalacija**, osobito u Libanonu i u Crvenom moru. Pozvali su sve aktere, osobito Iran, da se

suzdrže od djelovanja koja bi zaoštrila odnose a ujedno su pozdravili pokretanje pomorske operacije EU-a ASPIDES za zaštitu slobode plovidbe i sigurnosti pomoraca u Crvenom moru, Adenskom zaljevu i široj regiji.

Zaključno, EV je istaknuo daljnju **predanost EU-a trajnom i održivom miru** koji se temelji na dvodržavnom rješenju te pozvao sve strane da se suzdrže od djelovanja kojima se potkopava načelo dvodržavnog rješenja kao i održivost buduće palestinske države.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je da pogoršana humanitarna situacija u Gazi traži hitno i ozbiljno djelovanje. Ključno je da Izrael otvorи više kopnenih graničnih prijelaza, kako bi se omogućilo povećanje dnevnih isporuka pomoći. Glavni problem je daljnji nedostatan napredak u pogledu oslobođenja talaca, što je ujedno i glavna prepreka za održivi prekid vatre. Nema alternative djelovanju UNRWA-e, kako u kontekstu pružanja vitalne pomoći tako i osnovnog funkcioniranja zdravstvenih usluga i obrazovanja. Ključno je ponovno oživjeti politički proces temeljen na dvodržavnom rješenju. Vezano za krizu na Crvenom moru i napade hutista, potrebno je pomoći afričkim zemljama koje ovise o uvozu žita, ali i diplomatskim putem s Indijom i Kinom pokušati razmotriti moguća zajednička rješenja.

Proširenje EU-a i unutarnje reforme

Slijedom Izjave iz Granade iz listopada 2023., EV je razmotrio **pripreme za proširenje i unutarnje reforme EU-a** te podsjetio da rad na obje teme treba usporedno napredovati, kako bi i EU i njegove buduće članice bili spremni u trenutku pristupanja. U tom smislu, čelnice i čelnici dogovorili su da će o unutarnjim reformama ponovno raspravljati na jednom od svojih nadolazećih sastanaka, kako bi do ljeta 2024. usvojili zaključke o planu za budući rad na unutarnjim reformama.

U raspravi o proširenju, čelnice i čelnici razmotrili su status pristupnog procesa Bosne i Hercegovine te, temeljem preporuke EK (iz Izvješća o napretku) od 12. ožujka 2024., dali zeleno svjetlo za **otvaranje pregovora o pristupanju s Bosnom i Hercegovinom**. U tu su svrhu pozvali EK da pripremi pregovarački okvir kako bi ga Vijeće donijelo čim BiH poduzme sve relevantne korake navedene u preporuci EK od 12. listopada 2022.

EV je također pozdravio napredak koji su ostvarile **Ukrajina i Moldova** na putu prema članstvu u EU-u te pozvao Vijeće, nakon što je EK podnijela nacrte pregovaračkih okvira za te dvije zemlje, da ih brzo usvoji i bez odlaganja nastavi s radom. EV je primio na znanje napore **Gruzije** i ohrabrio je na daljnji napredak u prioritetnim reformama.

Predsjednik Vlade Plenković je pozdravio Izvješće EK o napretku Bosne i Hercegovine i izrazio snažnu podršku preporuci o otvaranju pristupnih pregovora s BiH. Istaknuo je da Izvješće daje dobar pregled izvanrednog napretka koji je BiH ostvarila u relativno kratkom vremenu, a što je prepoznala i pEK von der Leyen koja je izjavila da je u posljednjih godinu dana Bosna i Hercegovina ostvarila više nego u cijelom desetljeću. Podsjetio je da je Europsko vijeće u prosincu 2023., uz snažnu podršku Hrvatske, zatražilo da Komisija pripremi Izvješće u cilju donošenja odluke o otvaranju pregovora. Hrvatska smatra da su sada ostvareni uvjeti za donošenje takve odluke, s obzirom da su izneseni jasni dokazi reformskog napretka po ključnim kriterijima za članstvo. Situacija u Bosni i Hercegovini nije bez izazova, što čini postignute rezultate u procesu reformi još više hvalevrijednima.

PVRH Plenković je pohvalio odlučnost i uspjeh Vijeća ministara BIH i predsjedavajuće B. Krišto. Zahvalio je pEK von der Leyen i nizozemskom premijeru Rutteu na zajedničkom i pravovremenom posjetu Sarajevu u siječnju, što je pružilo dodatan poticaj za reformski proces u BiH. Otvaranje pristupnih pregovora pružit će daljnji snažni poticaj proeuropskim političkim snagama u BiH te pokazati da se reforme isplate i donose rezultate. Poslat će i poruku vanjskim akterima o europskom putu na kojem se BiH nalazi. Otvaranje pregovora s BiH će ujedno poslati snažnu pozitivnu poruku ostalim zemljama jugoistočne Europe. U provedbi dalnjih reformi ključna je reforma Izbornog zakona koja bi osigurala punu ravnopravnost sva tri konstitutivna naroda u BiH. PVRH Plenković zaključno je pozvao Europsko vijeće na donošenje povijesne i strateške odluke o otvaranju pristupnih pregovora s BiH te da pozove Komisiju da čim prije izradi pregovarački okvir kojeg će potom usvojiti Vijeće (što je u konačnici i uključeno u Zaključke EV-a).

Migracije

EV je razmotrio **aktualno stanje** u pogledu migracija na temelju izvješća EK sadržanog u Komunikaciji objavljenoj 12. ožujka, u kojoj je EK izvjestila o

trenutačnom stanju i napretku ostvarenom u posljednje četiri godine na unutarnjem i vanjskom planu, uključujući dogovor postignut u odnosu na Pakt za migracije i azil te mjere koje su poduzete u potpori državama članicama. Dodatna podloga za raspravu bilo je i pismo predsjednice EK von der Leyen u kojem je, kao što je bio slučaj na nekoliko prethodnih sastanaka EV-a, izvjestila EV o poduzetim aktivnostima u proteklom razdoblju.

EV je potvrđio predanost EU-a zaključcima iz prosinca 2023., kao i važnost nastavka primjene **sveobuhvatnog pristupa migracijama** (što obuhvaća pojačano vanjsko djelovanje, partnerstva sa zemljama podrijetla i tranzita, otklanjanje temeljnih uzroka migracija, mogućnosti za zakonite migracije, učinkovit nadzor vanjskih granica EU-a, odlučnu borbu protiv organiziranog kriminala, trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi, intenziviranje vraćanja). Naglašavajući da više od 90 % nezakonitih migranata ulazi u EU uz pomoć krijumčara, čelnici su izrazili potporu EK da ojača sve alate koje ima na raspolaganju za borbu protiv trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi te usporedno pokrene globalni savez kako bi se odgovorilo na taj izazov.

Predsjednik Plenković istaknuo je da je za učinkovito upravljanje migracijama ključna interakcija između unutarnje i vanjske dimenzije, a strateška partnerstva sa zemljama podrijetla i tranzita migranata od ključne su važnosti. Ponovio je podršku Hrvatske pojačanom angažmanu Frontexa na vanjskim granicama sa susjednim trećim zemljama, istakнуvši i ključnu važnost provedbe Akcijskog plana za zapadni Balkan. Podsjetio je i da je potpuno usklađivanje vizne politike zemalja zapadnog Balkana s viznom politikom EU-a jedan od ključnih uvjeta za napredak prema članstvu u EU-u. Posebno je podcrtao važnost koju Hrvatska pridaje borbi protiv trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata.

Poljoprivreda

U skladu sa svojim prethodnim zaključcima, EV je ponovno razmotrio **aktualne izazove** u poljoprivredi, s ciljem upućivanja globalne poruke o važnosti poljoprivrednog sektora odnosno Zajedničke poljoprivredne politike. Razmotrio je napredak u odnosu na poduzete i planirane mjere kako bi se odgovorilo na zabrinutosti poljoprivrednika te pružile smjernice za daljnje djelovanje.

U zaključcima je EV naglasio da je **snažan i održiv poljoprivredni sektor**, u čijem je središtu Zajednička poljoprivredna politika, ključan za sigurnost opskrbe hranom i stratešku autonomiju EU-a. Istaknuo je da je poljoprivrednicima

potreban stabilan i predvidljiv okvir, uključujući kako bi im se pomoglo u suočavanju s izazovima u području okoliša i klime. EK i Vijeće su pozvani da žurno nastave s radom na svim mogućim kratkoročnim i srednjoročnim mjerama i inovativnim rješenjima, smanjenju administrativnog opterećenja poljoprivrednika, jačanju položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom, olakšavanju finansijskog opterećenja poljoprivrednika, osiguravanju pravednog prihoda za poljoprivrednike te poštenog tržišnog natjecanja utemeljenog na pravilima, kao i na rješavanju pitanja povezanih s autonomnim trgovinskim mjerama za Ukrajinu, uz istodobnu pripremu rješenja u okviru sporazuma o pridruživanju i trgovini između EU-a i Ukrajine. Zaključno, EV je najavio da će i dalje redovito razmatrati situaciju u ovom sektoru.

Pripravnost i odgovor na krize

U kontekstu promjenjivih prijetnji, EV je naglasio hitnu potrebu za poboljšanom **vojnom i civilnom pripravnošću i strateškim upravljanjem krizama**. Pozvao je Vijeće da nastavi sa započetim radom u tom pravcu, a EK i Visokog predstavnika da predlože mjere, obuhvaćajući sve opasnosti i cijelo društvo, i izrade buduću strategiju pripravnosti, pri čemu je potrebno uzeti u obzir i nadležnosti država članica.

Vanjski odnosi

U sklopu rasprave i vanjskim odnosima, čelnici i čelnice su se osvrnuli na partnerstva s trećim državama, na aktualnu političku situaciju u Haitiju, Rusiji i Bjelarusu.

Pozdravili su strateško i sveobuhvatno **partnerstvo EU-a i Egipta, kao i partnerstvo EU-a i Mauritanije**, te istaknuli važnost razvoja takvih strateških partnerstava.

Izrazili su iznimnu zabrinutost radi novog vala nasilja u **Haitiju** te poduprli napore za uspostavu plana za političku tranziciju pod vodstvom Haitija.

Glede situacije u **Rusiji**, čelnici su pozvali na hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika u Rusiji, okončanje progona političke oporbe, neovisnu i transparentnu međunarodnu istragu smrti Alekseja Navaljnog, navodeći da krajnju odgovornost za njegovu smrt snose ruske vlasti. Pozvali su na nastavak rada u Vijeću radi uspostave novog režima sankcija s obzirom na

stanje u Rusiji i njezina destabilizirajuća djelovanja u inozemstvu. Osudili su i politički motiviran progon građana EU-a koji provodi Rusija. Pozvali su EK i Visokog predstavnika da poduzmu potrebne korake kako bi se spriječilo da treće zemlje izvršavaju uhidbene naloge koje je izdala Rusija u takvim slučajevima.

EV izrazio je duboku zabrinutost zbog pogoršanja stanja ljudskih prava u **Bjelarusu** te pozvao na trenutačno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika.

Europski semestar

Europski semestar godišnji je EU postupak koordinacije gospodarskih, fiskalnih i socijalnih politika te politika zapošljavanja. U sklopu procesa za 2024. i uobičajenog proceduralnog koraka, EV je potvrdio prioritete politika iz **godišnjeg pregleda održivog rasta**, kao i nacrt **preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja**.

Novi Strateški program EU-a

EV je **razmotrio pripreme** za donošenje novog Strateškog programa EU-a za razdoblje 2024.-2029., kojim će se utvrditi najvažniji prioriteti te u skladu s kojima će se usmjeravati rad Unije tijekom idućih pet godina, u cilju njegova donošenja u lipnju.

Sastanak na vrhu država europodručja

Na marginama sastanka EV-a održan je sastanak na vrhu država europodručja, s naglaskom na potrebi **ubrzanja produblivanja unije tržišta kapitala**, u kontekstu poziva EV-a od 24. ožujka 2023. na jačanje zajedničkih napora u cilju postizanja napretka u tom području.

Čelnice i čelnici su raspravljali o **gospodarskoj i financijskoj situaciji** ustvrdivši da su, s obzirom na slabu gospodarsku aktivnost u kratkoročnom razdoblju i pad inflacije, uspostavljeni uvjeti za postupan oporavak. U cilju jačanja otpornosti i konkurentnosti gospodarstva EU-a, pozvali su Euroskupinu da pomno prati gospodarska i fiskalna kretanja, među ostalim, radi reforme okvira gospodarskog upravljanja EU-a.

Posebno su naglasili važnost tržišta kapitala, među ostalim, u pogledu ulaganja, konkurentnosti, inovacija, održivog rasta i otvaranja radnih mjesta. Istaknuli su da su otvorena i integrirana europska tržišta kapitala ključna za mobiliziranje znatnih finansijskih sredstava potrebnih za zelenu i digitalnu tranziciju. Uzimajući u obzir pismo predsjednika Euroskupine od 18. ožujka 2024., čelnici su pozvali Europski parlament i Vijeće da osiguraju brz dovršetak preostalog zakonodavnog rada na akcijskom planu za uniju tržišta kapitala iz 2020. Također, pozvali su sve države članice i institucije EU-a na brzu provedbu svih mjera navedenih u izjavi Euroskupine o budućnosti unije tržišta kapitala, te zatražili da Euroskupina redovito provodi analizu i izvješće o napretku u pogledu razvoja europskih tržišta kapitala.

Čelnice i čelnici dogovorili su da će raspravljati o strategiji za integraciju tržišta kapitala na predstojećem izvanrednom sastanku EV-a 17. i 18. travnja 2024., te su zadužili Odbor stalnih predstavnika (COREPER II) da aktivno nastavi s radom na relevantnim prijedlozima.

Čelnice i čelnici ujedno su pozdravili napredak koji je Bugarska ostvarila na putu prema uvođenju eura i pozvali je na daljnje napore u cilju ispunjenja svih konvergencijskih kriterija.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je ključnu važnost nastavka koordinacije fiskalne politike i procesa jačanja odgovornog upravljanja javnim financijama, gospodarskog rasta i smanjivanja inflacije. Istaknuo je predanost hrvatske Vlade održavanju javnih financija na putu održivosti, kao i da je Hrvatska gospodarski snažnija otkad je postala dio europodručja i usvojila euro te pristupila schengenskom području. Glede ostvarivanja integriranog tržišta kapitala, što Hrvatska podupire, istaknuo je da bi s tim povezane mjere trebale biti u skladu s gospodarstvima pojedinačnih država članica, kao i nacionalnim specifičnostima. U Hrvatskoj se ulaže puno truda u finansijsko opismenjavanje, a rezultati su vidljivi, između ostalog, u velikom interesu građana za trezorske zapise i državne obveznice koje su prvi put ponuđene građanima. Završno je izrazio podršku Bugarskoj na putu prema eurozoni, pohvalivši njezin napredak.

Izvanredni sastanak Europskog vijeća, 17.–18. travnja 2024.

Ključne teme sastanka bile su: Ukrajina, Bliski istok, dugoročna konkurentnost EU-a te odnosi EU-a i Turske.⁴ Republiku Hrvatsku je predstavljao predsjednik Vlade Andrej Plenković.

U uvodnom obraćanju EV-u, a u kontekstu objavljenog izvješća Enrica Lette o dugoročnoj konkurentnosti EU-a kao doprinosa raspravi o konkurentnosti, **predsjednica Europskog parlamenta Roberta Metsola** podržala je napore na jačanju jedinstvenog tržišta, proširenju EU-a te pozvala na daljnje napore u pružanju pomoći Ukrajini kao i na smirivanju napetosti na Bliskom istoku. U kontekstu nadolazećih europskih izbora u lipnju, pozvala je građane EU-a na što veći odaziv.

Ukrajina

U uvodnom obraćanju članovima EV-a video-vezom, **predsjednik Ukrajine Zelenskij** zahvalio je na kontinuiranoj pažnji koju EV posvećuje situaciji u Ukrajini. Izvjestio je o stanju na terenu, posebno ukazujući na velike i žurne vojne potrebe Ukrajine, napose za protuzračnom obranom. Pozvao je na ubrzavanje procesa vezanih uz opskrbu, proizvodnju oružja i financiranje nabave i isporuke streljiva. Istaknuo je važnost pokretanja pregovora za članstvo Ukrajine u EU-u te pozvao na daljnje jačanje sankcija prema Rusiji, a zatražio je i potporu država članica glede korištenja zamrznute ruske imovine u korist Ukrajine.

EV u raspravi je potvrdio daljnju **sveobuhvatnu potporu Ukrajini**, njenoj neovisnosti, suverenosti i teritorijalnoj cjelovitosti u okviru međunarodno priznatih granica. Osuđeni su ruski zračni i raketni napadi na ukrajinske civile te civilnu i kritičnu infrastrukturu, uključujući i energetski sektor. Istaknuta je potreba za hitnim pružanjem protuzračne obrane Ukrajini te ubrzavanje i jačanje isporuke vojne pomoći, uključujući topničko streljivo i projektile. Posebno je naglašena važnost hitne vojne potpore i porasta podrške EU-a zbog masovnih napada kojima je Ukrajina izložena. Najavljeno je jačanje humanitarne pomoći EU-a i država članica, kao i pomoći u području civilne zaštite. EV je pozdravio napredak ostvaren u vezi s prijedlozima za usmjeravanje izvanrednih prihoda od ruske zamrznute imovine u korist Ukrajine i pozvao na njihovo brzo donošenje.

⁴ <https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2024/04/18/european-council-conclusions-17-and-18-april-2024/>

istaknuvši da je u tijeku i rad u vezi s carinama na uvoz ruskih žitarica u EU, kao i rad na 14. paketu sankcija prema Rusiji. Istaknuta je i potreba za koordinacijom uoči mirovne konferencije u Švicarskoj.

Predsjednik Vlade Plenković je snažno podržao žurnu vojnu pomoć Ukrajini koja je potrebna u kontekstu dalnjeg ruskog napredovanja na liniji bojišnice i intenziviranih masovnih napada na ukrajinsku energetsku infrastrukturu. Odlukom o uspostavi Fonda za pomoć Ukrajini poslana je važna politička poruka jedinstva i predanosti Unije, no potrebna su dodatna sredstva za pokrivanje stvarnih vojnih potreba Ukrajine. Pozdravio je nadolazeći mirovni summit o Ukrajini u Švicarskoj te ponovio podršku Hrvatske ukrajinskoj mirovnoj formuli.

Bliski istok

EV raspravlja o **najnovijim događanjima i pogoršanju situacije** na Bliskom istoku, posebice u kontekstu iranskog napada dronovima na Izrael te situacije u Gazi i Libanonu. Utvrđeno je postojanje rastućeg rizika od eskalacije i političke nestabilnosti u regiji, uz poruku usmjeravanja fokusa na mir i suzdržanost.

EV snažno je osudio **iranske napade** bespilotnim letjelicama i raketama na Izrael utvrdivši da je riječ o eskalaciji bez presedana i prijetnji regionalnoj sigurnosti. Pozvao je sve strane na maksimalnu suzdržanost, te je izrazio punu solidarnost sa stanovništvom Izraela. Najavljen je poduzimanje dalnjih mjera ograničavanja protiv Irana, što se posebno odnosi na bespilotne letjelice i projektile.

Ponovno je istaknuta **predanost EU-a suradnji s partnerima s ciljem okončanja krize** u Gazi i provedbi Rezolucije VS UN-a 2728 koja uključuje trenutačni prekid vatre, bezuvjetno oslobođanje svih talaca i pružanje humanitarne pomoći Palestincima kojima je ona potrebna.

U osvrtu na stanje u **Libanonu**, EV je pozvao partnere na suradnju s ciljem izbjegavanja daljnje eskalacije stanja u regiji. Posebno je istaknuta potpora stabilnosti Libanona uz potporu provedbi reformi te jačanju potpore libanonskim oružanim snagama. Uoči osme briselske konferencije o Siriji, EV je pozvao Visokog predstavnika i EK da preispitaju i poboljšaju djelotvornost pomoći EU-a sirijskim izbjeglicama i raseljenim osobama u Siriji i široj regiji te je pozvao donatore na pružanje pomoći.

Konkurentnost

Posebna pažnja i velik dio rasprave EV-a bio je posvećen temi **dugoročne konkurentnosti EU-a i unapređenju europske gospodarske, industrijske i tehnološke baze** u kontekstu nove geopolitičke stvarnosti i sve složenijih izazova, s fokusom na jedinstveno tržište i uniju tržišta kapitala. Glavni doprinos tog raspravi predstavljalo je izvješće Enrica Lette o budućnosti jedinstvenog tržišta, čiju je izradu zatražio EV u svojim zaključcima od lipnja 2023. Temeljem tog izvješća i rasprave EV-a, čelnici su ustvrdili potrebu novog dogovora o konkurentnosti, novog koncepta koji označava širok pristup toj temi s ciljem stvaranja jednakih uvjeta za sve.

U **Lettinom izvješću** („*Much more than a market*“) prepoznat je gospodarski jaz između EU-a i SAD-a koji bi trebalo premostiti u predstojećem zakonodavnom i institucijskom ciklusu EU-a. Izvješće sadrži i preporuke kao skup kratkoročnih i dugoročnih alata koji bi se mogli koristiti u ostvarivanju toga cilja. Letta je naglasio da se suočavamo s nizom novih potreba koje je potrebno financirati, što uključuje pravednu zelenu i digitalnu tranziciju, sigurnost i proširenje. Ukazao je na tri sektora za koja smatra da su bila marginalizirana u kontekstu razvoja jedinstvenog tržišta te su stoga danas nekonkurentna, a to su **energija, telekomunikacije i finansijska tržišta**. Smatra potrebnim iznaći rješenja za rascjepkanost sektora telekomunikacija, ostvariti energetsku uniju, osloviti problem interkonekcija (uključujući infrastrukturu između država članica) te dovršiti uniju tržišta kapitala. Za trostruku tranziciju potrebno je iznaći sredstva kroz finansijska tržišta, odnosno novac iz privatnog sektora, budući da sredstva javnog sektora ne mogu ispuniti sve potrebe. U izvješću je Letta predstavio i ideju o tzv. petoj slobodi (uz robe, usluge, kapital i osobe) koja se odnosi na umjetnu inteligenciju, inovacije i podatkovni prostor, što smatra ključnom temom za budućnost. Bitan dio izvješća posvećen je potrebi jačanja malih i srednjih poduzeća te se ističe da jedinstveno tržište treba biti više prilagođeno malim i srednjim poduzećima. Izvješće naglašava i važnost **kohezijske politike** i njezine ključne uloge u smanjivanju razlika i poticanju dugoročnog održivog rasta EU-a. Ističe i da su sloboda kretanja osoba i sloboda ostanka dvije strane iste medalje, te moraju biti razvijani zajedno.

Čelnici i čelnice pozdravili su Lettino izvješće i istaknuli njegovu važnost za sljedeći zakonodavni ciklus. Pozvali su Vijeće da nastavi s radom na preporukama iz Lettina izvješća do kraja godine, a **raspravu će nastaviti nakon objave izvješća o dugoročnoj konkurentnosti EU-a** kojeg priprema Mario Draghi

(najavljeni za lipanj, ali je u međuvremenu njegova objava odgođena za rujan). U okviru široke rasprave o stanju europskog gospodarstva i njegovim glavnim pokretačima, čelnice i čelnici su potvrdili da postoji jasna potreba da, u svjetlu nove geopolitičke realnosti i rastućeg broja sve kompleksnijih izazova, EU djeluje u cilju osiguravanja svoje dugoročne konkurentnosti i vodeće globalne uloge, te da to čini kroz integrirani pristup.

Čelnici i čelnice su pozvali na **novi europski dogovor o konkurentnosti**, kako bi se smanjile razlike u vezi s rastom, produktivnosti i inovacijama između Unije i njezinih međunarodnih partnera i glavnih konkurenata, te ojačala europska gospodarska, proizvodna, industrijska i tehnološka baza. Cilj je ostvariti jednake uvjete na globalnoj razini i na jedinstvenom tržištu. Europsko vijeće je pozvalo na brz napredak u **područjima koje smatra ključnim za pokretanje konkurentnosti**, a to su: jedinstveno tržište, Unija tržišta kapitala, industrija, istraživanje i inovacije, energetika, kružno gospodarstvo, digitalizacija, socijalni aspekti, trgovina.

Jedinstveno tržište je temelj konkurentnosti EU-a te je EV ponovio poziv na daljnje kontinuirane napore u uklanjanju prepreka, s naglaskom na prekograničnom pružanju usluga kao i na prekograničnom kretanju robe. Potrebno je poboljšanje prometnih veza i mobilnosti unutar Unije, kao i suzbijanje nepoštenih poslovnih praksi (npr. dvojna kvaliteta prehrambenih proizvoda). Pozvali su na izradu nove strategije za osvremenjeno jedinstveno tržište do lipnja 2025., pri čemu posebnu pažnju treba posvetiti malim i srednjim poduzećima i *start-up* poduzećima.

Čelnice i čelnici ustvrdili su da je razvoj i provedba učinkovite **industrijske politike**, koja će provesti dekarbonizaciju industrije na konkurentan način, jedan od ključnih elemenata u naporima usmjerenima prema jačanju konkurentnosti EU-a. Potrebno je i dalje raditi na smanjenju **strateških ovisnosti**, posebno u sektorima energetike, kritičnih sirovina, poluvodiča, zdravstva, digitalizacije, hrane i ključnih tehnologija, te drugih sektora kao što su kemikalije, biotehnologija i svemir. Istaknuli su da je za **ulaganja u ključne strateške sektore i infrastrukturu** potrebno kombinirati javno i privatno financiranje, u čemu proračun EU-a i Europske investicijske banke i dalje imaju važnu ulogu. Produbljivanje unije tržišta kapitala ključno je za oslobođanje privatnog kapitala. Time će se europskim poduzećima omogućiti pristup raznovrsnijem financiranju uz niže troškove te doprinijeti usmjeravanju domaće štednje i mobilizirati znatna privatna ulaganja potrebna za suočavanje s izazovima, posebno u području zelene

i digitalne tranzicije te za ispunjavanje potreba europske obrambene industrije. Istaknuli su i da bi trebalo olakšati i pojednostaviti pristup kapitalu, posebno za mala i srednja poduzeća i *start-up* poduzeća.

U središtu rasprave bilo je i pitanje **produbljivanja Unije tržišta kapitala (CMU)**, a jedno od ključnih otvorenih pitanja odnosilo se na prijedlog poboljšanja nadzora tržišta kapitala diljem EU-a, davanjem ovlasti Europskom nadzornom tijelu za vrijednosne papire i tržište kapitala da nadzire sistemski najvažnije sudionike finansijskih tržišta s prekograničnim aktivnostima. Dio čelnika je naglasio kako je napredak u razvoju CMU-a izrazito spor te da je potrebno ubrzati rad, kao i da nedovoljan razvoj i fragmentacija EU tržišta dovode do nazadovanja tržišta kapitala u usporedbi s drugim svjetskim tržištima, kao što su SAD i Kina. EV je pozvao Vijeće i EK na daljnji rad, bez odgode, na svim utvrđenim mjerama za ostvarivanje istinski integriranih europskih tržišta kapitala dostupnih svim građanima i poduzećima diljem Unije, u korist svih država članica.

U području nadzora, naglašena je potreba poboljšanja **konvergencije i učinkovitosti nadzora tržišta kapitala** diljem EU-a. EK je pozvana na procjenu i rad na uvjetima na temelju kojih bi europska nadzorna tijela mogla učinkovito nadzirati sistemski najrelevantnije prekogranične sudionike na tržištu kapitala i finansijskim tržištima. EV pozvao je i na nastavak rada na usklađivanju relevantnih aspekata nacionalnih okvira za nesolventnost trgovačkih društava, poticanju ulaganja, ponovnom pokretanju europskog tržišta sekuritizacije, poboljšanju uvjeta za vlasnička ulaganja te financiranja i izlaska europskih rastućih poduzeća kao i na osiguravanje jednakih uvjeta u pristupu privatnom kapitalu za sve države članice. Pozvao je i na daljnji rad glede osmišljavanja i provedbi jednostavnog i učinkovitog prekograničnog investicijskog/štednog proizvoda za male ulagače, razvoju mirovinskih i dugoročnih štednih proizvoda, stvaranju privlačnog okruženja za ulaganja i promicanju ulagačke kulture među građanima EU-a, te pojednostavljenju okvira za regulaciju finansijskog tržišta.

EV pozvao je EK da znatno smanji **administrativno i regulatorno opterećenje** za poduzeća i nacionalna tijela. Istaknuo je važnost osiguranja pojednostavljenih postupaka za izdavanje dozvola i odobrenja te pozvali na provedbu inicijative za smanjenje zahtjeva za izvješćivanje za najmanje 25%.

EV pozvao je na provedbu ambiciozne i otvorene **trgovinske politike** kojom se omogućavaju pravedni trgovinski odnosi a tržišta trećih zemalja otvaraju

poduzećima iz EU-a te štite interesi EU-a, jamče jednaki uvjeti i osiguravaju recipročne mogućnosti pristupa tržištu.

EV pozvao je na brz napredak na postizanju istinske **energetske unije**, kao i u pogledu digitalne transformacije koja zahtijeva istinsko jedinstveno tržište digitalnih usluga i podataka, poticanje i olakšavanje ulaganja u digitalnu infrastrukturu, uklanjanje mogućih prepreka za prekogranične aktivnosti u sektoru mobilnih mreža te primjene revolucionarnih digitalnih tehnologija te iskorištavanja neiskorištenog potencijala podataka u Europi. Pozvao je EK i Visokog predstavnika da pripreme zajedničku komunikaciju glede jačanja vodstva EU-a u globalnim digitalnim pitanjima.

EV pozvao je na brz napredak u pogledu poticanja visokokvalitetnih **radnih mjesa** diljem Europe, većeg sudjelovanja na tržištu rada, prekvalifikacije/usavršavanja i cjeloživotnog učenja, rješavanja problema nedostatka vještina i radne snage u kontekstu širih demografski trendova, te osiguravanjem jednakih mogućnosti.

EV je ustvrdio i da je konkurentan, održiv i otporan **poljoprivredni sektor** ključan strateški interes Unije, kao i da je poljoprivrednicima potreban stabilan i predvidljiv okvir, među ostalim, kako bi se poduprlo u suočavanju s izazovima u području okoliša i klime. Pozvao je Vijeće i EK na brzo usvajanje izmjena i dopuna Uredbe o zajedničkoj poljoprivrednoj politici, kao i na smanjenje administrativnog opterećenja, jačanje položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom, osiguravanje poštenog tržišnog natjecanja, produljenje privremenog okvira za državne potpore, te uvođenje dodatnih carina na određeni uvoz ruskih i bjeloruskih poljoprivrednih proizvoda u EU. Europsko vijeće je zaključilo da će nastaviti redovito ocjenjivati napredak u jačanju konkurentnosti Unije kao i provoditi mjere u korist konkurentnog, održivog i otpornog poljoprivrednog sektora.

Predsjednik Vlade Plenković pozdravio je Lettino izvješće i preporuke. Posebno je pozdravio isticanje ideje o tzv. petoj slobodi, zaključivši da je potrebno više pažnje posvetiti istraživanju, obrazovanju i digitalnoj tranziciji. Jedinstveno tržište istaknuo je ključnim za dugoročan, održiv i uključiv rast te održiv razvoj svih država članica i dijelova EU-a. Složio se da je potrebno dodatno osnažiti gospodarstvo kako bi bilo konkurentno i izvozno orijentirano te prevladati nastali gospodarski jaz između EU-a i SAD-a. Najtežim pitanjem ocijenio je demografske izazove koji znatno utječu na konkurentnost EU-a, istakнуvši da se

mora ozbiljno pristupiti rješavanju zabilježenih negativnih demografskih trendova s kojima se suočavaju mnoge države članice. Snažno unutarnje tržište kroz kohezijsku politiku treba imati izravnu vezu za stvaranje pozitivnih demografskih trendova s ciljem stvaranja pravednijeg, konkurentnijeg i otpornijeg europskog društva. Uniju tržišta kapitala ocijenio je ključnom za održivi rast i globalnu konkurentnost Unije. Fokus treba biti na podršci pravednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji, pri čemu je potreban nastavak rada na preusmjeravanju privatnog kapitala prema zacrtanim ciljevima, u vezi s čime Hrvatska već poduzima brojne aktivnosti. Istaknuo je i da je proširenje Unije strateški važno i relevantno za budućnost jedinstvenog tržišta, kao i za sigurnost Unije.

Odnosi EU-Turska

Čelnici i čelnice održali su **stratešku raspravu o odnosima s Turskom** u kontekstu Zajedničke komunikacije Visokog predstavnika i Komisije o trenutačnom stanju političkih, gospodarskih i trgovinskih odnosa. Istaknuli su da je u strateškom interesu EU-a osigurati sigurno okruženje na istočnom Sredozemlju i razviti suradnju i uzajamno koristan odnos s Turskom. Zadužili su veleposlanike i veleposlanice država članica da, poštujući nadležnosti relevantnih institucija, ubrzano nastave s radom na izvješću o trenutačnom stanju te su naglasili da će konstruktivni angažman Turske biti ključan za unapređenje područjâ suradnje. Kako bi se dodatno poboljšala suradnja EU-a i Turske, čelnici i čelnice EU-a naglasili su važnost nastavka pregovora o rješavanju ciparskog pitanja i ostvarivanja napretka u pregovorima.

Neformalni sastanak čelnica i čelnika, 17. lipnja 2024.

Čelnice i čelnici država članica EU-a sastali su se nakon izbora za Europski parlament kako bi započeli **rasprave o sljedećem institucionalnom ciklusu EU-a**. Sukladno Ugovoru o Europskoj uniji, EV ima središnju ulogu u izboru predsjednika Europskog vijeća, predlaganju kandidata za predsjednicu/ka EK te imenovanju visokog predstavnika za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, u dogovoru s predsjednicom/kom EK. Sastanak je bio prilika da se razmotri situacija nakon izbora za EP te započnu razgovori u cilju donošenja odgovarajućih odluka na redovnom sastanku EV-a krajem lipnja.

Republiku Hrvatsku predstavlja je predsjednik Vlade Andrej Plenković.

Sastanak Europskog vijeća, 27. lipnja 2024.

Ključne teme sastanka bile su: dogovor o prijedlozima i imenovanjima za vodeće položaje u institucijama EU-a, donošenje Strateškog programa za razdoblje 2024.-2029., plan za budući rad na unutarnjim reformama EU-a, Ukrajina, Bliski istok, sigurnost i obrana, te konkurentnost. EV je također razmotrio teme migracija, Crnog mora, Moldove, Gruzije, hibridnih prijetnji, te borbe protiv antisemitizma, rasizma i ksenofobije. Republiku Hrvatsku je predstavljao predsjednik Vlade Andrej Plenković.

U obraćanju članovima EV-a prije početka formalnog dijela sastanka, **predsjednica EP-a Roberta Metsola** pozdravila je sporazum o sigurnosnoj suradnji potpisani između Ukrajine i EU-a. Pripremu Unije za buduća proširenja ocijenila je glavnim prioritetom u sljedećem institucijskom ciklusu te istaknula povijesni značaj održavanja međuvladinih konferencija o pristupanju s Ukrajinom i Moldovom. Naglasila je važnost razvoja zajedničke sigurnosne i obrambene politike EU-a kao i uspostave snažne vojne industrijske baze, te dalnjeg jačanja konkurentnosti EU-a.

Na početku sastanka članovima i članicama Europskog vijeća obratio se ukrajinski predsjednik **Volodimir Zelenskij**, koji je fizički sudjelovao na sastanku. Zahvalio se na dosadašnjoj podršci EU-a te apelirao da se obećani paketi vojne pomoći čim prije nađu u Ukrajini na bojnom polju, kao i da se poveća pritisak Zapada na Rusiju. Pozdravio je usvajanje pregovaračkog okvira za Ukrajinu i početak pristupnih pregovora s EU-om, kao i potpisane zajedničke obveze EU-a i Ukrajine u području sigurnosti. Ponovno je istaknuo važnost pravovremenog financiranja vojne potpore Ukrajini, uključujući i Europski instrument mirovne pomoći, kao i bilateralnu pomoć, te naglasio velike potrebe Ukrajine za potporom u energetskom sektoru. Zahvalio se sudionicima mirovnog sumitta o Ukrajini, održanog 15. i 16. lipnja u Švicarskoj, te ih pozvao da se uključe u pripreme za nastavak mirovnog procesa.

Sljedeći institucijski ciklus EU-a

Nastavno na preliminarne razgovore obavljene na neformalnom sastanku 17. lipnja, te uzimajući u obzir rezultate izbora za Europski parlament, čelnice i čelnici postigli su **dogovor o ključnim imenovanjima za sljedeći institucijski ciklus**. Donijeli su odluke o vodećim položajima u institucijama EU-a u skladu s

ulogom Europskog vijeća utvrđenom u Ugovoru o Europskoj uniji, izabравши Antónija Costu za predsjednika Europskog vijeća, predloživši Ursulu von der Leyen kao kandidatkinju za predsjednicu Europske komisije⁵, te Kaju Kallas kao kandidatkinju za visoku predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, podložno suglasnosti novoizabrane predsjednice EK.

Strateški program 2024.-2029.

Čelnici i čelnic EU-a **donijeli su Strateški program za razdoblje 2024. – 2029.**, plan kojim se utvrđuju smjer i ciljevi EU-a za sljedeće petogodišnje razdoblje. Ključna je namjera programa i strateškog usmjerenja koje dokument zastupa učiniti Europu suverenijom i spremnjom za suočavanje s izazovima. Program se temelji na tri stupa – slobodnoj i demokratskoj Europi, snažnoj i sigurnoj Europi, te prosperitetnoj i konkurentnoj Europi.

Proces donošenja novog Strateškog programa započeo je na neformalnom sastanku na vrhu u Granadi u listopadu 2023., te se nastavio na sastancima EV-a i ciljanim konzultacijama čelnika u manjim skupinama (Hrvatska je bila domaćin jedne od tematskih radnih večera u studenom 2023.) kako bi se čim preciznije identificirali izazovi i prioriteti koje države članice smatraju važnim za uključiti u ovaj strateški dokument.

Strateški program za razdoblje 2024. – 2029. priložen je zaključcima sastanka EV-a od 27. lipnja.

Plan za budući rad na reformama EU-a

Kako bi u trenutku pristupanja novih država članica Europska unija bila za to spremna, potrebno je provesti unutarnje reforme. Rad na njima treba se odvijati usporedno s procesom proširenja. Pritom, Europsko vijeće ističe kako Unija treba obaviti potrebne interne pripremne radnje i provesti potrebne reforme radi sebe same, kako bi se ostvarile dugoročne ambicije Unije i riješila ključna pitanja povezana s njezinim prioritetima i politikama te sposobnošću za djelovanje u kontekstu nove geopolitičke realnosti i sve složenijih izazova.

Kako bi strukturirao ovaj proces, EV je u zaključcima utvrdio plan za budući rad (*roadmap*), najavivši da će preispitati napredak u lipnju 2025. godine i prema

⁵ Europski parlament je 18. srpnja 2024. izabrao von der Leyen za predsjednicu EK.

potrebi dati dodatne smjernice. EV je primio na znanje Komunikaciju EK o reformama i preispitivanjem politika prije proširenja te pozvao EK da do proljeća 2025. godine predstavi detaljne analize, s operativnim elementima, u područjima vrijednosti, politika, proračuna te upravljanja.

Ukrajina

Čelnice i čelnici razmotrili su **situaciju u Ukrajini** u kontekstu kontinuirane potpore EU-a, s naglaskom na žurnu vojnu pomoć. Potvrđili su predanost EU-a dalnjem pružanju sveukupne potpore Ukrajini, dokle god i koliko god to bude potrebno. Oštro su osudili daljnje ruske intenzivnije napade na civile te civilnu i kritičnu infrastrukturu, pogotovo u energetskom sektoru Ukrajine.

Razmotrili su dotadašnju pruženu **vojnu pomoć Ukrajini te daljnje planove**. Istaknuli su da su Ukrajini u ostvarivanju njezina neotuđivog prava na samoobranu hitno potrebni sustavi protuzračne obrane, streljivo i projektili te su pozvali na pojačano pružanje vojne potpore Ukrajini. Pozvali su Vijeće (s obzirom na daljnje protivljenje i veto Mađarske), da brzo dovrši rad na mjerama pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Pozdravili su napredak u vezi s inicijativama nekoliko država članica te pozvali na njihovo daljnje jačanje i ubrzavanje. Izrazili su spremnost za dodatno povećanje kapaciteta Misije EU-a za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine).

Čelnice i čelnici istaknuli su da nakon donošenja pravnih akata⁶ o **upotrebi izvanrednih prihoda od imobilizirane ruske imovine** u korist Ukrajine, uključujući i za vojnu potporu, kapacitete njezine obrambene industrije i njezinu obnovu, očekuju prvu isplatu tih prihoda ovog ljeta⁷. Pozvali su EK, Visokog predstavnika i Vijeće da nastave s radom na osiguravanju dodatnih sredstava do kraja godine. Navedeno dodatno financiranje bit će u obliku zajmova koji će se osigurati i otplaćivati prihodima od imobilizirane ruske imovine, uključujući buduće tokove, s ciljem postizanja ukupnog iznosa od oko 50 milijardi eura zajma zajedno s partnerima iz skupine G7. U skladu s pravom EU-a, imovina Rusije

⁶ 21. svibnja 2024. Vijeće EU je usvojilo paket pravnih akata koji omogućuju korištenje izvanrednih prihoda od zamrznute imovine Ruske središnje banke imobilizirane na teritoriju EU-a. Navedeni prihodi moći će se koristiti za vojnu potporu Ukrajini te za jačanje kapaciteta obrambene industrije i obnovu Ukrajine.

⁷ Vijeće za vanjske poslove je 24. lipnja odobrilo prvu tranšu od 1,4 milijarde eura vojne i industrijske pomoći Ukrajini koja dolazi od prihoda od zamrznute ruske imovine. Sredstva se usmjeravaju kroz EPF/Fond za pomoć Ukrajini.

trebala bi ostati imobilizirana sve dok Rusija ne okonča rat protiv Ukrajine i nadoknadi joj štetu.

EV je pozdravio **zajedničke obveze u području sigurnosti** koje su na marginama sastanka potpisali pEV Michel, ukrajinski predsjednik Zelenskij i pEK von der Leyen, kao i daljnje bilateralne sigurnosne sporazume koje su s Ukrajinom sklopile države članice i partneri. EV je pozdravio ishod Mirovnog sumitta o Ukrajini, održanog 15.-16. lipnja u Švicarskoj, potvrđujući da će EU i države članice nastojati pridobiti najširu međunarodnu potporu za sveobuhvatan, pravedan i trajan mir, utemeljen na načelima Povelje UN-a, međunarodnom pravu i u skladu s ukrajinskom formulom za mir.

Čelnici i čelnice su ponovili svoju duboku zabrinutost zbog **ukrajinske djece i civila** koji su nezakonito deportirani i premješteni u Rusiju i Bjelarus te su ponovno pozvali Rusiju i Bjelarus da odmah osiguraju njihov siguran povratak u Ukrajinu. Ujedno su pozdravili inicijative za pomoć u vraćanju ukrajinske djece njihovim domovima uključujući Međunarodnu koaliciju za povratak ukrajinske djece, u kojoj EU sada ima status promatrača. EV je pozdravio ishod Konferencije o oporavku Ukrajine, održane 11. i 12. lipnja u Berlinu, naglasivši daljnju predanost EU-a sanaciji, oporavku i obnovi Ukrajine, uključujući (na zahtjev Hrvatske) pomoć u razminiranju, u koordinaciji s međunarodnim parterima.

Nakon pozitivne ocjene Ukrajinskog plana (koji je ukrajinska vlada predstavila kao preduvjet za primanje sredstava u okviru Instrumenta za Ukrajinu), čelnici i čelnice su pozdravili brzu isplatu predfinanciranja u iznosu do 1,89 milijardi eura za **oporavak i obnovu** Ukrajine, ponajprije za hitne potrebe u energetskom sektoru. U tom kontekstu pozvali su EU i države članice da u suradnji s partnerima hitno pojačaju potporu energetskom sektoru Ukrajine, a EK, Visokog predstavnika i Vijeće da ubrzaju pripreme za potporu Ukrajini tijekom zime.

EV pozdravio je nedavno obnavljanje mandata **EUAM Ukrajina**. S obzirom na pogoršanje humanitarne situacije, posebno u ukrajinskim regijama na prvoj liniji fronte, ustvrdili su da je neophodno nastaviti pružati humanitarnu pomoć i pomoć u okviru civilne zaštite te osigurati pristup humanitarne pomoći i pristup toj pomoći.

Čelnici i čelnice su pozdravili donošenje **14. paketa sankcija** protiv Rusije i dogovor o dalnjim sankcijama protiv Bjelarusa naglašavajući nužnost potpune i učinkovite provedbe sankcija. Pozvali su na daljnje mjere za suzbijanje

izbjegavanja sankcija, među ostalim, preko trećih zemalja te pozvali sve zemlje da ne pružaju nikakvu materijalnu ili drugu potporu ratu Rusije. Potvrdili su da će se i dalje zalagati da Rusija i njezino vodstvo snose punu odgovornost za vođenje agresivnog rata protiv Ukrajine i druge najteže zločine prema međunarodnom pravu te za golemu štetu prouzročenu tim ratom.

EV pozdravio je donošenje pregovaračkog okvira i održavanje prve **Međuvladine konferencije o pristupanju Ukrajine** 25. lipnja 2024., na kojoj su otvoreni pregovori o pristupanju EU-u. EU će nastaviti blisko surađivati s Ukrajinom i podupirati napore koje Ukrajina ulaže u reforme na svom europskom putu.

Predsjednik Vlade Plenković čestitao je predsjedniku Zelenskom na održanom mirovnom summitu u Švicarskoj na kojem je i osobno sudjelovao, istaknuvši da je Hrvatska spremna i dalje doprinositi naporima na nastavku mirovnog procesa. Ukrajina je pokazala nevjerljivu otpornost u posljednje dvije godine te uživa punu solidarnost i podršku EU-a, uključujući Hrvatsku. Otvaranjem pristupnih pregovora s Ukrajinom EU je uputila snažnu političku poruku, što je ujedno signal da je Ukrajina sposobna istovremeno raditi na tri fronte – ratovati, upravljati državom u vrlo teškim okolnostima te voditi pristupni proces. PVRH Plenković je čestitao Ukrajini na otvaranju pregovora, naglasivši da Hrvatska snažno i kontinuirano podržava Ukrajinu i na europskom i na bilateralnom planu. Hrvatski stručnjaci još od 2016. dijele znanja i iskustva vlastitog procesa pristupanja s ukrajinskim kolegama, a pomoć Hrvatske usmjerena je i na područja u kojima možemo doprinijeti na temelju vlastitog ratnog iskustva - razminiranje, odgovornost za zločine, oporavak i rehabilitaciju. Važno je ojačati europsku proizvodnju i ubrzati obrambena ulaganja u Ukrajini, što će donijeti obostrane koristi. Da takva suradnja može biti uspješna potvrđuje i djelovanje hrvatskih tvrtki u Ukrajini. Izvjestio je i o hrvatskim projektima razminiranja u Ukrajini, ukupne vrijednosti više od 10 milijuna eura te najavio da će razminiranje biti jedna od ključnih tema na Dubrovnik Forumu 28. i 29. lipnja.

Bliski istok

EV je održao svobuhvatnu raspravu o Bliskom istoku. Čelnici i čelnice su u raspravi o najnovijem **razvoju događaja** na Bliskom istoku izrazili žaljenje zbog pogibije svakog civila ističući da je broj civilnih žrtava (posebno djece) neprihvatljivo visok, te su pozvali sve strane da poduzmu sve moguće mjere kako bi zaštitile živote civila. Ponovno su najoštije osudili brutalne terorističke napade

Hamasa i drugih terorističkih skupina na Izrael 7. listopada 2023. te izrazili punu solidarnost s Izraelom i njegovim stanovništvom. Istaknuli su da pri ostvarivanju prava na obranu Izrael mora u potpunosti i u svim okolnostima poštovati svoje obveze na temelju međunarodnog prava i međunarodnog humanitarnog prava. Ujedno su naglasili važnost poštovanja i provedbe pravno obvezujućih naloga Međunarodnog suda (ICJ).

EV je pozdravio donošenje Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2735, kojom se predlaže **sveobuhvatan sporazum o prekidu vatre** u tri faze kako bi se okončao rat u Gazi. Pozvali su na potpunu provedbu tog prijedloga, bez odgode i bezuvjetno, što uključuje: trenutačni prekid vatre u Gazi, oslobođanje svih talaca, znatno i trajno povećanje humanitarne pomoći u cijeloj Gazi, trajni prekid vatre i okončanje krize, uz jamčenje sigurnosnih interesa Izraela i sigurnosti za palestinske civile. Čelnici i čelnice su podsjetili na potrebu provedbe naloga Međunarodnog suda od 24. svibnja 2024. i izrazili duboku zabrinutost zbog posljedica aktualnih kopnenih operacija u Rafahu na civilno stanovništvo.

Čelnice i čelnici ponovno su potvrdili potrebu za hitnim osiguravanjem pristupa **humanitarnoj pomoći** u širim razmjerima, kao i omogućavanje i olakšavanje djelovanja humanitarnim radnicima i međunarodnim organizacijama. Naglasili su da su u tom pogledu usluge Agencije za pomoć i rad Ujedinjenih naroda za palestinske izbjeglice na Bliskom istoku (UNRWA) neophodne te su osudili sve pokušaje njena prozivanja terorističkom agencijom i ujedno pozdravili akcijski plan koji je UNRWA predstavila i čiju će provedbu pomno pratiti. Pozdravili su i stalne napore koje Jordan i Egipat ulažu u smirivanje krize.

Osudili su napade na prostorije Međunarodnog odbora Crvenog križa (ICRC) u Gazi te pozvali da se ICRC-u omogući pristup mjestima zatvora, u skladu s obvezama na temelju međunarodnog humanitarnog prava. Oštro su osudili kontinuirano nasilje ekstremističkih doseljenika na Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem. Apelirali su na Vijeće da nastavi s radom na dalnjim sankcijama protiv ekstremističkih doseljenika te pozvali na siguran pristup svetim mjestima, očuvanje statusa quo te poštovanje posebnog statusa Jeruzalema i opstojnost svih njegovih zajednica. Osuđena je odluka izraelske vlade o dalnjem proširenju nezakonitih naselja diljem okupirane Zapadne obale te su čelnici pozvali Izrael da je poništi.

Izražena je zabrinutost zbog **sve većih napetosti u regiji**, posebno duž linije povlačenja na izraelsko-libanonskoj granici (tzv. plave linije), i sve većeg

uništenja i prisilnog raseljavanja civila. Svi su akteri pozvani da budu suzdržani, spriječe daljnju eskalaciju i sudjeluju u međunarodnim diplomatskim naporima, u skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1701. (koja poziva na potpuni prekid neprijateljstava, raspoređivanje libanonskih snaga u južni Libanon, povlačenje izraelskih snaga i razoružanje oružanih skupina). EV je osudio sve prijetnje koje su usmjerene protiv država članica i koje također doprinose eskalaciji. Pozvalo je EK i Visokog predstavnika da nastave s radom na jačanju potpore EU-a Libanonu, uključujući libanonske oružane snage i privremene snage UN-a u Libanonu.

EU ostaje predan **trajnom i održivom miru** u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, na temelju dvodržavnog rješenja te će nastaviti surađivati s međunarodnim partnerima na revitalizaciji političkog procesa u tu svrhu. Smatraju da je vjerodostojan put prema palestinskoj državnosti ključna sastavnica tog političkog procesa. EU će aktivno doprinositi koordiniranim naporima za obnovu Gaze te podupirati Palestinsku samoupravu u provedbi potrebnih reformi i izgradnji institucionalnih kapaciteta. Na kraju su čelnici i čelnice naglasili da se mјere kojima se oslabljuje Palestinska samouprava moraju zaustaviti te su pozvali Izrael da oslobodi zadržane prihode od carina i poreza i poduzme potrebne korake kako bi se osiguralo da i dalje postoje korespondentne bankarske usluge između izraelskih i palestinskih banaka.

Predsjednik Vlade Plenković podržao je predloženi plan SAD-a za prekid vatre u Gazi, kao i usvojenu rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a kojom se pozdravlja taj plan. Upozorio je da bi, iako svjedočimo eskalaciji sukoba s Hezbollahom, rat Izraela i Hezbollaha imao ozbiljne posljedice po Izrael, ali i za cijelu regiju. Pozvao je na žurnu dostavu humanitarne pomoći u Gazi te istaknuo da bi jačanje palestinske samouprave trebao biti zajednički prioritet. Ponovio je predanost Hrvatske dugotrajnom političkom rješenju temeljenom na modelu dvije države.

Sigurnost i obrana

Rasprava je bila nastavak prethodnih rasprava EV-a o jačanju obrambenih sposobnosti i spremnosti Unije, odnosno europske obrambene tehnološke i industrijske baze. Naglasak je bio na opcijama za **financiranje europske obrambene industrije**, napose ulozi EIB-a. Predsjednica EK usmeno je izvjestila o opcijama financiranja jačanja obrambene industrije.

Čelnici i čelnice su raspravljali o hitnim, neposrednim i srednjoročnim **obrambenim potrebama i europskim obrambenim inicijativama**. Održali su i prvu raspravu o opcijama za mobilizaciju finansijskih sredstava za europsku obranu. Pozvali su Vijeće, države članice i EK da nastave s radom na nedostacima u pogledu ključnih sposobnosti, Strategiji za europsku obrambenu industriju i Programu za europsku obrambenu industriju, s ciljem njegova donošenja do sredine 2025. EV je pozvao EK i Visokog predstavnika da predstave razrađene opcije, o kojima Vijeće treba raspravljati, za javno i privatno financiranje za jačanje EU-ove obrambene tehnološke i industrijske baze i otklanjanja nedostataka u pogledu ključnih sposobnosti. EV je pozvao na brzu provedbu Akcijskog plana za sigurnost i obranu koji je donio EIB, te zatražilo od EIB-a da procijeni i prema potrebi dodatno prilagodi svoju politiku kreditiranja obrambene industrije.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je važnost preispitivanja europske obrambene politike i jačanja njene industrijske baze, s obzirom na promijenjene geopolitičke okolnosti. Europska strategija obrambene industrije i prijedlog Europskog programa za obrambenu industriju su važni koraci na putu za jačanje europske obrambene industrije, što je sastavni dio naših sveukupnih doprinosa europskoj sigurnosti i vjerodostojnosti europskog stupa NATO-a. Hrvatska podržava napore na poboljšanju pristupa financiranju/kreditiranju u cilju jačanja potpore europskoj sigurnosnoj i obrambenoj industriji.

Konkurentnost

Nastavno na raspravu i zaključke iz travnja i izvješća predsjedništva o radu prema novom dogovoru o europskoj konkurentnosti, čelnici i čelnice ponovno su se vratili pitanju konkurentnosti EU-a, kako bi osigurali daljnje postupanje te razmotrili **napredak po pojedinim elementima**, posebno glede **zajedničke unije kapitala** i sljedeće korake nastavno na izvješće Enrica Lette iz travnja. Predsjednica EK je usmeno izvjestila o radu na dovršavanju CMU-a.

EV je pozvao Vijeće i EK da ubrzaju rad na svim utvrđenim mjerama za stvaranje integriranih tržišta koja su dostupna svim građanima i poduzećima. Istaknuo je hitnost i važnost CMU-a u mobilizaciji znatnih privatnih ulaganja koja će biti potrebna za suočavanje s budućim izazovima. Istaknuo je da očekuje napredak u svim područjima novog dogovora o europskoj konkurentnosti do kraja godine.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je da konkurentnost, kao okosnica budućeg gospodarskog i društvenog blagostanja Unije i svih naših građana, zahtijeva djelovanje kroz više politika kao i šire kombiniranje komplementarnih politika. To uključuje ubrzanje dvostrukе tranzicije (zelene i digitalne), poticanje inovacija i istraživanja, razvoj vještina, čime se ujedno postavljaju i temelji za demografsku revitalizaciju. Moramo osigurati da provedba ambicioznog zelenog zakonodavstva jača konkurentnost te da nitko ne bude zapostavljen. Jako jedinstveno tržište temelj je europske konkurentnosti te treba nastaviti s njegovim snaženjem, prije svega kroz ukidanje preostalih prepreka, posebno za mala i srednja poduzeća. Hrvatska podržava ubrzanje rada na Uniji tržišta kapitala, kako bi se stvorila istinski integrirana tržišta, dostupna svim građanima i tvrtkama na korist svim državama članicama, pri čemu treba uzeti u obzir nacionalne specifičnosti. Hrvatska smatra da je za dugoročnu konkurentnost EU-a od ključne važnosti kohezijska politika kao glavna investicijska politika EU-a, koja promiče dugoročnu konvergenciju i smanjuje razvojne razlike, a ujedno doprinosi demografskoj revitalizaciji ruralnih regija. Postoji izravna poveznica između oslovljavanja demografskih izazova i rasta te konkurentnosti i otpornosti Unije, potrebno je nastaviti razvijati odgovarajuće politike i instrumente na nacionalnoj i europskoj razini. Za jačanje konkurentnosti Unije, važno je jačati i industrijsku politiku EU-a, poljoprivredni sektor te prometnu povezivost.

Migracije i ostale točke

EV je održao **stratešku raspravu o migracijama**. Predsjednica EK je, sukladno uobičajenoj praksi, dostavila pismo s pregledom stanja u području migracija kojeg je EV primio na znanje.

Predsjednik Vlade Plenković istaknuo je da je usvajanjem Pakta o migracijama i azilu napravljen velik iskorak u provedbi reforme migracijske i azilne politike EU-a te da je sada potrebno intenzivno raditi na njegovoj provedbi, posebno u pogledu vanjskih aspekata migracija. S obzirom na svoj položaj na vanjskoj granici EU-a, Hrvatska smatra prioritetnim nastaviti s dalnjim suzbijanjem krijumčarenja migranata i prevencijom nezakonitih dolazaka te readmisijom. Od posebnog je značaja jačati suradnju s trećim zemljama podrijetla i tranzita, što uključuje jačanje sveobuhvatnih partnerstava s tim zemljama. Važan je cjelovit pristup, koji uključuje suradnju u borbi protiv neregularnih migracija, krijumčarenja i trgovine ljudima te jačanje kapaciteta za povrat migranata kojima

nije potrebna međunarodna zaštita. Potrebno je posvetiti dužnu pažnju i tranzitnim zemljama, te Hrvatska poziva na ustrajnost na ispunjavanju svih mjera iz Akcijskog plana EU-a za zapadni Balkan.

EV istaknuo je važnost sigurnosti i stabilnosti u **Crnom moru** te pozvao na razvoj strateškog pristupa toj regiji.

EV je istaknuo svoju daljnju potporu **Moldovi** u kontekstu posljedica ruske agresije na Ukrajinu te pozdravio održavanje prve Međuvladine konferencije o pristupanju Moldove. Izražena je zabrinutost glede aktualnih događaja u **Gruziji** i donesenog zakona o transparentnosti stranog utjecaja.

EV oštro je osudio sve vrste **hibridnih prijetnji** koje su u porastu i čija su meta EU i njegove države članice i partneri.

EV je najočnije osudio sve oblike **antisemitizma**, mržnje, netolerancije, rasizma i ksenofobije.

4. sastanak Europske političke zajednice, 18. srpnja 2024.

Četvrti sastanak Europske političke zajednice (EPZ) održan je u Ujedinjenoj Kraljevini (Blenheim Palace), sukladno dogovoru da se države članice i nečlanice EU-a izmjenjuju kao domaćini ovih sastanaka na vrhu. Unatoč nedavno održanim nacionalnim izborima i promjeni vlasti, UK je uspješno odradila ulogu domaćina, pokazavši namjeru da vrati povjerenje u UK i pokaže svijetu da se zemlja vratila na međunarodnu pozornicu nakon godina reputacijske štete uzrokovane Brexitom. Novi britanski premijer Keir Starmer je uoči sastanka rekao: „Europa je na čelnoj poziciji vezano za neke od najvećih izazova našeg vremena. Ruski barbarski rat i dalje odjekuje našim kontinentom, dok podle krijumčarske bande krijumčare nedužne ljude na opasna putovanja koja prečesto završavaju tragedijom. Rekao sam da će promijeniti način na koji UK surađuje s našim europskim partnerima, radeći zajedno na poticanju napretka u rješavanju ovih generacijskih izazova, a taj posao počinje na sastanku Europske političke zajednice.”

Na sastanku su se okupili čelnice i čelnici 44 zemalja sudionica EPZ, kao i čelnici institucija EU-a, te glavni tajnik NATO-a. Republiku Hrvatsku predstavlja je predsjednik Vlade Andrej Plenković.

I ovaj summit EPZ-a slijedio je duh prethodnih sastanaka, zadržavši neformalni karakter i otvoren razgovor kao glavne značajke, bez pisanih zajedničkih završnih izjava.

Uvodni plenum se usredotočio na europsku sigurnost, uključujući Ukrajinu. Skupu su se kao uvodni govornici obratili premijer UK Starmer, predsjednik Ukrajine Zelenskij, predsjednica Švicarske Amherd i premijerka Danske Frederiksen. Okrugli stolovi bili su posvećeni sljedećim tematskim cjelinama: 1) Energija i povezivost – fokus na energetskoj tranziciji, energetskoj povezivosti i energetskoj sigurnosti; 2) Obrana i zaštita demokracije – fokus na dezinformacijama, manipulacijama informacijama od strane stranih aktera te prijetnjama koje one predstavljaju za europsku sigurnost; 3) Migracije – migracije kao zajednički izazov, razmatranje novih modela suradnje na europskoj razini, identifikacija područja suradnje, strategije protiv krijumčarenja ljudima.

Predsjednik Vlade Plenković sudjelovao je na okruglom stolu na temu energetike i povezivosti, zajedno s čelnicima Slovenije, Norveške, Azerbajdžana, Belgije, Bugarske, Gruzije, Luksemburga, Sjeverne Makedonije, Portugala,

Rumunjske, San Marina, Monaka te Ukrajine. Rasprava se bavila pitanjem jačanja suradnje europskih država u osiguravanju čiste/niskougljične, održive i cjenovno prihvatljive energije te pitanjem energetske sigurnosti i otpornosti, posebice u kontekstu ruske agresije na Ukrajinu i potrebne pomoći zemlji. Glavna je poruka da se ova „trilema“ ne može riješiti na nacionalnoj razini, već samo uskom suradnjom europskih država i daljnjom diverzifikacijom izvora, jačanjem i modernizacijom infrastrukture te snažnom potporom Ukrajini.

Predsjednik Vlade Plenković je naglasio da je EU zajedničkim naporima dobro odgovorila na krizu koja je dovela do snažnog rasta cijena energenata i inflacije, na dobrobit svojih građana i gospodarstva. Pokazali smo otpornost te smo zajedničkim djelovanjem pronašli rješenja, umanjivši ovisnosti, uz stabilizaciju energetskih tržišta. Složio se da je iznimno važno raditi na daljnjoj diverzifikaciji izvora (naglasivši kako Hrvatska ima dosta obnovljivih izvora energije), ali i dobavnih smjerova. Hrvatska želi dati svoj doprinos dalnjim razvojem infrastrukture i povećanjem vlastitih kapaciteta (povećanje kapaciteta LNG-a na Krku, plinovodi za tranzit plina koji su ujedno podešeni za vodik, znatna ulaganja), koji mogu pomoći i susjednim državama u EU-u te regiji zapadnog Balkana (naročito BiH). Istaknuo je i dobru suradnju sa Slovenijom u pogledu nuklearne energije. Hrvatska je također pokazala snažnu solidarnost s Ukrajinom te ćemo tako nastaviti i dalje putem bilateralnih i europskih mjera pomoći, vodeći računa da se izbjegnu šire društvene i ekonomске posljedice i za Ukrajinu i za EU, a što je ključno i za ishod ratne agresije.

Europsko vijeće

Bruxelles, 1. veljače 2024.
(OR. en)

EUCO 2/24

CO EUR 2
CONCL 1

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Izvanredni sastanak Europskog vijeća (1. veljače 2024.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće odalo je počast bivšem predsjedniku Komisije Jacquesu Delorsu, koji je preminuo 27. prosinca 2023. Bio je pokretačka snaga europskog projekta i imao je ključnu ulogu u izgradnji Europske unije kakvu danas pozajemo.

*

* * *

VIŠEGODIŠNJI FINANCIJSKI OKVIR ZA RAZDOBLJE 2021. – 2027.

Europsko vijeće postiglo je dogovor o reviziji višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021. – 2027. kako je ukratko navedeno u nastavku. Svi su iznosi, osim ako je drugičije navedeno, izraženi u tekućim cijenama.

Potpore Ukrajini

1. Europsko vijeće ističe potrebu da zajedno s partnerima osigura stabilnu, predvidljivu i održivu financijsku potporu Ukrajini za razdoblje 2024. – 2027. Kako bi se doprinijelo oporavku, obnovi i modernizaciji te zemlje i potaknula socijalna kohezija i postupna integracija u Uniju, s ciljem mogućeg budućeg članstva u Uniji, uspostavit će se Instrument za Ukrajinu za razdoblje 2024. – 2027.
2. Za razdoblje 2024. – 2027. zbroj ukupnih sredstava stavljenih na raspolaganje iz Instrumenta neće premašiti 50 milijardi EUR, od čega:
 - i) 33 milijarde EUR u obliku zajmova zajamčenih produljenjem iznad gornjih granica do 2027. postojećeg jamstva iz proračuna Unije za financijsku pomoć Ukrajini dostupnu do kraja 2027.;
 - ii) 17 milijardi EUR u obliku bespovratne potpore, u okviru novog tematskog instrumenta pričuva za Ukrajinu, uspostavljenog iznad gornjih granica VFO-a za razdoblje 2021. – 2027. Potencijalni prihodi mogli bi se ostvariti na temelju relevantnih pravnih akata Unije koji se odnose na upotrebu izvanrednih prihoda koje drže privatni subjekti, a koji izravno proizlaze iz imobilizirane imovine Središnje banke Rusije.

3. Kako bi se optimizirala upotreba raspoloživih iznosa, neiskorištena odobrena sredstva za preuzimanje obveza i odobrena sredstva za plaćanje u okviru ovog instrumenta automatski će se prenijeti u sljedeću godinu. Dio godišnjeg iznosa koji potječe iz prethodne godine trošit će se prvi.
4. Europsko vijeće naglašava da je potrebno poticati Ukrajinu da preuzme odgovornost za svoje napore u pogledu oporavka i obnove s pomoću plana koji treba pripremiti ukrajinska vlada i u kojem će se utvrditi program reformi i ulaganja Ukrajine na njezinu putu prema pristupanju EU-u. Najšire moguće sudjelovanje donatora izvan Europske unije u ukupnim naporima za oporavak i obnovu Ukrajine snažno će se poticati čak i prije donošenja plana.
5. Preduvjet da Ukrajina prima potporu iz Instrumenta jest da nastavi podupirati i poštovati djelotvorne demokratske mehanizme, uključujući višestranački parlamentarni sustav, i vladavinu prava, te da jamči poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina. Pri provedbi Instrumenta Komisija i Ukrajina poduzimaju sve odgovarajuće mjere za zaštitu finansijskih interesa Unije, posebno u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara, korupcije, sukoba interesa i nepravilnosti.
6. Vijeće će imati ključnu ulogu u upravljanju Instrumentom za Ukrajinu. U tom smislu, provedbena odluka Vijeća u vezi s donošenjem i izmjenom plana za Ukrajinu te odobrenjem i suspenzijom plaćanja na temelju relevantnih procjena i prijedloga Komisije donosi se kvalificiranom većinom.
7. Na osnovi godišnjeg izvješća Komisije o provedbi Instrumenta za Ukrajinu Europsko vijeće svake će godine održati raspravu o provedbi tog instrumenta s ciljem da se pruže smjernice. Prema potrebi Europsko Vijeće za dvije će godine pozvati Komisiju da predloži reviziju u kontekstu novog VFO-a.

Naslovi 4. i 6. – migracije i vanjska dimenzija

8. Migracije su europski izazov koji zahtijeva europski odgovor.
9. Kako bi se osigurala dosta finansijska sredstva za potporu državama članicama u rješavanju gorućih izazova i potreba povezanih s migracijama i upravljanjem granicama u državama članicama pod najvećim pritiskom, kao i u onima pogodjenima ratom u Ukrajini i na Bliskom istoku, te za provedbu novog pakta o migracijama i azilu nakon njegova donošenja, uključujući nove postupke na granici, naslov 4. povećat će se za 2 milijarde EUR.
10. Europsko vijeće podsjeća na potencijalnu upotrebu fondova kohezijske politike za rješavanje izazova i potreba povezanih s migracijama. U tu svrhu poziva Komisiju da pomogne državama članicama da iskoriste tu mogućnost.
11. Kako bi Unija mogla pružiti potrebnu potporu u kontekstu izvanrednih geopolitičkih tenzija, prioriteti naslova 6. pojačat će se za 7,6 milijardi EUR. To će olakšati održavanje djelotvorne suradnje s trećim zemljama u području migracija, uključujući potporu sirijskim izbjeglicama u Turskoj i široj regiji te nastavak djelovanja koja su prethodno poduzeta u okviru Uzajamnog fonda EU-a za Afriku; Pomoći će i u pružanju potpore zapadnom Balkanu, južnom susjedstvu i Africi, među ostalim partnerstvima i financiranju za migracijske rute. Trebalo bi osigurati dosta finansijska sredstva za rezervu u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju.

Platforma za strateške tehnologije za Europu (STEP)

12. Europska unija treba osigurati svoj suverenitet i konkurentnost u strateškim sektorima jačanjem svoje otpornosti i produktivnosti, mobiliziranjem financiranja, smanjenjem svojih strateških ovisnosti, ulaganjem u vještine budućnosti i prilagodbom svoje gospodarske, industrijske i tehnološke osnove za zelenu i digitalnu tranziciju, štiteći koheziju i jednake uvjete na jedinstvenom tržištu. Europsko vijeće pozdravlja iskorištavanje postojećih finansijskih instrumenata EU-a za brzo pružanje finansijske potpore za ulaganja u ključne tehnologije.

U tu će se svrhu olakšati upotreba dostupnih finansijskih sredstava i stvoriti sinergija među instrumentima financiranja kako bi se povećala potpora ključnim tehnologijama. Kako bi se to ostvarilo, za prioritete programa STEP u programskom razdoblju 2021. – 2027. primjenjivat će se stopa sufinanciranja od 100 % i pretfinanciranje od 30 %.

13. Kako bi se povećali kapaciteti za ulaganja u obranu, Europskom fondu za obranu (EDF) dodijelit će se dodatnih 1,5 milijardi EUR u naslovu 5.
14. Naposljetku, u svrhu smanjenja administrativnog pritiska na države članice kako bi im se omogućilo reprogramiranje prema ciljevima programa STEP i osiguralo uredno zaključenje programâ, rok za podnošenje konačnih zahtjeva za međuplaćanje i povezanih dokumenata u programskom razdoblju 2014. – 2020. trebalo bi produljiti za 12 mjeseci, a na rashode prijavljene u konačnoj obračunskoj godini primjenjivat će se stopa sufinanciranja od 100 %.

Plaćanja kamata u okviru instrumenta NextGeneration EU

15. Kako bi se ispunila pravna obveza Unije da pravodobno i u potpunosti pokrije troškove plaćanja kamata u okviru NGEU-a, s ciljem dopune, prema potrebi, postojećih odredaba u naslovu 2.b, sljedećim kaskadnim mehanizmom osigurat će se dostupnost potrebnih iznosa za plaćanje troškova dospjelih kamata i kupона.

16. 1. korak: postojeća proračunska linija za Instrument Europske unije za oporavak (EURI) u naslovu 2.b u godišnjem proračunu iskoristit će se u cijelosti.

2. korak: ako se troškovi plaćanja kamata u okviru NGEU-a ne mogu pokriti iz postojeće proračunske linije za EURI u naslovu 2.b, u okviru godišnjeg proračunskog postupka tražit će se finansijska sredstva kako bi se pokrio znatan dio potrebnih iznosa, koliko je to moguće, s ciljem da se mobilizira iznos jednak približno 50 % prekoračenja troškova plaćanja kamata u okviru NGEU-a kao referentna vrijednost. U tu će se svrhu iskoristiti prostor stvoren izvršenjem proračuna programâ i ponovnim određivanjem prioriteta, kao i netematskim posebnim instrumentima (instrument fleksibilnosti i jedinstveni instrument za razliku do gornje granice), u skladu s primjenjivim sektorskim pravilima i drugim pravnim obvezama, uzimajući u obzir prioritete i razboritu izradu proračuna. Na nacionalne omotnice država članica za koje je preuzeta pravna obveza, osobito one u okviru ZPP-a i kohezijske politike, neće utjecati preraspodjele i ponovno određivanje prioriteta iz ove točke.

3. korak: uvest će se novi instrument iznad gornjih granica VFO-a. Taj će instrument biti iznimka i ograničen na prevladavanje situacije u kojoj su operacije uzimanja zajmova za instrument NGEU još u tijeku zbog promjenjivih tržišnih okolnosti.

Taj instrument mobilizirat će se samo ako je nakon 1. i 2. koraka potrebno dodatno financiranje. Svake će se godine ovim instrumentom najprije mobilizirati iznos koji je najviše jednak iznosu opozivâ iz programâ Unije iz prethodnih godina koji se ne prenose na temelju drugog posebnog primjenjivog zakonodavstva. Opozivi odobrenih sredstava koja odgovaraju vanjskim namjenskim prihodima neće se uzeti u obzir za mobilizaciju instrumenta.

U slučaju neočekivane situacije u kojoj prekoračenje još nije podmireno, Komisija će predložiti mobilizaciju dodatnih odobrenih sredstava putem instrumenta kao zaštitni mehanizam.

17. U kontekstu godišnjeg proračunskog postupka Vijeće će prije donošenja stajališta o godišnjem proračunu procijeniti je li primjeren rješenje za financiranje troškova plaćanja kamata u okviru NGEU-a u skladu s koracima od 1. do 3. i, ako je to primjenjivo, je li primjerena mobilizacija zaštitnog mehanizma.

Ako Vijeće smatra da mobilizacija zaštitnog mehanizma nije primjerena, pozvat će Komisiju da preispita svoj prijedlog s ciljem povećanja iznosa mobiliziranog u godišnjem proračunskom postupku. Vijeće će posebnu pozornost posvetiti razini opozvanih sredstava mobiliziranih u 3. koraku u slučaju da ta razina dosegne 5 milijardi EUR godišnje ili više od 15 milijardi EUR kumulativno u razdoblju 2025. – 2027.

18. Ako, iznimno, jedna ili više država članica smatraju da postoji ozbiljna zabrinutost u pogledu mobilizacije zaštitnog mehanizma, mogu od predsjednika Europskog vijeća zatražiti da predmet uputi sljedećem Europskom vijeću.
19. Novi instrument iznimno je i ograničen na trajanje trenutačnog VFO-a. Njime se ne dovodi u pitanje sljedeći VFO.
20. Europsko vijeće podsjeća na obvezu osiguravanja, u skladu s Ugovorima, da Unija na raspolaganju ima finansijska sredstva koja joj omogućuju ispunjavanje njezinih pravnih obveza u odnosu na treće strane.
21. Gornja granica ukupnog iznosa instrumenta fleksibilnosti povećat će se za 2 milijarde EUR.

Posebni instrumenti

Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi

22. Maksimalni iznos pričuve za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) povećat će se na 1,5 milijardi EUR.

23. S obzirom na prirodne katastrofe koje su se dogodile na europskom teritoriju te prirodne katastrofe i humanitarne krize u trećim zemljama te kako bi se izbjeglo postojanje konkurentnih prioriteta, postojeća pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR) trebala bi se podijeliti na dva zasebna instrumenta kako slijedi:
- i) u okviru europske pričuve za solidarnost iznos od 800 milijuna EUR godišnje povećat će se za 216 milijuna EUR godišnje (u cijenama iz 2018.) za pomoć radi odgovora na hitne situacije obuhvaćene Fondom solidarnosti Europske unije;
 - ii) u okviru pričuve za pomoć u nuždi iznos od 400 milijuna EUR godišnje povećat će se za 108 milijuna EUR godišnje (u cijenama iz 2018.) za brze odgovore na posebne hitne potrebe u Uniji ili u trećim zemljama.
24. Godišnji iznosi koji nisu iskorišteni za europsku pričuvu za solidarnost i za pričuvu za pomoć u nuždi koji bi trebali isteći u skladu s pravilima na snazi stavit će se na raspolaganje za upotrebu u instrumentu fleksibilnosti u sljedećoj godini.

Nova vlastita sredstva

25. Kako je dogovoren 2020., Unija će nastaviti raditi na uvođenju novih vlastitih sredstava. Prihodi od novih vlastitih sredstava uvedenih nakon 2023. upotrijebit će se za prijevremenu otplatu zaduživanja u okviru NGEU-a.

Učinak na plaćanja

26. Kako bi se osigurala odgovarajuća razina odobrenih sredstava za plaćanje koja treba odgovarati povećanoj razini odobrenih sredstava za preuzimanje obveza, zadržat će se sveukupno ograničenje u odobrenim sredstvima za plaćanje jedinstvenog instrumenta za razliku do gornje granice, ali će se prilagoditi prijenosom nužne gornje granice za 2025. kako bi se Uniji omogućilo da pokrije potrebe predviđene u 2026.

Elementi kojima se smanjuje učinak na nacionalne proračune.

27. Europsko vijeće ističe proračunske izazove s kojima se Unija i države članice suočavaju u kontekstu opetovanih kriza, geopolitičkih previranja i nesigurnosti.
28. Prioriteti utvrđeni u ovoj reviziji u sredini programskog razdoblja stoga će se djelomično financirati na sljedeći način:
29. Iznos od 10,6 milijardi EUR preraspodijelit će se u prethodno navedene prioritete, a da se pritom ne ugrozi ni jedan politički prioritet u okviru trenutačnog VFO-a:
 - a) iznos od 4,5 milijardi EUR, od čega 2,6 milijardi EUR ponovno iskorištenih opozvanih sredstava u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) i IPA-e i 1,9 milijardi EUR oslobođenih iz NDICI-ja, kao posljedica uključivanja u Instrument za Ukrajinu troška finansijske potpore Ukrajini o kojoj je odlučeno u 2022., upotrijebit će se za potporu novim prioritetima koji se financiraju iz tih programa;
 - b) iznos od 2,1 milijarde EUR preraspodijelit će se iz programa Obzor Europa za razdoblje 2021. – 2027. i upotrijebit će se za programe utvrđene u ovoj reviziji u sredini programskog razdoblja;
 - c) iznos od 0,6 milijardi EUR preraspodijelit će se iz pričuve za prilagodbu Brexitu;
 - d) godišnji iznos za Europski fond za prilagodbu globalizaciji smanjit će se na 30 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.) od 2024., što će dovesti do ukupnih ušteda od 1,3 milijarde EUR u razdoblju 2021. – 2027., uključujući iznose koji su istekli u razdoblju 2021. – 2023.;
 - e) iznos od 1,1 milijarde EUR preraspodijelit će se iz sastavnica ZPP-a i kohezijskih fondova koje su obuhvaćene izravnim upravljanjem, ne dovodeći u pitanje sljedeći VFO. Neće biti utjecaja na nacionalne omotnice država članica;
 - f) iznos od 1 milijardi EUR preraspodijelit će se iz programa „EU za zdravlje”.

Sažetak

30. Europsko vijeće postiglo je dogovor o jačanju novih prioriteta za iznos od 64,6 milijardi EUR (od čega 33 milijarde EUR u zajmovima i 10,6 milijardi EUR u preraspodjelama), kako slijedi:

+ *50 milijardi EUR za Ukrajinu (17 milijardi EUR u bespovratnim sredstvima i 33 milijarde EUR u zajmovima)*

+ *2 milijarde EUR za naslov Migracije i upravljanje granicama (naslov 4.)*

+ *7,6 milijarde EUR za naslov Susjedstvo i svijet (naslov 6.)*

+ *1,5 milijardi EUR Europskom fondu za obranu u okviru novog instrumenta STEP (Platforma za strateške tehnologije za Europu)*

+ *2 milijarde EUR za instrument fleksibilnosti*

+ *1,5 milijardi EUR za pričuvu za solidarnost i pomoć*

Tablica 1.

iznosi su u mld. EUR

Revizija u sredini programskog razdoblja po prioritetima		
	PRIORITETI	PRIJEDLOG PREDSJEDNI KA EV-a 4
Ukrajina	<i>Bespovalna sredstva i rezervacije</i>	17,0
	<i>Zajmovi</i>	33,0
Ukupno Ukrajina		50,0
Naslov 4.		
	<i>Fond za azil, migracije i integraciju</i>	0,8
	<i>Upravljanje granicama i vize</i>	1,0
	<i>Agencija Europske unije za azil</i>	0,2
Ukupno naslov 4.		2,0
Naslov 6.*		
	<i>Sirijske izbjeglice (Sirija, Jordan, Libanon)</i>	1,6
	<i>Sirijske izbjeglice (Turska)</i>	2,0
	<i>Južno susjedstvo</i>	2,0
	<i>Zapadni Balkan</i>	2,0
Ukupno naslov 6.		7,6
Ukupno migracije i vanjska dimenzija		9,6
STEP	<i>Inovacijski fond</i>	
	<i>Invest EU</i>	
	<i>Europsko vijeće za inovacije u okviru programa Obzor Europa</i>	
	<i>Europski fond za obranu</i>	1,5
Ukupno STEP		1,5
Troškovi financiranja NGEU-a – kaskadni mehanizam		0,0
Administracija		
Instrument fleksibilnosti		2,0
Pričuva za solidarnost i pomoć u nuždi (SEAR)		1,5
UKUPNO BESPOVRATNA SREDSTVA		31,6
UKUPNO ZAJMOVI		33,0
UKUPNO PRIORITETI		64,6
PRERASPODJELE		
	<i>Plaćanja kamata iz nacionalnih proračuna (makrofinancijska pomoć +)</i>	0,0
	<i>Preraspodjele unutar naslova 4.</i>	0,0
	<i>Preraspodjele unutar naslova 6. proglašeni viškom</i>	4,5
	<i>Preraspodjele iz programa Obzor Europa</i>	1,3
	<i>Pričuva za prilagodbu Brexitu</i>	2,1
	<i>Programi pod središnjim upravljanjem u okviru kohezije/ZPP-a</i>	0,6
	<i>Preraspodjele iz naslova 2. – program „EU za zdravljie“</i>	1,1
UKUPNO PRERASPODJELE		10,6
UKUPNO NOVA FINANCIJSKA SREDSTVA		21,0

* Kako je navedeno u točki 10. dokumenta 23/23.

*

* *

UKRAJINA

31. Europsko vijeće podsjeća na svoje prethodne zaključke i ponovno potvrđuje nepokolebljivu predanost Europske unije dalnjem pružanju snažne političke, finansijske, gospodarske, humanitarne, vojne i diplomatske potpore Ukrajini i njezinu stanovništvu dok god to bude potrebno.
32. Europsko vijeće ponovno ističe odlučnost Europske Unije i država članica da nastave pružati pravodobnu, predvidljivu i održivu vojnu potporu Ukrajini, posebno putem Europskog instrumenta mirovne pomoći i Misije EU-a za vojnu pomoć te putem izravne bilateralne pomoći država članica, u skladu s potrebama Ukrajine. Nastavit će razmatrati to pitanje.
33. Europsko vijeće preispitalo je rad u Vijeću na vojnoj potpori za Ukrajinu u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći i predloženo povećanje njegove ukupne finansijske gornje granice. Ono poziva Vijeće da do početka ožujka 2024. postigne dogovor o izmjeni Odluke Vijeća (ZVSP) 2021/509 na osnovi prijedloga Visokog predstavnika za Fond za pomoć Ukrajini i predloženih ključnih modaliteta, uzimajući u obzir prijedloge država članica.
34. Europsko vijeće također ponovno ističe hitnu potrebu za ubrzanjem isporuke streljiva i projektila, posebno s obzirom na obvezu osiguravanja milijun naboja topničkog streljiva za Ukrajinu. Pozdravlja postignuti napredak i poziva države članice da istraže sve mogućnosti kako bi se zadovoljile potrebe Ukrajine te da ubrzaju napore u tu svrhu, uključujući stalne donacije zaliha, preusmjeravanje postojećih narudžbi i davanje nužnih novih narudžbi, čime će doprinijeti povećanju proizvodnih kapaciteta europske industrije.
35. Pruzanje vojne potpore i ispunjavanje sigurnosnih obveza odvijat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

36. Europsko vijeće na svojem će sljedećem sastanku u ožujku 2024. ponovno razmotriti pitanje sigurnosti i obrane, uključujući potrebu Europe da poveća svoju opću obrambenu pripravnost te dodatno ojača svoju obrambenu tehnološku i industrijsku bazu s ciljem postizanja dogovora o dalnjim koracima koje je potrebno poduzeti kako bi europska obrambena industrija postala otpornija, inovativnija i konkurentnija.
37. Europsko vijeće pozdravlja dogovor postignut o Odluci Vijeća i Uredbi Vijeća o usmjeravanju izvanrednih prihoda privatnih subjekata koji izravno proizlaze iz imobilizirane ruske imovine u potporu Ukrajini.

BLISKI ISTOK

38. Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja na Bliskom istoku.

*

* * *

39. Europsko Vijeće podsjeća na svoje zaključke iz prosinca 2020. o primjeni mehanizma uvjetovanosti.
40. Europsko vijeće raspravljalo je o izazovima u poljoprivrednom sektoru i bojaznim poljoprivrednika. Podsjećajući na ključnu ulogu zajedničke poljoprivredne politike, poziva Vijeće i Komisiju da prema potrebi nastave s radom. Europsko vijeće i dalje će redovito razmatrati situaciju.

Europsko vijeće

Bruxelles, 22. ožujka 2024.
(OR. en)

EUCO 7/24

CO EUR 6
CONCL 2

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Sastanak Europskog vijeća (21. i 22. ožujka 2024.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće razmijenilo je mišljenja s glavnim tajnikom UN-a Antóniom Guterresom o geopolitičkoj situaciji i ključnim globalnim izazovima.

Europsko vijeće obilježilo je 30. obljetnicu Sporazuma o EGP-u s premijerkom Islanda i premijerima Lihtenštajna i Norveške.

*

* * *

I. **UKRAJINA**

1. Dvije godine nakon što je Rusija pokrenula agresivni rat protiv Ukrajine i deset godina nakon što je nezakonito pripojila Krim i Sevastopolj, čime je očito prekršila svoje obveze na temelju Povelje UN-a i međunarodnog prava, Europsko vijeće još odlučnije podupire neovisnost, suverenitet i teritorijalnu cjelovitost Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Rusija ne smije prevladati.

S obzirom na hitnost situacije, Europska unija odlučna je Ukrajini i njezinu stanovništvu nastaviti pružati svu potrebnu političku, finansijsku, gospodarsku, humanitarnu, vojnu i diplomatsku potporu, dokle god i koliko god bude potrebno. Europsko vijeće poziva saveznike i partnere diljem svijeta da se pridruže tim nastojanjima.

2. Ukrayini su u ostvarivanju njezina neotuđivog prava na samoobranu hitno potrebnii sustavi protuzračne obrane, streljivo i projektili. U ovom kritičnom trenutku Europska unija i države članice ubrzat će i intenzivirati isporuku sve potrebne vojne pomoći. Europsko vijeće pozdravlja sve nedavne inicijative u tom pogledu, uključujući inicijativu koju je Češka pokrenula radi hitne nabave streljiva za Ukrayinu, čime će se omogućiti brzo ispunjavanje obveze EU-a da se Ukrayini dostavi milijun naboja topničkog streljiva.

3. Europsko vijeće pozdravlja bilateralne sporazume o sigurnosnim obvezama koje je nekoliko država članica i partnera sklopljila s Ukrajinom. Preispitalo je napredak u pogledu doprinosa EU-a sigurnosnim obvezama prema Ukrajini, kojima će joj se pomoći da se obrani i odupre pokušajima destabilizacije te spriječi buduće činove agresije. Europsko vijeće pozdravlja donošenje Odluke Vijeća o fondu za pomoć Ukrajini, kojom se osigurava nastavak vojne potpore Ukrajini u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Europsko vijeće poziva Vijeće da radi na Osmom paketu potpore Ukrajini u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći. Ujedno pozdravlja povećanje kapaciteta Misije EU-a za vojnu pomoć (EUMAM).
4. Europsko vijeće preispitalo je napredak u pogledu sljedećih konkretnih koraka kojima bi se izvanredni prihodi od imobilizirane ruske imovine usmjerili u korist Ukrajine, uključujući mogućnost finansiranja vojne potpore. Poziva Vijeće da nastavi s radom na nedavnim prijedlozima Visokog predstavnika i Komisije.
5. Pružanje vojne potpore i ispunjavanje sigurnosnih obveza EU-a odvijat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

6. Europsko vijeće pozdravlja donošenje trinaestog paketa sankcija. Poziva na poduzimanje dalnjih koraka, među ostalim jačanje sankcija, kako bi se oslabila sposobnost Rusije da nastavi voditi agresivni rat. Potpuna i djelotvorna provedba sankcija od ključne je važnosti. Europsko vijeće zahtijeva od Vijeća i Komisije da poboljšaju razmjenu informacija, ojačaju provedbu, unaprijede djelovanje EU-a i država članica s trećim zemljama te uklone sve manjkavosti unutar i izvan Unije. To uključuje sprečavanje zaobilaženja sankcija preko trećih zemalja i osiguravanje njihova izvršavanja, što se odnosi i na društva kćeri poduzeća iz EU-a u inozemstvu. Pristup Rusije osjetljivim proizvodima i tehnologijama koji su važni na bojištu mora se ograničiti u najvećoj mogućoj mjeri, među ostalim ciljanjem subjekata u trećim zemljama koji takvo zaobilaženje omogućuju. Europsko vijeće poziva Visokog predstavnika i Komisiju da pripreme dodatne sankcije protiv Bjelarusa, Sjeverne Koreje i Irana.
7. Europsko vijeće poziva treće strane da odmah prestanu pružati materijalnu potporu agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine. Krajnje je zabrinuto zbog izvješća da bi Iran mogao prenijeti balističke projektile i povezanu tehnologiju u Rusiju za upotrebu protiv Ukrajine nakon što je ruskom režimu isporučio bespilotne letjelice koje se koriste u neprestanim napadima na civilno stanovništvo u Ukrajini. Ako Iran to učini, Europska unija spremna je odgovoriti brzo i u koordinaciji s međunarodnim partnerima, među ostalim novim i važnim mjerama ograničavanja protiv Irana.
8. Europsko vijeće oštro osuđuje kontinuirana kršenja ljudskih prava, uključujući deportaciju djece, koja Rusija provodi na okupiranim ukrajinskim područjima. Odlučno odbacuje i nikada neće priznati nezakonite takozvane „izbore” koje je Rusija organizirala u privremeno okupiranim ukrajinskim područjima Krimu, Sevastopolu, Donecku, Luhansku, Zaporizji i Hersonu, kao ni njihove rezultate.

9. Rusija i njezino vodstvo moraju snositi punu odgovornost za vođenje agresivnog rata protiv Ukrajine i druge najteže zločine prema međunarodnom pravu te za golemu štetu prouzročenu tim ratom. Europsko vijeće podupire napore koji su tijeku, među ostalim u okviru temeljne skupine, na uspostavi suda za kazneni progon zločina agresije protiv Ukrajine, koji bi imao najširu međuregionalnu potporu i legitimitet, te budućeg mehanizma za naknadu štete.
10. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine u koordinaciji s međunarodnim partnerima. Europsko vijeće pozdravlja nedavno jačanje savjetodavne misije Europske unije (EUAM) u Ukrajini, čime će se omogućiti povećanje potpore ukrajinskim tijelima za izvršavanje zakonodavstva na oslobođenim i susjednim područjima Ukrajine te reformama u okviru njezina procesa pristupanja EU-u. Europsko vijeće poziva na daljnju potporu psihološkoj i psihosocijalnoj rehabilitaciji i veću pomoć u razminiranju.
11. Europska unija i njezine države članice nastavit će s intenzivnim angažmanom na globalnoj razini kako bi osigurale najširu moguću međunarodnu potporu sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru te ključnim načelima i ciljevima formule za mir u Ukrajini, imajući u vidu budući globalni sastanak na vrhu o miru.
12. Europsko vijeće ističe stratešku važnost sigurnosti i stabilnosti u crnomorskoj regiji. Naglašava da je potrebno pomoći Ukrajini u ponovnoj izgradnji njezine pozicije na tradicionalnim izvoznim tržištima, posebno na Bliskom istoku i u Africi.
13. Europska unija nastavit će pružati svu relevantnu potporu Republici Moldovi u prevladavanju izazova s kojima se suočava kao posljedicom agresije Rusije na Ukrajinu te u jačanju otpornosti, sigurnosti i stabilnosti te zemlje s obzirom na destabilizirajuće aktivnosti Rusije. Europsko vijeće pozdravlja bilateralne obveze država članica u pogledu potpore misiji partnerstva Europske unije (EUPM) u Moldovi u cilju povećanja otpornosti sigurnosnog sektora.

14. Europska unija ujedno će nastaviti podupirati Gruziju u jačanju njezine otpornosti i prevladavanju izazova s kojima se suočava kao posljedice djelovanja Rusije usmjerenih na podrivanje teritorijalne cjelovitosti Gruzije i agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine.

II. SIGURNOST I OBRANA

15. Europska unija predana je povećanju svoje ukupne obrambene spremnosti i sposobnosti kako bi one odgovarale njezinim potrebama i ambicijama u kontekstu sve većih prijetnji i sigurnosnih izazova. Nadovezujući se na Izjavu iz Versaillesa i Strateški kompas, predana je smanjenju svojih strateških ovisnosti i povećanju kapaciteta. Europsku obrambenu tehnološku i industrijsku bazu trebalo bi ojačati u skladu s time u cijeloj Uniji. Povećanje obrambene spremnosti i jačanje suverenosti Unije zahtijevat će dodatne napore, u skladu s nadležnostima država članica, za:
 - a) ispunjavanje zajedničke obveze znatnog povećanja rashoda za obranu, kao i osiguravanje boljih i bržih zajedničkih ulaganja;
 - b) poboljšanje pristupa europske obrambene industrije javnom i privatnom financiranju. U tom kontekstu Europsko vijeće poziva Vijeće i Komisiju da istraže sve mogućnosti za mobilizaciju finansijskih sredstava i podnesu izvješće do lipnja. Nadalje, Europsku investicijsku banku poziva se da prilagodi svoju politiku kreditiranja obrambene industrije i sadašnju definiciju robe s dvojnom namjenom, štiteći pritom svoj kapacitet financiranja;
 - c) poticanje razvoja i zajedničke nabave radi otklanjanja kritičnih nedostataka u pogledu sposobnosti EU-a, osobito u pogledu strateških pospješitelja, te potpunog iskorištavanja sinergije između postupaka planiranja u području obrane na nacionalnoj i europskoj razini;

- d) unapređenje kooperativnih/zajedničkih ulaganja u obranu, od faze istraživanja i razvoja do faze planiranja, industrijalizacije i zajedničke nabave te poboljšanja predvidljivosti, primjerice s pomoću višegodišnjih fiksnih ugovora;
 - e) povećanje otpornosti europske obrambene industrije, njezine fleksibilnosti i kapaciteta za razvoj i proizvodnju inovativnih obrambenih proizvoda, poboljšanje njihove interoperabilnosti i međusobne zamjenjivosti te osiguravanje njihove dostupnosti državama članicama;
 - f) poticanje daljnje integracije europskog obrambenog tržišta diljem Unije olakšavanjem pristupa lancima opskrbe u području obrane, osobito za MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije te smanjenjem birokracije;
 - g) poboljšanje brzog odgovora i pravodobnog utvrđivanja uskih grla u lancima opskrbe za obrambeno tržište te osiguravanje da propisi EU-a ne predstavljaju prepreku razvoju europske obrambene industrije;
 - h) podupiranje inicijativa za daljnja ulaganja u kvalificiranu radnu snagu u svrhu otklanjanja raširenog nedostatka radne snage i vještina u obrambenoj industriji.
16. Europsko vijeće poziva Vijeće, Visokog predstavnika i Komisiju da brzo ostvare napredak u radu na Zajedničkoj komunikaciji o strategiji za europsku obrambenu industriju (EDIS). Ujedno poziva Vijeće da bez odgode nastavi s radom na popratnom prijedlogu za program za europsku obrambenu industriju (EDIP).
17. Provedba Strateškog kompasa i dalje je ključan element za povećanje europske obrambene pripravnosti te bi je trebalo ubrzati. U tom su pogledu osobito važni kapacitet EU-a za brzo raspoređivanje, vojna mobilnost, vježbe s bojevim streljivom, jačanje sigurnosti u svemiru, suzbijanje kibernetičkih i hibridnih prijetnji te odgovor na inozemno upletanje i manipuliranje informacijama.

18. Snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno će doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te je kao takva komplementarna NATO-u, koji je i dalje okosnica zajedničke obrane svojih članica.
19. Navedenim se ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica.

III. BLISKI ISTOK

20. Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja na Bliskom istoku. Zgroženo je dosad nezabilježenom pogibelji civila i kritičnim humanitarnim stanjem. Europsko vijeće poziva na hitnu humanitarnu stanku koja bi dovela do održivog prekida vatre, bezuvjetnog oslobođanja svih talaca i pružanja humanitarne pomoći.
21. Europsko vijeće podsjeća na svoje prethodne zaključke u kojima se Hamas najoštrije osuđuje zbog brutalnih i neselektivnih terorističkih napada diljem Izraela 7. listopada 2023., u kojima se prepoznaje pravo Izraela da se brani u skladu s međunarodnim pravom i međunarodnim humanitarnim pravom te poziva na trenutačno oslobođanje svih talaca bez ikakvih preuvjeta. Njihova sigurnost i dobrobit povod su za ozbiljnu zabrinutost. Hamas i druge oružane skupine moraju odmah odobriti humanitarni pristup svim preostalim taocima. Europsko vijeće poziva Vijeće da ubrza rad na donošenju dalnjih relevantnih mjera ograničavanja protiv Hamasa.

22. Europsko vijeće duboko je zabrinuto zbog katastrofalnog humanitarnog stanja u Gazi i njegova nesrazmjernog učinka na civile, osobito na djecu, kao i zbog neposredne opasnosti od gladi uzrokovane nedovoljnim ulaskom pomoći u Gazu. Potpun, brz, siguran i neometan dotok humanitarne pomoći svim rutama u pojas Gaze i pristup toj pomoći u cijelom pojasu Gaze ključni su kako bi se civilnom stanovništvu pružila pomoć kojom se spašavaju životi te osnovne usluge u širim razmjerima. Europsko vijeće pozdravlja inicijativu Amalthea, kojom se otvara pomorska ruta za hitnu pomoć od Cipra do Gaze, čime se dopunjaju kopnene rute koje su i dalje glavni način isporuke potrebnih količina. Potrebne su dodatne kopnene rute i prijelazi.
23. Trebalo bi poduzeti hitne mjere kako bi se spriječilo daljnje raseljavanje stanovništva i kako bi mu se pružilo sigurno sklonište i osigurala zaštita civila u svakom trenutku. Europsko vijeće odlučno poziva izraelsku vladu da ne poduzima kopnenu operaciju u Rafahu kojom bi se pogoršalo ionako katastrofalno humanitarno stanje i spriječilo hitno potrebno pružanje osnovnih usluga i humanitarne pomoći. Više od milijun Palestinaca trenutačno je u potrazi za sigurnošću od borbi i pristupom humanitarnoj pomoći.
24. Sve stranke moraju poštovati međunarodno pravo, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima. Europsko vijeće naglašava važnost poštovanja i provedbe pravno obvezujućeg naloga Međunarodnog suda od 26. siječnja 2024. Kršenja međunarodnog humanitarnog prava moraju se temeljito i neovisno istražiti te osigurati preuzimanje odgovornosti. Europsko vijeće prima na znanje izvješća posebne predstavnice UN-a Pramile Patten s velikom zabrinutošću te je zgroženo seksualnim nasiljem tijekom napada 7. listopada. Europska unija podupire neovisne istrage svih navoda o seksualnom nasilju, uvažavajući i izvješća posebne izvjestiteljice UN-a Reem Alsalem.

25. Europsko vijeće naglašava da su usluge koje UNRWA pruža u Gazi i diljem regije od ključne važnosti. Europsko vijeće prima na znanje nedavne mjere EU-a i finansijsku potporu. Pozdravlja brzo pokretanje unutarnje istrage UN-a i vanjskog preispitivanja nakon ozbiljnih optužbi protiv 12 zaposlenika UNRWA-e o njihovu navodnom sudjelovanju u terorističkim napadima 7. listopada. Iščekuje rezultate istrage i daljnje odlučno djelovanje UN-a kako bi se osigurala odgovornost te ojačali kontrola i nadzor.
26. Europsko vijeće poziva na hitno zaustavljanje nasilja na Zapadnoj obali i u istočnom Jeruzalemu, kao i na osiguravanje sigurnog pristupa svetim mjestima. Europsko vijeće oštro osuđuje nasilje ekstremističkih naseljenika. Počinitelji moraju odgovarati. Europsko vijeće poziva Vijeće da ubrza rad na donošenju relevantnih ciljanih mjera ograničavanja. Europsko vijeće osuđuje odluke izraelske vlade o dalnjem proširenju nezakonitih naselja diljem okupirane Zapadne obale. Poziva Izrael da poništi te odluke.
27. Europska unija nastavit će intenzivno surađivati s regionalnim i međunarodnim partnerima kako bi se spriječila daljnja regionalna eskalacija, osobito u Libanonu i u Crvenom moru. Europsko vijeće poziva sve aktere, osobito Iran, da se suzdrže od djelovanja koja bi zaoštirla odnose. Pozdravlja pokretanje operacije EU-a ASPIDES za zaštitu slobode plovidbe i sigurnosti pomoraca u Crvenom moru, Adenskom zaljevu i široj regiji.

28. Europska unija i dalje je čvrsto predana trajnom i održivom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju. Palestinci i Izraelci imaju jednako pravo na život u sigurnosti, dostojanstvu i miru. Europsko vijeće poziva sve strane da se suzdrže od djelovanja kojima se potkopava načelo dvodržavnog rješenja i održivost buduće palestinske države. Podsjeća da dvije misije ZSOP-a – Policijska misija Europske unije za palestinska područja (EUPOL COPPS) i Misija pomoći Europske unije za granični prijelaz Rafah (EUBAM Rafah) – mogu imati važnu ulogu na temelju tog načela u potpori budućoj palestinskoj državi. Europska unija spremna je surađivati s Izraelom, Palestinskom samoupravom te regionalnim i međunarodnim stranama kako bi doprinijela oživljavanju političkog procesa, među ostalim putem inicijative Dan mira i mirovne konferencije koju je potrebno sazvati što je prije moguće, te poduprijeti Palestinsku samoupravu u provedbi potrebnih reformi. Europska unija spremna je poduprijeti koordinirane međunarodne napore za obnovu Gaze.

IV. PROŠIRENJE I REFORME

29. Podsjećajući na Izjavu iz Granade, Europsko vijeće razmotrilo je pripreme za proširenje i unutarnje reforme i podsjeća da rad u oba smjera treba usporedno napredovati kako bi se osiguralo da i buduće države članice i EU budu spremni u trenutku pristupanja. Europsko vijeće razmotrit će na jednom od svojih predstojećih sastanaka unutarnje reforme s ciljem da do ljeta 2024. usvoji zaključke o planu za budući rad.
30. Oslanjajući se na preporuku Komisije od 12. ožujka 2024. Europsko vijeće odlučilo je otvoriti pregovore o pristupanju s Bosnom i Hercegovinom. Europsko vijeće poziva Komisiju da pripremi pregovarački okvir kako bi ga Vijeće donijelo čim se poduzmu svi relevantni koraci navedeni u Preporuci Komisije od 12. listopada 2022.

31. Europsko vijeće pozdravlja napredak Ukrajine i Republike Moldove u pogledu potrebnih reformi na njihovu putu prema EU-u. Nakon podnošenja nacrta pregovaračkih okvira za Ukrajinu i Republiku Moldovu, Europsko vijeće poziva Vijeće da ih brzo donese i da nastavi s radom bez odlaganja.
32. Europsko vijeće prima na znanje aktualne napore Gruzije i potiče tu zemlju da ostvari napredak u provedbi preostalih prioritetnih reformi.

V. VANJSKI ODNOSI

Sveobuhvatna partnerstva

33. Europsko vijeće pozdravlja zajedničku izjavu o strateškom i sveobuhvatnom partnerstvu između Europske unije i Egipta.
34. Europsko vijeće također pozdravlja partnerstvo s Mauritanijom.
35. Istimjevači ističu važnost jačanja i razvoja takvih strateških partnerstava.

Haiti

36. Europsko vijeće iznimno je zabrinuto zbog pogoršanja stanja u Haitiju i patnje kojoj je od kraja veljače izloženo stanovništvo uslijed novog vala nasilja. Pozdravlja činjenicu da je Europska unija izdvojila 20 milijuna EUR u humanitarnoj pomoći. Europsko vijeće potiče aktualne napore da se uspostavi moguć, uključiv i održiv plan političke tranzicije pod vodstvom Haitija. Poziva sve političke snage Haitija da demonstriraju odgovornost pristankom na kompromis kako bi se postigao dogovor koji je u najboljem interesu zemlje i napačenog stanovništva. Europsko vijeće pozdravlja Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a 2699 o uspostavi Multinacionalne misije za potporu sigurnosti i ističe važnost njezina brzog razmještanja.

Rusija

37. Europsko vijeće poziva na hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika u Rusiji i okončanje progona političke oporbe. Krajnju odgovornost za smrt Alekseja Navaljnog snose ruske vlasti. Europsko vijeće poziva na neovisnu i transparentnu međunarodnu istragu točnih okolnosti njegove smrti. Pozdravlja donošenje novih mjera ograničavanja protiv onih koji su odgovorni za teška kršenja i povrede ljudskih prava i poziva na nastavak rada u Vijeću kako bi se uspostavio novi režim sankcija s obzirom na stanje u Rusiji i njezina destabilizirajuća djelovanja u inozemstvu.
38. Europsko vijeće osuđuje politički motiviran progon građana EU-a koji provodi Rusija. Poziva Komisiju i Visokog predstavnika da poduzmu potrebne korake kako bi se spriječilo da treće zemlje izvršavaju uhidbene naloge koje je izdala Rusija u takvim slučajevima.

Bjelarus

39. Europsko vijeće duboko je zabrinuto zbog pogoršanja stanja ljudskih prava u Bjelarusu. Represija, kršenja ljudskih prava i ograničenja političkog sudjelovanja i pristupa neovisnim medijima u Bjelarusu dosegli su dosad nezabilježenu razinu uoči parlamentarnih i lokalnih izbora 25. veljače, koji nisu zadovoljili osnovne demokratske standarde. Europsko vijeće poziva na hitno i bezuvjetno puštanje na slobodu svih političkih zatvorenika. Ponovno ističe solidarnost EU-a s bjeloruskim civilnim društvom i demokratskim snagama.

VI. MIGRACIJE

40. Europsko vijeće preispitalo je trenutačno stanje u području migracija slijedom Komunikacije Komisije i ponovno potvrdilo predanost EU-a nastavku primjene sveobuhvatnog pristupa migracijama dogovorenog u zaključcima iz prosinca 2023. Napominjući da više od 90 % nezakonitih migranata ulazi u EU uz pomoć krijumčara, Europsko vijeće podupire odlučnost Komisije da ojača sve alate koje EU ima na raspolaganju za djelotvornu borbu protiv trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi te usporedno pokrene globalni savez za odgovor na taj globalni izazov.

VII. POLJOPRIVREDA

41. Europsko vijeće naglašava važnost otpornog i održivog poljoprivrednog sektora za sigurnost opskrbe hranom i stratešku autonomiju Unije, kao i vrijednost dinamičnih ruralnih zajednica i ključnu ulogu zajedničke poljoprivredne politike u tom pogledu. Poljoprivrednicima je potreban stabilan i predvidljiv okvir, među ostalim kako bi ih se popratilo u suočavanju s izazovima u području okoliša i klime.
42. Europsko vijeće ponovno je raspravljalo o trenutačnim izazovima u poljoprivrednom sektoru i o bojaznima poljoprivrednika. Razmotrilo je rad koji je u tijeku na europskoj razini. Europsko vijeće poziva Komisiju i Vijeće da bez odgode nastave s radom, osobito na:
- a) svim mogućim kratkoročnim i srednjoročnim mjerama i inovativnim rješenjima, što uključuje one za smanjenje administrativnog opterećenja poljoprivrednika i pojednostavljenje njihove situacije;
 - b) jačanju položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom, osobito kako bi se osigurali pravedni prihodi;

- c) ublažavanju finansijskog pritiska na poljoprivrednike osmišljavanjem načina dodatne potpore, kao što je, primjerice, proširenje privremenog okvira za državne potpore, te da o tome izvijeste na idućem sastanku Europskog vijeća;
- d) osiguravanju, na globalnoj razini i na unutarnjem tržištu, poštenog tržišnog natjecanja utemeljenog na pravilima;
- e) rješavanju pitanja povezanih s autonomnim trgovinskim mjerama za Ukrajinu na pravedan i uravnotežen način uz istodobnu pripremu rješenja u okviru Sporazuma o pridruživanju između EU-a i Ukrajine / područja produbljene i sveobuhvatne slobodne trgovine.

43. Europsko vijeće i dalje će redovito razmatrati situaciju.

VIII. PRIPRAVNOST I ODGOVOR NA KRIZU

44. Europsko vijeće naglašava hitnu potrebu za poboljšanom i koordiniranom vojnom i civilnom pripravnošću i strateškim upravljanjem krizama u kontekstu prijetnji koje se mijenjaju. Poziva Vijeće da nastavi s radom, a Komisiju da zajedno s Visokim predstavnikom predloži mjere za jačanje, na razini EU-a, pripravnosti i odgovora na krizu u okviru pristupa kojim se obuhvaćaju sve opasnosti i cijelo društvo, uzimajući u obzir odgovornosti i nadležnosti država članica, s ciljem izrade buduće strategije pripravnosti.

IX. EUROPSKI SEMESTAR

45. Europsko vijeće podržava prioritete politika iz godišnjeg pregleda održivog rasta i poziva države članice da ih uzmu u obzir. Podupire i Nacrt preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja.

*

* * *

Europsko vijeće razmotrilo je pripreme za Novi strateški program.

Sastanak na vrhu država
europodručja

Bruxelles, 22. ožujka 2024.
(OR. en)

EURO 502/24

**EUROSUMMIT 1
TSGC 3**

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Sastanak na vrhu država europodručja (22. ožujka 2024.)
– izjava

Za delegacije se u prilogu nalazi izjava dogovorena na navedenom sastanku na vrhu država europodručja.

Izjava sa sastanka na vrhu država europodručja, održanog u uključivom sastavu

1. Raspravljali smo o gospodarskoj i finansijskoj situaciji. Gospodarska aktivnost u kratkoročnom je razdoblju slaba. Budući da je inflacija u padu, čime se podupiru stvarni prihodi, uspostavljeni su uvjeti za postupan oporavak u budućnosti. Ostajemo ujedinjeni u nepokolebljivoj odlučnosti da povećamo otpornost i konkurentnost naših gospodarstava.
2. Pozivamo Euroskupinu da pomno prati gospodarska i fiskalna kretanja. Kontinuirana bliska koordinacija naših gospodarskih politika bit će ključna za dosljednu i djelotvornu provedbu sveobuhvatne reforme okvira gospodarskog upravljanja EU-a.
3. Otvorena i integrirana europska tržišta kapitala koja dobro funkcioniraju ključna su za promicanje jedinstvenog tržišta, poboljšanje izvora financiranja za rastuća poduzeća, uključujući MSP-ove, i pružanje atraktivnih mogućnosti za štednju građanima EU-a. To je od presudne važnosti za poticanje ulaganja, konkurentnosti i inovacija u EU-u te osiguravanje održivog rasta i otvaranja radnih mesta tim putem. Uzimajući u obzir pismo predsjednika Euroskupine od 18. ožujka 2024., odlučni smo da hitno ubrzamo produbljivanje naše unije tržišta kapitala, koja će biti ključna za mobiliziranje znatnih finansijskih sredstava potrebnih za zelenu i digitalnu tranziciju. U tu svrhu:
 - a) pozivamo Europski parlament i Vijeće da osiguraju brz dovršetak preostalog zakonodavnog rada na akcijskom planu za uniju tržišta kapitala iz 2020.;
 - b) pozivamo sve države članice i institucije EU-a da nastave s radom kako bi se osigurala brza provedba svih mjera navedenih u izjavi Euroskupine u uključivom sastavu o budućnosti unije tržišta kapitala;
 - c) tražimo da Euroskupina u uključivom sastavu redovito analizira uspješnost i razvoj europskih tržišta kapitala te da izvješćuje o napretku utvrđenih mjera.

4. Pozdravljamo daljnje rasprave o strategiji za integraciju tržišta kapitala u kontekstu izvanrednog sastanka Europskog vijeća u travnju i zadužujemo Coreper da aktivno nastavi s radom na relevantnim prijedlozima s obzirom na taj sastanak. Nastavit ćemo se baviti tim pitanjem i redovito ćemo preispitivati napredak.
5. Pozdravljamo napredak koji je Bugarska ostvarila na putu prema uvođenju eura i potičemo kontinuirane napore kako bi se ispunili svi konvergencijski kriteriji.

Europsko vijeće

Bruxelles, 18. travnja 2024.
(OR. en)

EUCO 12/24

CO EUR 10
CONCL 3

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Izvanredni sastanak Europskog vijeća (17. i 18. travnja 2024.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

U kontekstu predstojećih europskih izbora Europsko vijeće naglašava odlučnost Unije i njezinih država članica da pozorno prate i ograniče sve rizike koji proizlaze iz dezinformacija, među ostalim putem umjetne inteligencije, kao i inozemne manipulacije informacijama i upletanja u izborne procese. Europsko vijeće poziva institucije EU-a i nacionalna tijela da surađuju u tim pitanjima.

*

* * *

I. UKRAJINA

1. Podsjećajući na svoje zaključke iz ožujka 2024., Europsko vijeće ponovno ističe svoju punu nepokolebljivu potporu Ukrajini, njezinu stanovništvu te njezinoj neovisnosti, suverenosti i teritorijalnoj cjelovitosti unutar njezinih međunarodno priznatih granica.
2. Europsko vijeće snažno osuđuje kontinuirane ruske zračne i raketne napade na ukrajinske civile te civilnu i kritičnu infrastrukturu, uključujući nedavne pojačane napade na energetski sektor. Europska unija i njezine države članice pojačat će pružanje humanitarne pomoći i pomoći u području civilne zaštite, među ostalim opreme kao što su agregati za proizvodnju električne energije i energetski transformatori.
3. Europsko vijeće naglašava potrebu da se Ukrajini hitno pruži protuzračna obrana te da se ubrza i pojača isporuka sve potrebne vojne pomoći, uključujući topničko streljivo i projektilе. Poziva na to da potrebno daljnje postupanje osiguraju Vijeće, konkretno na svojem predstojećem sastanku, i države članice. Europsko vijeće pozdravlja napredak u vezi s prijedlozima za usmjeravanje izvanrednih prihoda koji proizlaze iz imobilizirane ruske imovine u korist Ukrajine i poziva na njihovo brzo donošenje.

Vojna potpora pružat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

II. BLISKI ISTOK

4. Europsko vijeće snažno i nedvosmisleno osuđuje iranski napad na Izrael i ponovno ističe svoju punu solidarnost sa stanovništvom Izraela te predanost sigurnosti Izraela i regionalnoj stabilnosti. Europsko vijeće poziva Iran i njegove posrednike da prekinu sve napade i potiče sve strane da postupaju krajnje suzdržano i da se suzdrže od svakog djelovanja koje bi moglo povećati napetosti u regiji. Europska unija poduzet će daljnje mјere ograničavanja protiv Irana, posebno u vezi s bespilotnim letjelicama i projektilima. Europska unija i dalje je u potpunosti odlučna da doprinese smirivanju napetosti i sigurnosti u regiji.
5. Europsko vijeće podsjeća na sve dijelove svojih zaključaka iz ožujka 2024. i ponovno ističe svoju predanost suradnji s partnerima na neposrednom okončanju krize u Gazi i provedbi Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2728, među ostalim postizanjem trenutačnog prekida vatre i bezuvjetnog oslobađanja svih talaca te pružanjem cjelevitog, brzog, sigurnog i neometanog pristupa humanitarnoj pomoći u širim razmjerima za Palestince kojima je ona potrebna. Europska unija i dalje je čvrsto predana trajnom i održivom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju.

6. Europska unija spremna je surađivati sa svim partnerima kako bi se izbjegla daljnja eskalacija napetosti u regiji, posebno u Libanonu. Podsjeća na svoju snažnu potporu Libanonu i libanonskom stanovništvu te prima na znanje teške okolnosti s kojima se ta zemlja suočava na nacionalnoj razini a koje su posljedica regionalnih napetosti. Europsko vijeće poziva sve strane da se obvežu na provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1701. U tom kontekstu Europska unija i dalje je predana stabilnosti Libanona, među ostalim podupiranjem prijeko potrebnih reformi, te jačanju potpore libanonskim oružanim snagama.
7. Europsko vijeće potvrđuje odlučnost EU-a da pruži potporu najranjivijim osobama u Libanonu, uključujući izbjeglice, internu raseljene osobe i zajednice domaćine kojima je potrebna pomoć, te da pruži potporu u borbi protiv trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi. Europsko vijeće ponovno potvrđuje potrebu za postizanjem uvjeta za siguran, dobrovoljan i dostojanstven povratak sirijskih izbjeglica, kako ih je definirao UNHCR.
8. Uoči osme briselske konferencije o Siriji Europsko vijeće poziva visokog predstavnika i Komisiju da preispitaju i poboljšaju učinkovitost pomoći EU-a sirijskim izbjeglicama i raseljenim osobama u Siriji i regiji. Poziva sve donatore da zadrže ili povećaju razinu pomoći koju im pružaju.

III. TURSKA

9. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o odnosima EU-a i Turske, uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju visokog predstavnika i Komisije o trenutačnom stanju političkih, gospodarskih i trgovinskih odnosa EU-a i Turske. U strateškom je interesu Europske unije osigurati stabilno i sigurno okruženje na istočnom Sredozemlju, kao i razvoj suradnje i uzajamno koristan odnos s Turskom. Europsko vijeće daje Coreperu zadatak da, poštujući nadležnosti relevantnih institucija, ubrza rad na preporukama iz zajedničke komunikacije u skladu s prethodnim zaključcima Europskog vijeća i na postupan, proporcionalan i reverzibilan način te podložno dodatnim smjernicama Europskog vijeća. Vlastiti konstruktivni angažman Turske imat će nezaobilaznu ulogu u unapređenju različitih područja suradnje utvrđenih u zajedničkoj komunikaciji.

10. U tom pogledu Europska unija pridaje posebnu važnost nastavku i napretku pregovora o rješavanju ciparskog pitanja za daljnje poboljšanje suradnje EU-a i Turske. Podsjećajući na svoje prethodne zaključke, Europsko vijeće i dalje je u potpunosti predano sveobuhvatnom rješenju ciparskog problema u okviru UN-a, u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, načelima na kojima se temelji Unija i pravnom stečevinom. Europsko vijeće pozdravlja imenovanje Maríje Angele Holguín Cuéllar osobnom izaslanicom glavnog tajnika UN-a za Cipar. Europska unija spremna je preuzeti aktivnu ulogu u podupiranju svih faza procesa pod vodstvom UN-a, s pomoću svih odgovarajućih sredstava koja su joj na raspolaganju.

IV. NOVI DOGOVOR O EUROPSKOJ KONKURENTNOSTI

11. S obzirom na novu geopolitičku stvarnost i sve složenije izazove, Europska unija obvezala se na odlučno djelovanje u cilju osiguravanja svoje dugoročne konkurentnosti, blagostanja i vodstva na globalnoj razini i jačanja svoje strateške suverenosti.
12. Podsjećajući na svoje zaključke iz ožujka 2023. i lipnja 2023., Europsko vijeće osigurat će integrirani pristup u svim područjima politika kako bi se povećali produktivnost te održivi i uključivi rast u cijeloj Europi, izgradilo snažno, inovativno i otporno gospodarstvo te unaprijedio europski jedinstveni socijalni i gospodarski model kojim će se potaknuti konkurentna tranzicija Unije prema digitalnoj suverenosti na samoodređen i otvoren način i prema klimatskoj neutralnosti. Cilj je zelenog plana zadržati konkurentnost na globalnoj razini i povećati energetsku neovisnost. Time će se povećati stvari prihodi i kupovna moć, a zatim i poboljšati životni standard svih građana EU-a.
13. Posljednjih trideset godina jedinstveno tržište i njegove četiri slobode bili su snažan pokretač konvergencije i rasta u Europskoj uniji i njezinim državama članicama tako što su promicale visokokonkurentno socijalno tržišno gospodarstvo, ekonomsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju i jednake uvjete utemeljene, među ostalim, na učinkovitom okviru za državne potpore i tržišno natjecanje. S obzirom na geopolitičke napetosti i odlučnije mјere politika koje su poduzeli međunarodni partneri i konkurenti, posebno u pogledu subvencija, kao i na dugoročnu produktivnost te tehnološke i demografske trendove, Europi treba pomak u politikama na temelju njezinih konkurentnih snaga.
14. Europsko vijeće pozdravlja predstavljanje izvješća visoke razine Enrica Lette pod nazivom „Više od tržišta“ (*Much More Than A Market*) te poziva sadašnje i buduće predsjedništvo Vijeća da nastave s radom na preporukama iz tog izvješća do kraja godine. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje predstavljanje sljedećeg izvješća o konkurentnosti Europe. Novi strateški program pružit će dodatne smjernice i okvir za budući rad.

Prema novom dogovoru o europskoj konkurentnosti

15. Potreban je novi dogovor o europskoj konkurentnosti, utemeljen na potpuno integriranom jedinstvenom tržištu. Za to će biti potrebni napor na razini Unije i država članica te u svim područjima politika kako bi se smanjile razlike u vezi s rastom, produktivnosti i inovacijama između Unije i njezinih međunarodnih partnera i glavnih konkurenata. U tu svrhu mjere politika moraju biti više usmjerene na jačanje europske gospodarske, proizvodne, industrijske i tehnološke baze, čime bi se osigurali gospodarska otpornost i industrijska obnova Unije, njezina globalna konkurentnost, njezino tehnološko vodstvo i privlačnost Unije kao mjesta poslovanja. U tom je kontekstu presudno nastojati ostvariti jednake uvjete na globalnoj razini i na jedinstvenom tržištu.
16. Stvaranje uvjeta kojima bi se europskim operatorima omogućilo da iskoriste mogućnosti klimatski neutralnoga, digitalnoga i kružnoga gospodarstva, koristeći se uravnoteženim i sveobuhvatnim pristupom utvrđenim u Granadi, pomoći će Uniji da pronađe održiva rješenja koja bi bila korisna za sve. U tu bi svrhu trebalo iskoristiti sve relevantne instrumente, uključujući javnu nabavu. Kohezijska politika ima ključnu ulogu u smanjenju razlika i poticanju dugoročnog održivog rasta. Prekogranična povezivost i visokokvalitetna infrastruktura također su iznimno važne. Europa treba smanjiti i svoju stratešku ovisnost u osjetljivim sektorima utvrđenima u Versaillesu, tj. u području energetike, kritičnih sirovina, poluvodiča, zdravlja, digitalizacije, hrane i ključnih tehnologija, te u drugim sektorima kao što su kemikalije, biotehnologija i svemir.
17. Za ulaganja u ključne strateške sektore i infrastrukturu potrebna je kombinirana upotreba javnog i privatnog financiranja. Proračun EU-a i Grupa EIB-a i dalje imaju važnu ulogu. Produbljivanje unije tržišta kapitala ključno je za oslobođanje privatnog kapitala. Na taj će se način europskim poduzećima omogućiti pristup raznovrsnijem financiranju uz niže troškove te će se doprinijeti usmjeravanju domaće štednje i mobilizirati znatna privatna ulaganja potrebna za suočavanje s izazovima, posebno u području zelene i digitalne tranzicije, te za ispunjavanje potreba europske obrambene industrije. Trebalo bi olakšati i pojednostavniti i pristup kapitalu, uključujući rizični kapital i kapital za rast, posebno za MSP-ove i *start-up* poduzeća.

18. Kako bi se proveo novi dogovor o europskoj konkurentnosti, Europsko vijeće poziva na odlučan i brz napredak u pogledu sljedećih ključnih pokretača konkurentnosti:

Jedinstveno tržište

- a) produbljivanja jedinstvenog tržišta otklanjanjem preostalih prepreka u skladu s izvješćem o preprekama za 2020., komunikacijom naslovljenom „30 godina jedinstvenog tržišta” i Godišnjim izvješćem o jedinstvenom tržištu i konkurentnosti te potpunom provedbom i izvršavanjem pravila o slobodnom kretanju. S obzirom na servitizaciju i usporednu tranziciju, naglasak bi trebao biti na prekograničnom pružanju usluga, posebno horizontalnih i ekonomski značajnih usluga, kao i na prekograničnom kretanju robe, uključujući osnovna dobra poput lijekova, na temelju potreba poduzeća, javnih institucija i građana, uz rješavanje pitanja transparentnosti u lancima opskrbe;
- b) poboljšanja prometnih veza i mobilnosti unutar Unije rješavanjem pitanja veza koje nedostaju ili uskih grla te nadogradnjom okvira;
- c) suzbijanja nepoštenih poslovnih praksi, kao što je dvojna kvaliteta prehrambenih proizvoda, kojima se narušava povjerenje potrošača EU-a u jedinstveno tržište;
- d) izrade nove horizontalne strategije za osvremenjeno jedinstveno tržište do lipnja 2025. Poseban naglasak trebalo bi staviti na rješavanje izazova koji utječu na konkurentnost poduzeća svih veličina, posvećujući posebnu pozornost MSP-ovima i *start-up* poduzećima;

Unija tržišta kapitala

- e) nastavka rada Vijeća i Komisije, i to bez odgode, na svim utvrđenim mjerama koje su potrebne za izgradnju potpuno integriranih europskih tržišta kapitala dostupnih svim građanima i poduzećima diljem Unije, u korist svih država članica, posebno na:
- i. usklađivanju relevantnih aspekata nacionalnih okvira za nesolventnost trgovačkih društava;
 - ii. poticanju ulaganja, među ostalim u prekogranični vlasnički kapital, ciljanom konvergencijom dobro osmišljenih korporativnih sustava za sudionike i mehanizme na tržištu kapitala;
 - iii. ponovnom pokretanju europskog tržišta sekuritizacije, među ostalim regulatornim i bonitetnim promjenama, koristeći se raspoloživim manevarskim prostorom;
 - iv. poboljšanju konvergencije i učinkovitosti nadzora tržišta kapitala diljem EU-a. Poziva Komisiju na procjenu i rad na uvjetima na temelju kojih bi europska nadzorna tijela mogla učinkovito nadzirati sistemski najrelevantnije prekogranične sudionike na tržištu kapitala i finansijskim tržištima, s ciljem jačanja finansijske integracije i osiguravanja finansijske stabilnosti, pojednostavljenja postupaka i smanjenja troškova usklađivanja, uzimajući u obzir interes svih država članica;
 - v. poboljšanju uvjeta za institucijska ulaganja, ulaganja malih ulagatelja i prekogranična ulaganja u vlasnički kapital te uvjeta financiranja i izlaska europskih rastućih poduzeća;
 - vi. osiguravanju jednakih uvjeta u pristupu privatnom kapitalu za sve države članice;

- vii. osmišljavanju i provedbi jednostavnog i učinkovitog prekograničnog investicijskog/štедnog proizvoda za male ulagatelje; razvoju mirovinskih i dugoročnih štednih proizvoda;
- viii. stvaranju privlačnog okruženja za ulaganja koje je prilagođeno potrošačima i promicanju ulagačke kulture među građanima EU-a, među ostalim jačanjem finansijske pismenosti građana i promicanjem inicijativa za podizanje svijesti;
- ix. preispitivanju i pojednostavljenju okvira za regulaciju finansijskog tržišta kako bi se smanjilo administrativno opterećenje;

Industrija

- f) osmišljavanja i provedbe, u dijalogu s dionicima, učinkovite industrijske politike kojom se naša industrija dekarbonizira na konkurentan način, kojom se razvija konkurentska prednost Unije u području digitalnih i čistih tehnologija, diversificiraju i osiguravaju strateški lanci opskrbe te jača europska obrambena, tehnološka i industrijska baza;

Istraživanja i inovacije

- g) promicanja pogodnijeg okruženja za inovacije, utemeljenog na izvrsnoj znanosti, čime se ubrzavaju prihvatanje na tržištu te industrijski i komercijalni rast inovacija, uz istodobno povećanje ulaganja u istraživanja i razvoj kako bi se ostvario cilj potrošnje od 3 % BDP-a;

Energetika

- h) postizanja istinske energetske unije osiguravanjem opskrbe obilnom, cjenovno pristupačnom i čistom energijom, koja doprinosi dvostrukom cilju ostvarivanja europske energetske suverenosti i klimatske neutralnosti. Za to će biti potrebna ambiciozna elektrifikacija primjenom svih rješenja s nultom neto stopom emisija i niskougljičnih rješenja, fleksibilnost te opsežno uvođenje i ulaganja u mreže, skladишtenje i međupovezanost;

Kružno gospodarstvo

- i) povećanja kružnosti i učinkovitosti resursa, među ostalim iskorištavanjem potencijala biogospodarstva, čime se smanjuju ovisnosti o primarnim resursima, posebno o kritičnim sirovinama;

Digitalizacija

- j) podupiranja digitalne transformacije poduzeća, vlasti i društva, koja zahtijeva istinsko jedinstveno tržište digitalnih usluga i podataka, poticanja i olakšavanja ulaganja u digitalnu infrastrukturu kao što su mreže 5G i 6G, uklanjanja mogućih prepreka za prekogranične aktivnosti u sektoru mobilnih mreža, te primjene revolucionarnih digitalnih tehnologija, kao što su umjetna inteligencija, lanac blokova, kvantno računalstvo i tehnologija imerzivne stvarnosti, te potpunog iskorištavanja neiskorištenog potencijala podataka u Evropi uz osiguravanje privatnosti i sigurnosti. Europsko vijeće također ističe potrebu za jačanjem vodstva EU-a u globalnim digitalnim pitanjima te poziva Komisiju i visokog predstavnika da pripreme zajedničku komunikaciju o toj temi;

Socijalni aspekti

- k) poticanja visokokvalitetnih radnih mjesta diljem Europe jačanjem napora usmjerenih na ostvarivanje glavnih ciljeva za 2030., putem pojačanog socijalnog dijaloga, u pogledu većeg sudjelovanja na tržištu rada, prekvalifikacije/usavršavanja i cjeloživotnog učenja, rješavanja problema nedostatka vještina i radne snage u kontekstu širih demografskih trendova, uključujući mobilnost talenata prema Europskoj uniji i unutar nje, te osiguravanjem jednakih mogućnosti;

Trgovina

- l) podupiranja ključne uloge WTO-a u multilateralnom sustavu utemeljenom na pravilima; provedbe ambiciozne, snažne, otvorene i održive trgovinske politike kojom se omogućuju pravedni trgovinski sporazumi, tržišta trećih zemalja otvaraju poduzećima iz EU-a, štite interesi EU-a, omogućuje razvoj otpornih i pouzdanih lanaca opskrbe, jamče istinski jednak uvjeti i osiguravaju recipročne mogućnosti pristupa tržištu.

Bolji i pametniji regulatorni okvir

19. Regulatorni okvir trebao bi jamčiti pravnu sigurnost i predvidljivost, trebao bi biti bolje integriran, koherentan u svim područjima politika, otvoren inovativnim pristupima i automatski digitalan te bi trebao smanjiti administrativno opterećenje za poduzeća. Uzimajući u obzir gospodarsku strukturu Unije, Komisija bi pri izradi novog zakonodavstva trebala primjenjivati načelo „počnimo od malih”.
20. Europsko vijeće poziva Komisiju da znatno smanji administrativno i regulatorno opterećenje za poduzeća i nacionalna tijela, spriječi prekomjerno reguliranje i osigura provedbu pravila EU-a te ističe važnost pravodobne i ispravne provedbe zakonodavstva EU-a u državama članicama, izbjegavajući prekomjerno prenošenje.

21. Usklađivanje regulatornih okvira, poticanje uzajamnog priznavanja, pojednostavljenje izvješćivanja i nastavak inicijative za smanjenje izvješćivanja za najmanje 25 % doprinijet će tom cilju. Osobito će biti važno i osigurati pojednostavljenje postupaka za izdavanje dozvola i odobrenja, ukinuti nepotrebno izvješćivanje i spriječiti uvođenje obveza koje se preklapaju. Komisija bi trebala osigurati visokokvalitetne, pravodobne i temeljite procjene učinka i provjere konkurentnosti, među ostalim i kumulativnih učinaka, za zakonodavne prijedloge sa znatnim učinkom.

Konkurentan, održiv i otporan poljoprivredni sektor

22. Konkurentan, održiv i otporan poljoprivredni sektor ključan je strateški interes Unije. Poljoprivrednicima je potreban stabilan i predvidljiv okvir, među ostalim kako bi ih se poduprlo u suočavanju s izazovima u području okoliša i klime. U skladu sa svojim prethodnim zaključcima Europsko vijeće poziva na brzo donošenje izmjene Uredbe o ZPP-u te potiče Vijeće i Komisiju da nastave s radom, posebno u vezi sa sljedećim:
- a) provedbom kratkoročnih i srednjoročnih mjera za smanjenje administrativnog opterećenja i postizanje pojednostavljenja;
 - b) jačanjem položaja poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom kako bi se osigurali pravedni prihodi;
 - c) osiguravanjem, na globalnoj razini i na unutarnjem tržištu, poštenog tržišnog natjecanja utemeljenog na pravilima;
 - d) predloženim produljenjem privremenog okvira za državne potpore i mogućnosti povećanja gornje granice za *de minimis* potpore za poljoprivredu;
 - e) uvođenjem dodatnih carina na određeni uvoz ruskih i bjeloruskih poljoprivrednih proizvoda u Europsku uniju, uzimajući u obzir utjecaj na jedinstveno tržište i osiguravajući pritom da to ne utječe na provoz takve robe u zemlje u razvoju.

Pregled napretka

23. Europsko vijeće redovito će preispitivati napredak u vezi s inicijativama za jačanje konkurentnosti Unije, osiguravanje njezine gospodarske otpornosti i ostvarivanje punog potencijala jedinstvenog tržišta.
 24. Na sastanku u lipnju 2024. Europsko vijeće preispitati će napredak i raspravljati o dodatnim koracima za produbljivanje unije tržišta kapitala.
 25. Europsko vijeće nastaviti će provoditi mjere u korist konkurentnog, održivog i otpornog poljoprivrednog sektora.
-

Europsko vijeće

Bruxelles, 27. lipnja 2024.
(OR. en)

EUCO 15/24

**CO EUR 12
CONCL 4**

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća
Za: Delegacije
Predmet: Sastanak Europskog vijeća (27. lipnja 2024.)
– zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s ukrajinskim predsjednikom o agresivnom ratu Rusije protiv Ukrajine i potpori Europske unije Ukrajini i njezinu stanovništву.

*

* * *

I. **UKRAJINA**

1. Europsko vijeće podsjeća na svoje prethodne zaključke o kontinuiranoj potpori neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica te ponovno potvrđuje nepokolebljivu predanost Europske unije pružanju kontinuirane političke, financijske, gospodarske, humanitarne, vojne i diplomatske potpore Ukrajini i njezinu stanovništvu, dokle god i koliko god bude potrebno. Rusija ne smije prevladati. Europsko vijeće oštro osuđuje nedavnu rusku eskalaciju neprijateljstava, osobito daljnje intenzivnije napade na civile te civilnu i kritičnu infrastrukturu, pogotovo u energetskom sektoru.
2. S obzirom na to da Ukrajina ostvaruje svoje neotuđivo pravo na samoobranu, Europsko vijeće poziva na pojačano pružanje vojne potpore toj zemlji. Osobito su hitno potrebni sustavi protuzračne obrane, streljivo i projektili kako bi se zaštitili ukrajinsko stanovništvo i kritična energetska infrastruktura.
3. Europsko vijeće preispitalo je rad na pružanju vojne potpore Ukrajini, u vezi s čim su potrebni dodatni napor. Poziva Vijeće da brzo dovrši rad na mjerama pomoći u okviru Europskog instrumenta mirovne pomoći kojima će se dodatno potaknuti pružanje vojne potpore Ukrajini. Europsko vijeće pozdravlja napredak u vezi s inicijativama koje je pokrenulo nekoliko država članica i koje se odnose na streljivo i projektile, lovačke zrakoplove, protuzračnu obranu i osposobljavanje, te poziva na njihovo daljnje jačanje i ubrzavanje. Kako bi se bolje odgovorilo na potrebe ukrajinske vojske u vezi s osposobljavanjem, Europska unija spremna je dodatno povećati kapacitet Misije Europske unije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine).

4. Nakon donošenja pravnih akata EU-a na temelju kojih se izvanredni prihodi koji proizlaze iz imobilizirane ruske imovine usmjeravaju u daljnju vojnu potporu Ukrajini, kapacitete njezine obrambene industrije i njezinu obnovu Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje prvu isplatu ovog ljeta.

Europsko vijeće poziva Komisiju, visokog predstavnika i Vijeće da nastave s radom, uzimajući u obzir sve relevantne pravne i finansijske aspekte, kako bi se Ukrajini do kraja godine osigurala dodatna sredstva u obliku zajmova koji će se servisirati i otplaćivati budućim tokovima izvanrednih prihoda, a cilj je da se zajedno s partnerima iz skupine G-7 zajamči otprilike 50 milijardi eura, o čemu se raspravljaljalo na sastanku na vrhu u Apuliji, za potporu aktualnim i budućim potrebama Ukrajine u pogledu vojske, proračuna i obnove. U skladu s pravom EU-a imovina Rusije trebala bi ostati imobilizirana sve dok Rusija ne okonča svoj agresivni rat protiv Ukrajine i nadoknadi joj štetu prouzročenu njime.

5. Europsko vijeće pozdravlja zajedničke obveze u području sigurnosti koje su preuzele Europska unija i Ukrajina, kao i daljnje bilateralne sigurnosne sporazume koje su s Ukrajinom sklopile države članice i partneri.
6. Pružanje vojne potpore i ispunjavanje sigurnosnih obveza EU-a odvijat će se uz puno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.
7. Europsko vijeće pozdravlja ishod sastanka na vrhu o miru u Ukrajini održanog 15. i 16. lipnja 2024. u Švicarskoj. Europska unija i njezine države članice nastojat će pridobiti najširu međunarodnu potporu, osobito ključnih zemalja u razvoju i gospodarstava u usponu, za sveobuhvatan, pravedan i trajan mir na temelju načela Povelje UN-a i međunarodnog prava, u skladu s ključnim načelima i ciljevima ukrajinske formule za mir.

8. Europska unija i dalje je duboko zabrinuta zbog sudbine sve ukrajinske djece i drugih civila koji su nezakonito deportirani i premješteni u Rusiju i Bjelarus. Europsko vijeće ponovno poziva Rusiju i Bjelarus da odmah osiguraju njihov siguran povratak u Ukrajinu. Pozdravlja inicijative za pomoć u vraćanju ukrajinske djece njihovim obiteljima i zajednicama, uključujući Međunarodnu koaliciju za povratak ukrajinske djece, u kojoj Europska unija sad ima status promatrača.
9. Europsko vijeće pozdravlja ishod Konferencije o oporavku Ukrajine održane 11. i 12. lipnja 2024. u Berlinu. S obzirom na pogoršanje humanitarne situacije, posebno u ukrajinskim regijama na prvoj liniji fronte, neophodno je nastaviti pružati humanitarnu pomoć i pomoć u okviru civilne zaštite te osigurati pristup humanitarne pomoći i pristup toj pomoći. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine, uključujući pomoć u razminiranju, u koordinaciji s međunarodnim partnerima. U tom kontekstu, nakon što je Vijeće pozitivno ocijenilo Ukrajinski plan, Europsko vijeće pozdravlja brzu isplatu prefinanciranja u iznosu do 1,89 milijardi eura za pomoć Ukrajini u njezinu oporavku i obnovi, što je hitno potrebno ponajprije u energetskom sektoru.
10. Europsko vijeće poziva Europsku uniju i države članice da u suradnji s partnerima hitno pojačaju potporu energetskom sektoru Ukrajine. Poziva Komisiju, visokog predstavnika i Vijeće da ubrzaju pripreme za potporu Ukrajini tijekom zime.
11. Europsko vijeće pozdravlja nedavno obnavljanje mandata Savjetodavne misije EU-a u Ukrajini (EUAM). Time će se toj misiji omogućiti da pojača svoje napore na ukrajinskim oslobođenim i susjednim područjima radi potpore ponovnoj uspostavi vladavine prava i povratku državnih usluga u ta područja.

12. Europsko vijeće pozdravlja donošenje 14. paketa sankcija protiv Rusije i dogovor o dalnjim mjerama ograničavanja protiv Bjelarusa. Poziva na potpuno i djelotvorno izvršenje sankcija, kao i na daljnje mjere za suzbijanje njihova izbjegavanja, među ostalim preko trećih zemalja. Europska unija i dalje je spremna dodatno ograničiti sposobnost Rusije da vodi rat i ponovno poziva sve zemlje da ne pružaju materijalnu ili drugu potporu agresivnom ratu Rusije.
13. Europska unija i dalje će se zalagati za to da Rusija i njezino vodstvo snose punu odgovornost za vođenje agresivnog rata protiv Ukrajine i druge najteže zločine prema međunarodnom pravu te za golemu štetu prouzročenu tim ratom. Europsko vijeće pozdravlja napredak i potiče daljnje napore u svim područjima rada.
14. Europsko vijeće pozdravlja donošenje pregovaračkog okvira i održavanje prve Međuvladine konferencije o pristupanju Ukrajine. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Ukrajinom i podupirati napore koje Ukrajina ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.

II. BLISKI ISTOK

15. Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja na Bliskom istoku.
16. Europsko vijeće još jednom najsnažnije osuđuje brutalne terorističke napada Hamasa i drugih terorističkih skupina na Izrael 7. listopada 2023. Izražava svoju punu solidarnost i potporu Izraelu i njegovu stanovništvu te ponovno potvrđuje potpunu predanost njegovoj sigurnosti i regionalnoj stabilnosti. Pri ostvarivanju svojeg prava na obranu Izrael mora u potpunosti i u svim okolnostima poštovati svoje obveze na temelju međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo.

Europsko vijeće naglašava važnost poštovanja i provedbe pravno obvezujućih naloga Međunarodnog suda (ICJ).

17. Europsko vijeće pozdravlja donošenje Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 2735. Poziva da se bez odgode i bezuvjetno u potpunosti provedu uvjeti prijedloga o prekidu vatre, što bi dovelo do trenutačnog prekida vatre u Gazi, oslobađanja svih talaca, znatnog i trajnog povećanja priljeva humanitarne pomoći u cijeloj Gazi te trajnog prekida vatre i okončanja krize, uz jamčenje sigurnosnih interesa Izraela i sigurnosti za palestinske civile.
18. Podsjećajući na potrebu za provedbom naloga Međunarodnog suda od 24. svibnja 2024., Europsko vijeće izražava duboku zabrinutost zbog posljedica aktualnih kopnenih operacija u Rafahu na civilno stanovništvo.
19. Europsko vijeće žali zbog pogibije svakog civila. S dubokom zabrinutošću ukazuje na neprihvatljivo velik broj civilnih žrtava, posebno djece, kao i na katastrofalne razmjere gladi i neposrednu opasnost od teške nestasice hrane uzrokovane nedovoljnim ulaskom pomoći u Gazu. Poziva sve strane da poduzmu sve moguće mjere kako bi zaštitile živote civila. Europsko vijeće ponovno potvrđuje da hitno treba osigurati potpun, brz, siguran i neometan pristup humanitarnoj pomoći u širim razmjerima za Palestince kojima je ona potrebna, a humanitarnim radnicima i međunarodnim organizacijama omogućiti i olakšati da učinkovito djeluju u Gazi. U tom kontekstu naglašava da su usluge koje Agencija za pomoć i rad Ujedinjenih naroda za palestinske izbjeglice na Bliskom istoku (UNRWA) pruža u Gazi i u regiji neophodne i osuđuje sve pokušaje prozivanja agencije UN-a terorističkom organizacijom. Europsko vijeće pozdravlja akcijski plan koji je predstavila UNRWA. Njegova će se provedba pomno pratiti. Europsko vijeće pozdravlja stalne napore koje Jordan i Egipat ulažu u smirivanje krize, uključujući humanitarnu konferenciju održanu u Jordanu 11. lipnja 2024.

20. Europsko vijeće osuđuje nedavne napade u kojima su oštećeni prostori Međunarodnog odbora Crvenog križa (ICRC) u Gazi. Poziva sve strane da poduzmu sve moguće mjere opreza kako bi se izbjegla šteta za civile, humanitarne radnike i objekte te da ICRC-u omoguće pristup mjestima pritvora, u skladu sa svojim obvezama na temelju međunarodnog humanitarnog prava.
21. Europsko vijeće oštro osuđuje kontinuirano nasilje ekstremističkih doseljenika na Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem. Poziva Vijeće da nastavi s radom na dalnjim mjerama ograničavanja protiv ekstremističkih doseljenika. Europsko vijeće također poziva na siguran pristup svetim mjestima i očuvanje *statusa quo*. Svi moraju čuvati i poštovati poseban status i karakter Jeruzalema i njegova Starog grada, nepovrednost njegovih svetih prostora i opstojnost svih njegovih zajednica. Europsko vijeće osuđuje odluke izraelske vlade o dalnjem proširenju nezakonitih naselja diljem okupirane Zapadne obale i poziva Izrael da ih poništi.
22. Europsko vijeće izražava zabrinutost zbog sve većih napetosti u regiji, posebno duž plave linije, te zbog sve većeg uništenja i prisilnog raseljavanja civila s obiju strana izraelsko-libanonske granice. U skladu s Rezolucijom Vijeća sigurnosti UN-a 1701 Europsko vijeće apelira na sve aktere da budu suzdržani, spriječe daljnju eskalaciju i sudjeluju u međunarodnim diplomatskim naporima. Europsko vijeće najoštrije osuđuje sve prijetnje koje su usmjerene protiv država članica EU-a i koje također doprinose eskalaciji, te ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu solidarnost s državama članicama. Europsko vijeće poziva Komisiju i visokog predstavnika da nastave s radom na jačanju potpore EU-a Libanonu, uključujući libanonske oružane snage i privremene snage UN-a u Libanonu (UNIFIL).

23. Europska unija ponovno ističe svoju nepokolebljivu predanost trajnom i održivom miru u skladu s relevantnim rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a, na temelju dvodržavnog rješenja, prema kojem Država Izrael i neovisna, demokratska, povezana, suverena i održiva Država Palestina žive jedna uz drugu u miru i sigurnosti te uz uzajamno priznavanje. Europska unija nastaviti će surađivati s međunarodnim partnerima na revitalizaciji političkog procesa u tu svrhu. Europsko vijeće napominje da je vjerodostojan put prema palestinskoj državnosti ključna sastavnica tog političkog procesa. Europska unija aktivno će doprinositi koordiniranim međunarodnim naporima za obnovu Gaze. Također će podupirati Palestinsku samoupravu u provedbi potrebnih reformi i izgradnji institucionalnih kapaciteta. Europsko vijeće naglašava da se mjere kojima se oslabljuje Palestinska samouprava moraju zaustaviti te poziva Izrael da oslobodi zadržane prihode od carina i poreza i da poduzme potrebne mjere kako bi se osiguralo da i dalje postoje korespondentne bankarske usluge između izraelskih i palestinskih banaka.

III. SIGURNOST I OBRANA

24. Podsjećajući na svoje zaključke iz ožujka 2024., a posebno na potrebu da Europa smanji svoje strateške ovisnosti, poveća svoju ukupnu obrambenu spremnost i sposobnosti te u skladu s tim dodatno ojača svoju obrambenu tehnološku i industrijsku bazu, Europsko vijeće raspravljalo je o hitnim, neposrednim i srednjoročnim obrambenim potrebama i europskim obrambenim inicijativama. Održalo je i prvu raspravu o opcijama za mobilizaciju finansijskih sredstava za europsku obranu.
25. Europsko vijeće poziva Vijeće, države članice, Komisiju i visokog predstavnika da nastave s radom u svim područjima, u skladu sa svojim nadležnostima, osobito u vezi s:
- nedostacima u pogledu ključnih sposobnosti na temelju plana za razvoj sposobnosti,
 - Strategijom za europsku obrambenu industriju (EDIS) i
 - prijedlogom Programa za europsku obrambenu industriju (EDIP), s ciljem njegova donošenja do sredine 2025.

26. Europsko vijeće poziva Komisiju i visokog predstavnika da predstave razrađene opcije, o kojima Vijeće treba održati raspravu, za javno i privatno financiranje za jačanje obrambene tehnološke i industrijske baze i otklanjanje nedostataka u pogledu ključnih sposobnosti.
27. Isto tako, Europsko vijeće pozdravlja Akcijski plan za sigurnost i obranu koji je donijela Grupa Europske investicijske banke i poziva na njegovu brzu provedbu. Poziva Europsku investicijsku banku da procijeni i prema potrebi dodatno prilagodi svoju politiku kreditiranja obrambene industrije, štiteći pritom svoj kapacitet financiranja.
28. Navedenim se ne dovodi u pitanje posebna priroda sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica, u skladu s Ugovorima.

IV. KONKURENTNOST

29. Slijedom svojih zaključaka iz travnja 2024. i izvješća predsjedništva o radu prema novom dogovoru o europskoj konkurentnosti Europsko vijeće preispitalo je napredak u vezi s inicijativama za jačanje konkurentnosti Unije, osiguravanje njezine gospodarske otpornosti i ostvarivanje punog potencijala jedinstvenog tržišta.
30. Osobito u vezi s unijom tržišta kapitala, Europsko vijeće poziva Vijeće i Komisiju da ubrzaju rad na svim utvrđenim mjerama, među ostalim na otvorenim prijedlozima, potrebnima za stvaranje istinski integriranih tržišta koja su dostupna svim građanima i poduzećima diljem Unije u korist svih država članica. Ponovno ističe hitnost i važnost unije tržišta kapitala u mobilizaciji znatnog iznosa privatnih ulaganja potrebnih za suočavanje s predstojećim izazovima.
31. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje brz i odlučan napredak u svim područjima novog dogovora o europskoj konkurentnosti do kraja godine te će se i dalje baviti tim pitanjem.

V. OSTALE TOČKE

Migracije

32. Europsko vijeće održalo je stratešku raspravu o migracijama i primilo na znanje pismo koje je nedavno uputila predsjednica Komisije.

Crno more

33. Europsko vijeće ponovno ističe važnost sigurnosti i stabilnosti u Crnomu moru te poziva Komisiju i visokog predstavnika da pripreme zajedničku komunikaciju o razvoju strateškog pristupa EU-a Crnomu moru.

Republika Moldova

34. Europska unija nastavit će pružati svu relevantnu potporu Republici Moldovi u prevladavanju izazova s kojima se suočava uslijed agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine te u jačanju otpornosti, sigurnosti i stabilnosti te zemlje s obzirom na destabilizirajuće aktivnosti Rusije, osobito u kontekstu izbora i referendumu zakazanih za jesen. Europsko vijeće pozdravlja bilateralne obveze država članica u pogledu potpore Misiji partnerstva Europske unije (EUPM Moldova) u cilju povećanja otpornosti sigurnosnog sektora.
35. Europsko vijeće pozdravlja donošenje pregovaračkog okvira i održavanje prve Međuvladine konferencije o pristupanju Republike Moldove. Europska unija nastavit će blisko surađivati s Republikom Moldovom i podupirati napore koje ona ulaže u provedbu reformi na svojem europskom putu.

Gruzija

36. Europsko vijeće izražava ozbiljnu zabrinutost zbog nedavnih događaja u Gruziji. Konkretno, doneseni zakon o transparentnosti stranog utjecaja predstavlja nazadovanje u odnosu na korake utvrđene u preporuci Komisije za status zemlje kandidatkinje. Europsko vijeće poziva gruzijske vlasti da razjasne svoje namjere poništavanjem nedavnih koraka kojima se ugrožava put Gruzije prema EU-u i koji *de facto* zaustavlja njezin proces pristupanja.
37. Europsko vijeće poziva na okončanje sve češćih slučajeva zastrašivanja, prijetnji i fizičkih napada na predstavnike civilnog društva, političke vođe, civilne aktiviste i novinare u Gruziji. Podsjeća na to da je poštovanje vrijednosti i načela na kojima se temelji Europska unija neophodno za svaku zemlju koja želi postati članica.
38. Europsko vijeće poziva gruzijske vlasti da zajamče da parlamentarni izbori zakazani za jesen budu slobodni i pošteni te potiče partnera na opsežno dugoročno i kratkoročno promatranje izbora. Nastaviti će pomno pratiti situaciju.
39. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu teritorijalnoj cjelovitosti Gruzije. Ponovno ističe svoju čvrstu solidarnost s gruzijskim narodom i spremnost da nastavi podupirati gruzijske državljanе na njihovu putu prema europskoj budućnosti.

Hibridne prijetnje

40. Europsko vijeće oštro osuđuje sve vrste hibridnih aktivnosti, koje su u porastu i čija su meta Europska unija te njezine države članice i partneri, uključujući zastrašivanje, sabotažu, subverziju, inozemno upletanje i manipuliranje informacijama, dezinformacije, zlonamjerne kibernetičke aktivnosti i instrumentalizaciju migranata od strane trećih zemalja. Rusija je intenzivirala svoju kampanju novim aktivnim operacijama na europskom tlu. Europska unija i države članice na takve će mjere odgovoriti ujedinjeno i odlučno.

41. Kao odgovor na destabilizirajuće djelovanje Rusije u inozemstvu, Europsko vijeće ponovno poziva na nastavak rada u Vijeću kako bi se uspostavio novi režim sankcija. Europska unija nastavit će blisku suradnju s partnerima u otkrivanju i suzbijanju hibridnih aktivnosti trećih zemalja, uključujući lažne diskurse i dezinformacije.

Borba protiv antisemitizma, rasizma i ksenofobije

42. Europsko vijeće iznova najoštrije osuđuje sve oblike antisemitizma, mržnje, netolerancije, rasizma i ksenofobije, uključujući mržnju prema muslimanima.

VI. SLJEDEĆI INSTITUCIJSKI CIKLUS

Imenovanja

43. Europsko vijeće izabralo je Antónija Costu za predsjednika Europskog vijeća za razdoblje od 1. prosinca 2024. do 31. svibnja 2027. Zatražilo je od glavne tajnice Vijeća da izabranom predsjedniku Europskog vijeća pomogne u prijelaznom razdoblju.
44. Europsko vijeće pozdravilo je odluku šefova država ili vlada ugovornih stranaka Ugovora o stabilnosti, koordinaciji i upravljanju u ekonomskoj i monetarnoj uniji čija je valuta euro o imenovanju Antónija Coste predsjednikom sastanka na vrhu država europodručja za razdoblje od 1. prosinca 2024. do 31. svibnja 2027.
45. Europsko vijeće donijelo je odluku kojom se Europskom parlamentu predlaže Ursula von der Leyen kao kandidatkinja za predsjednicu Europske komisije.
46. Europsko vijeće smatra Kaju Kallas primjerenom kandidatkinjom za visoku predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku, podložno suglasnosti novoizabrane predsjednice Komisije.

Strateški program

47. Europsko vijeće donijelo je Strateški program za Uniju za razdoblje 2024. – 2029. kako je naveden u Prilogu.

VII. **PLAN ZA BUDUĆI RAD NA UNUTARNJIM REFORMAMA**

48. Kako bi se EU osnažio, a europski suverenitet ojačao, Europsko vijeće naglašava potrebu za postavljanjem odnosno provedbom nužnih unutarnjih temelja i reformi kako bi se ispunile dugoročne ambicije Unije i odgovorilo na ključna pitanja povezana s njezinim prioritetima i politikama, kao i s njezinim kapacitetom za djelovanje s obzirom na novu geopolitičku stvarnost i sve složenije izazove.
49. Taj bi se rad trebao nastaviti usporedno s procesom proširenja jer i Unija i buduće države članice moraju biti spremne u trenutku pristupanja.
50. U tu svrhu Europsko vijeće utvrđuje sljedeći plan za budući rad:
- a) Europsko vijeće prima na znanje Komunikaciju Komisije o reformama i preispitivanjima politika prije proširenja te je poziva da do proljeća 2025. predstavi detaljna preispitivanja politika koja sadržavaju operativne elemente u vezi s četirima područjima:
 - i) vrijednostima, uključujući alate i postupke za zaštitu vladavine prava;
 - ii) politikama, u cilju osiguravanja, među ostalim, EU-ove dugoročne konkurentnosti, blagostanja i vodstva na globalnoj razini te jačanja njegova strateškog suvereniteta;
 - iii) proračunom, među ostalim u kontekstu sljedećih pregovora o višegodišnjem finansijskom okviru čiji će prijedlog biti predstavljen do 1. srpnja 2025.; i
 - iv) upravljanjem.
 - b) Europsko vijeće prima na znanje izvješće predsjedništva o napretku u pogledu budućnosti Europe. Poziva Vijeće da nastavi s radom i do lipnja 2025. predstavi izvješće o dalnjem postupanju u kojem će se razmotriti ta četiri područja.
51. Europsko vijeće preispitati će napredak u lipnju 2025. i prema potrebi dati dodatne smjernice.

Strateški program za razdoblje 2024. – 2029.

Europska unija utemeljena je na prijekoj potrebi da se u Europi osigura mir, na osnovi suradnje, solidarnosti i zajedničkoga gospodarskog blagostanja. I dalje se vodimo tim izvornim obećanjem, na kojem počivaju naši prioriteti za snažnu i suverenu Europu.

Strateško nadmetanje, sve veća globalna nestabilnost i pokušaji podrivanja međunarodnog poretku utemeljenog na pravilima mijenjaju globalnu političku situaciju. Rusija je vratila rat na naš kontinent. U našem susjedstvu, na Bliskom istoku, stanje je dramatično. Naš prirodni okoliš trpi sve veću štetu i poremećaje zbog klimatskih promjena, gubitka bioraznolikosti i onečišćenja. Brz razvoj novih tehnologija sa sobom donosi prilike i potencijalne rizike.

Zbog tih jedinstvenih izazova u posljednjih smo pet godina uveli novi pristup suradnji i integraciji. Zajedno smo utvrdili ključne ciljeve za borbu protiv klimatskih promjena i uspostavili ambiciozan okvir za digitalnu tranziciju. Zajedno smo razvili i distribuirali cjepiva diljem Europe i izvan nje te uspostavili važan fond za oporavak kao odgovor na pandemiju koja je na nepredvidljiv način utjecala na naša društva. Zajedno smo štitili naša gospodarstva tijekom energetske krize. A zajedno i Ukrajini pružamo znatnu vojnu i gospodarsku potporu kako bi se obranila od ruskog agresivnog rata i zaštitila europsku sigurnost. Ipak, na tome nećemo stati. Pokazat ćemo da smo dorasli pozivu utemeljitelja Unije i osigurati da kreativnost naših odgovora bude u skladu s izazovima koji nam predstoje.

Kao Unija i kao države članice ujedinit ćemo svoje snage i resurse kako bismo naredne godine dočekali ujedinjeni i odlučni. Radit ćemo na ostvarenju težnji naših građana. Ojačat ćemo našu konkurentnost i postati prvi klimatski neutralan kontinent tako što ćemo ostvariti uspješnu klimatsku i digitalnu tranziciju, u kojoj nitko neće biti zapostavljen. Odgovorit ćemo na izazove migracija. Preuzet ćemo potrebnu odgovornost za našu sigurnost i obranu te pojačati kapacitet za djelovanje kako bismo branili svoje interes i povećali svoj utjecaj u svijetu. Preuzet ćemo vodeću ulogu u suočavanju s globalnim izazovima i pritom zagovarati međunarodno pravo i institucije, pravedno globalno upravljanje, uključivi multilateralizam te održivi rast i razvoj.

Snažna i konkurentna socijalna tržišna gospodarstva bit će pokretačka snaga za ostvarivanje naših ambicija. U današnjem hiperkonkurentnom svijetu moramo osloboditi europski duh poduzetništva. Europa je kontinent realizatora, kreatora i inovatora. Iskazivanjem povjerenja našim poduzećima da će rizike pretvoriti u prilike potaknut će se ulaganja i gospodarski rast, a Europa postati svjetski predvodnik u zelenim i digitalnim industrijama i tehnologijama.

Naše vrijednosti i vladavina prava naš su orijentir, kako na unutarnjoj tako i na vanjskoj razini. Temelj su snažnije, prosperitetnije i demokratskije Unije za naše građane.

Europsko vijeće postiglo je dogovor o sljedećim prioritetima te poziva Europski parlament, Vijeće i Komisiju da ih provedu u sljedećem institucijskom ciklusu, poštujući pritom raspodjelu ovlasti među institucijama kako je utvrđeno u Ugovorima i načela dodjeljivanja, supsidijarnosti i proporcionalnosti. Sljedeći višegodišnji finansijski okvir Unije morat će odražavati te prioritete i osigurati da proračun EU-a bude spremna za budućnost i da se na europske izazove daju europski odgovori. U tom ćemo pogledu raditi na uvođenju novih vlastitih sredstava.

Slobodna i demokratska Europa

Poštovanje europskih vrijednosti u Uniji

Naše su vrijednosti naša snaga. Štitit ćemo i promicati naše temeljne vrijednosti – poštovanje ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina – na kojima i dalje počiva naša Unija.

Promicat ćemo i štititi poštovanje vladavine prava, koje je temelj europske suradnje, ustrajući na načelima objektivnosti, nediskriminacije i jednakog postupanja prema državama članicama. Ojačat ćemo našu demokratsku otpornost, među ostalim produbljivanjem građanskog angažmana, zaštitom slobodnih i pluralističkih medija i civilnog društva, borbom protiv inozemnog upletanja i suzbijanjem pokušaja destabilizacije, među ostalim putem dezinformacija i govora mržnje. Ojačat ćemo demokratski diskurs i osigurati da tehnološki divovi preuzmu odgovornost za zaštitu demokratskog dijaloga na internetu. Promicat ćemo našu kulturnu raznolikost i baštinu.

Vjernost našim vrijednostima na globalnoj razini

Europska unija i dalje je najjači pobornik međunarodnoga pravnog poretku te nepokolebljivo poštuje Ujedinjene narode i načela sadržana u Povelji UN-a. Europska unija osobito će ulagati napore u promicanje globalnog mira, pravde i stabilnosti, kao i demokracije, univerzalnih ljudskih prava i ostvarenja ciljeva održivog razvoja na svim međunarodnim forumima. Težit ćemo reformiranom multilateralnom sustavu, koji će biti uključiviji i djelotvorniji.

Snažna i sigurna Europa

Osiguravanje usklađenog i utjecajnog vanjskog djelovanja

Svijet sve više obilježavaju sukobi, transakcijski odnosi i neizvjesnost. Prilagodit ćemo se okolnostima koje se stalno mijenjaju te potvrditi ambiciju i ulogu Europske unije kao strateškoga globalnog aktera u novom multipolarnom geopolitičkom kontekstu.

Sveobuhvatna invazija na Ukrajinu ujedno je napad na slobodnu i demokratsku Europu. Europska unija bit će uz Ukrajinu dok se ta zemlja bori za očuvanje svoje neovisnosti i suvereniteta te ponovnu uspostavu teritorijalne cjelovitosti unutar svojih međunarodno priznatih granica. Podupirat ćemo njezinu obnovu i postizanje pravednog mira. Intenzivnije ćemo raditi na promicanju sigurnosti, stabilnosti, mira i blagostanja u našem susjedstvu i šire.

Blisko ćemo surađivati s partnerima i razvijati uzajamno korisna strateška partnerstva kako bismo pristupili rješavanju zajedničkih izazova. Koordinirano ćemo se služiti i unutarnjim i vanjskim politikama EU-a kako bismo ostvarili najbolje interes Unije.

Jačanje naše sigurnosti i obrane te zaštita naših građana

Europa mora biti mjesto na kojem su ljudi slobodni i sigurni i tako se osjećaju. Europska unija i države članice poduzeli su odvažne korake za jačanje obrambene spremnosti i kapaciteta Unije, što uključuje povećanje potrošnje za obranu. U budućnosti ćemo zajedno znatno više i bolje ulagati, smanjiti ćemo svoje strateške ovisnosti, povećati svoje kapacitete i u skladu s time ojačati europsku obrambenu tehnološku i industrijsku bazu.

Za povećanje naše sigurnosti potrebna je čvrsta gospodarska osnova. Mobilizirat ćemo potrebne instrumente kako bismo ojačali našu sigurnost i zaštitu naših građana te odgovorili na nove prijetnje. Poboljšat ćemo interoperabilnost među europskim oružanim snagama. Hitno ćemo poboljšati uvjete za ekspanziju europske obrambene industrije stvaranjem integriranijeg europskog obrambenog tržišta i promicanjem zajedničke nabave. Pozdravljamo vodeće projekte i obrambene inicijative država članica. Poboljšat ćemo pristup javnom i privatnom financiranju i istražiti sve opcije, među ostalim ojačanom ulogom Grupe Europske investicijske banke kao katalizatora.

Snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno će doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti te je komplementarna NATO-u, koji je i dalje okosnica zajedničke obrane za one države članice EU-a koje su njegove članice. Surađivat ćemo s transatlantskim partnerima i NATO-om uz puno poštovanje načela koja su utvrđena u Ugovorima i koje je odredilo Europsko vijeće, ne dovodeći pritom u pitanje posebnosti sigurnosne i obrambene politike pojedinih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.

Kako bismo ojačali sigurnost unutar Unije, borit ćemo se protiv kriminala na internetu i izvan njega te sprečavati i suzbijati korupciju, služeći se svim alatima naše Unije za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnu suradnju. Odlučno ćemo se boriti protiv organiziranog kriminala i onemogućiti protok nezakonite dobiti ostvarene prekograničnim kriminalnim aktivnostima. Borit ćemo se protiv pokušaja sijanja razdora, radikalizacije, terorizma i nasilnog ekstremizma.

Europska unija ojačat će svoje kapacitete za otpornost, pripravnost te sprečavanje kriza i odgovor na njih, u okviru pristupa kojim se obuhvaćaju sve opasnosti i cijelo društvo, kako bi zaštitila svoje građane i društva od različitih kriza, uključujući prirodne katastrofe i javnozdravstvene krize.

Pojačat ćemo zajednički odgovor na kibernetičko i hibridno ratovanje, inozemno upletanje i manipuliranje te prijetnje našoj kritičnoj infrastrukturi. Posebnu ćemo pozornost posvetiti povećanju otpornosti društva.

Priprema za veću i snažniju Uniju

Nova geopolitička stvarnost ukazuje na važnost proširenja kao geostrateškog ulaganja u mir, sigurnost, stabilnost i blagostanje. Proces proširenja odlikuje se novom dinamikom. I EU i zemlje koje žele postati članice sada imaju odgovornost da tu priliku što bolje iskoriste i izjasne se u vezi s time.

Kad je riječ o pristupanju, Europska unija slijedit će pristup utemeljen na zaslugama s konkretnim poticajima. Odgovarajućim instrumentima podupirat će zemlje koje žele postati članice u ispunjavanju pristupnih kriterija te će iskoristiti sve mogućnosti za daljnje unapređenje postupne integracije. Također će poticati napore u pogledu reformi, osobito u vezi s vladavinom prava, te regionalnu integraciju, dobrosusjedske odnose, pomirenje i rješavanje bilateralnih sporova.

Europska unija istodobno će provesti potrebne unutarnje reforme kako bi osigurala da su naše politike spremne za budućnost i da se financiraju na održiv način te da institucije EU-a nastave učinkovito funkcionirati i djelovati.

Primjena sveobuhvatnog pristupa migracijama i upravljanju granicama

Osiguravanje slobodnog kretanja građana unutar EU-a temeljno je postignuće Europske unije, za koje je potrebno pravilno funkcioniranje schengenskog područja. Ta sloboda podrazumijeva zajedničku odgovornost za ispunjavanje i provedbu naših zajedničkih obveza te učinkovitu zaštitu vanjskih granica EU-a. To je preduvjet za jamčenje sigurnosti i poštovanje javnog poretku u skladu s našim načelima i vrijednostima.

U okviru svojeg pristupa na temelju sveobuhvatnih partnerstava Europska unija nastavit će obostrano korisnu suradnju sa zemljama podrijetla i tranzita. Zajedno ćemo se suočiti s dugoročnim izazovima nezakonitih migracija i njihovim temeljnim uzrocima te raditi na vraćanju. Istražit ćemo i mogućnosti povezane s migracijama, među ostalim zakonitim putovima. Boriti ćemo se protiv krijumčarskih mreža i razbiti poslovni model onih koji ostvaruju koristi od te nehumane trgovine. Razmotrit ćemo nove načine sprečavanja i suzbijanja nezakonitih migracija. Pronaći ćemo zajednička rješenja za sigurnosnu prijetnju koju predstavlja instrumentalizacija migranata.

Prosperitetna i konkurentna Europa

Jačanje naše konkurentnosti

Odlučni smo u namjeri da ojačamo temelje naše dugoročne konkurentnosti i povećamo gospodarsko i socijalno blagostanje građana. Radit ćemo na povećanju njihove kupovne moći, otvaranju kvalitetnih radnih mjesta i jamčenju kvalitete robe i usluga u Europi. Ojačat ćemo naš suverenitet u strateškim sektorima i pretvoriti Europu u tehnološku i industrijsku silu, uz istodobno promicanje otvorenoga gospodarstva. Uklonit ćemo razlike u rastu, produktivnosti i inovacijama u odnosu na međunarodne partnere i glavne konkurente. Za to su potrebna znatna zajednička ulaganja kojima se mobiliziraju i javna i privatna sredstva, među ostalim putem Europske investicijske banke.

Naša je najveća prednost u tom pothvatu jedinstveno tržište, koje je dugoročni pokretač blagostanja i konvergencije i koje omogućuje ekonomiju razmjera. Stoga ćemo ga dodatno produbiti, posebno u područjima energetike, financija i telekomunikacija. Uklonit ćemo preostale prepreke, osobito u vezi s uslugama i osnovnim dobrima, te osigurati jednak pristup jedinstvenom tržištu poboljšanjem povezivosti. Osigurat ćemo uravnotežen i djelotvoran okvir za državne potpore i tržišno natjecanje radi očuvanja cjelovitosti jedinstvenog tržišta i jednakih uvjeta. MSP-ovi će i dalje biti ključni za europske gospodarske i socijalne strukture.

Kako bismo oslobođili potreban ulagački potencijal, ubrzat ćemo finansijsku integraciju ostvarenjem unije tržišta kapitala i dovršetkom bankovne unije. Stvorit ćemo istinski integrirana europska tržišta kapitala dostupna i privlačna svim građanima i poduzećima, od kojih sve države članice imaju koristi.

Poučeni iskustvom, nećemo dopustiti da se naša otvorena tržišta ugroze. Snažno ćemo promicati središnju ulogu Svjetske trgovinske organizacije te provoditi ambicioznu, snažnu, otvorenu i održivu trgovinsku politiku koja omogućuje pravedne trgovinske sporazume te kojom se tržišta trećih zemalja otvaraju poduzećima iz EU-a, brane interesi EU-a, omogućuje razvoj otpornih i pouzdanih lanaca opskrbe, jamče istinski jednaki uvjeti i osiguravaju recipročne mogućnosti pristupa tržištu. Ojačat ćemo našu gospodarsku sigurnost, smanjiti štetne ovisnosti te diversificirati i osigurati strateške lance opskrbe, među ostalim jačanjem naše pomorske sigurnosti. Povećat ćemo svoje kapacitete u osjetljivim sektorima i ključnim tehnologijama budućnosti kao što su obrana, svemir, umjetna inteligencija, kvantne tehnologije, poluvodiči, 5G/6G, zdravstvo, biotehnologije, tehnologije s nultom neto stopom emisija, mobilnost, lijekovi, kemikalije i napredni materijali. Promicanje inovacija i istraživanja, kao i iskorištavanje alata kao što je javna nabava, ključni su u tom nastojanju.

Ostvarenje uspješne zelene i digitalne tranzicije

Na putu prema klimatskoj neutralnosti do 2050. bit ćemo pragmatični i iskoristiti ćemo potencijal zelene i digitalne tranzicije za stvaranje tržišta, industrija i visokokvalitetnih radnih mesta budućnosti. Osigurat ćemo stabilan i predvidljiv okvir te stvoriti poticajnije okružje za povećanje europskih proizvodnih kapaciteta u području tehnologija i proizvoda s nultom neto stopom emisija. Ulagat ćemo u opsežnu prekograničnu energetsku, vodnu, prometnu i komunikacijsku infrastrukturu.

Radit ćemo na ostvarenju pravedne i poštene klimatske tranzicije kako bismo ostali konkurentni na globalnoj razini i povećali našu energetsku suverenost. Ubrzat ćemo energetsku tranziciju i izgraditi istinsku energetsku uniju te osigurati opskrbu bogatom, cjenovno pristupačnom i čistom energijom. Za to će biti potrebna ambiciozna elektrifikacija primjenom svih rješenja s nultom neto stopom emisija i niskougljičnih rješenja te ulaganja u mreže, skladištenje i međupovezanost. Razvit ćemo resursno učinkovitije gospodarstvo s izraženijom kružnom dimenzijom, pri čemu ćemo potaknuti industrijski razvoj čistih tehnologija, iskoristiti sve prednosti biogospodarstva te prihvati čistu i pametnu mobilnost s odgovarajućom mrežnom infrastrukturom. Time će se povećati stvarni prihodi i kupovna moć, a zatim i poboljšati životni standard svih građana EU-a.

Iskoristit ćemo neiskorišteni potencijal podataka, promicati njihovu interoperabilnost i poticati ulaganja u revolucionarne digitalne tehnologije u Europi, promičući njihovu primjenu u cijelom gospodarstvu, uz istodobno jamčenje privatnosti i sigurnosti. Za to će biti potrebna najsuvremenija digitalna infrastruktura. Na temelju digitalnog identiteta EU-a stvorit ćemo nove visokokvalitetne e-usluge na razini EU-a.

Europska unija promicat će konkurentan, održiv i otporan poljoprivredni sektor koji i dalje jamči sigurnost opskrbe hranom. Zalagat ćemo se za dinamične ruralne zajednice i ojačati položaj poljoprivrednika u lancu opskrbe hranom. Nastaviti ćemo štititi prirodu i preokrenuti trend degradacije ekosustava, uključujući oceane. Ojačat ćemo otpornost vodoopskrbe u cijeloj Uniji.

Promicanje okružja pogodnog za inovacije i poslovanje

U gospodarstvu koje je sve snažnije utemeljeno na znanju i podacima te na globalnom i konkurentnom tržištu Europa će pratiti i poticati svoja poduzeća i industriju i podupirati njihov rast, privlačiti i zadržavati talente te ostati privlačno mjesto za ulaganja.

Povećat ćemo inovacijski i istraživački kapacitet Europe u području novih i razvojnih tehnologija, među ostalim za dvojnu namjenu. Kako bi Unija postala industrijski moćna u ključnim sektorima, mora zaštititi i poštено tržišno natjecanje, boriti se protiv nepoštenih praksi i osigurati jednake uvjete na unutarnjem i globalnom planu.

Kako bi se poduzeća mogla uspješno razvijati, ambiciozno ćemo smanjiti birokratsko i regulatorno opterećenje na svim razinama te pojednostavnići, ubrzati i digitalizirati administrativne postupke, uključujući izdavanje dozvola, da bi se ispunile potrebe modernog i dinamičnog investicijskog okružja prilagođenog potrošačima. Obvezujemo se na izradu bolje regulative, među ostalim optimalnim iskorištavanjem digitalne uprave i uzimanjem u obzir potreba MSP-ova i *start-up* poduzeća. Radit ćemo na integriran, koordiniran i usklađen način u svim područjima politika i staviti poseban naglasak na provedbu i izvršenje dogovorenih politika.

Zajednički napredak

Gospodarski rast treba koristiti svim građanima. Očuvat ćemo socijalnu dimenziju Europske unije kako bi svi mogli iskoristiti mogućnosti koje nude zelena i digitalna tranzicija. Na sveobuhvatan način bavit ćemo se demografskim izazovima i njihovim utjecajem na konkurentnost, ljudski kapital i ravnopravnost. Osigurat ćemo da europski gospodarski model i sustavi socijalne skrbi podupiru uspješno društvo dugovječnosti. U tom ćemo kontekstu dodatno ojačati suradnju u području zdravstva na europskoj i međunarodnoj razini te poboljšati pristup lijekovima u cijeloj Uniji.

Ulagat ćemo u vještine, osposobljavanje i obrazovanje ljudi tijekom cijelog njihova života te poticati mobilnost talenata unutar Europske unije i šire. Pozivajući se na europski stup socijalnih prava, EU i države članice nastojat će ojačati socijalni dijalog, očuvati jednakе mogućnosti i smanjiti nejednakosti. Povećanje sudjelovanja na tržištu rada i promicanje zapošljavanja mladih bit će ključno u narednim godinama.

U svrhu promicanja sveukupnog skladnog razvoja Unije, poboljšat ćemo gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju s ciljem stalne uzlazne konvergencije, smanjenja razlika, povećanja naše otpornosti i konkurentnosti te poticanja dugoročnog rasta u Uniji.

Naša je sudbina u našim rukama. Imamo talent, hrabrost i viziju da uspješno oblikujemo svoju budućnost. Ovim strateškim programom zajednički se obvezujemo da ćemo odlučno služiti našim građanima i ostvariti naš temeljni cilj mira i blagostanja.

Strategic Agenda

2024 - 2029

The European Union was founded on the imperative of securing peace in Europe, building on cooperation, solidarity and common economic prosperity. This original promise still guides us and serves as the basis for our priorities for a strong and sovereign Europe.

The global political landscape is being reshaped by strategic competition, growing global instability, and attempts to undermine the rules-based international order. Russia has brought war back to our continent. In our neighbourhood, the situation in the Middle East is dramatic. Our natural environment is facing increasing damage and disruption due to climate change, biodiversity loss and pollution. The fast development of new technologies brings opportunities and potential risks.

These unprecedented challenges have led us to break new ground in our cooperation and integration in the past five years. Together, we have set key goals to fight climate change and put in place an ambitious framework for the digital transition. Together, we developed and distributed vaccines across Europe and beyond and set up a major recovery fund in response to a pandemic that affected our societies in unforeseeable ways. Together, we protected our economies during the energy crisis. And together, we have been providing Ukraine with significant military and economic support to defend itself against Russia's war of aggression and protect European security. But we will not rest here. We will live up to the call of the Union's founders and ensure that the creativity of our responses matches the size of the challenges ahead of us.

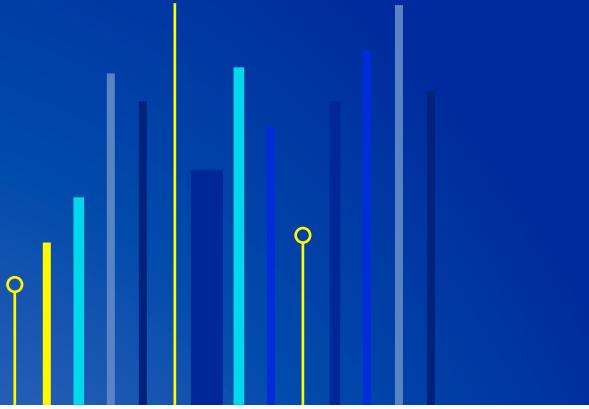
As the Union and Member States, we will combine our strengths and resources to face the coming years with unity and resolve. We will address the aspirations of our citizens.

We will strengthen our competitiveness and become the first climate-neutral continent, making a success of the climate and digital transitions, leaving no one behind. We will tackle the challenges of migration. We will take the necessary responsibility for our security and defence and reinforce our capacity to act to defend our interests and become more influential in the world. We will take the lead in addressing global challenges, championing international law and institutions, fair global governance, inclusive multilateralism and sustainable growth and development.

Strong and competitive social market economies will be the driving force in achieving our ambitions. In today's hypercompetitive world, we need to unleash the European spirit of entrepreneurship. Europe is a continent of doers, makers and innovators. Trusting our companies to turn risks into opportunities will spur investment, boost economic growth and make Europe a world leader in green and digital industries and technologies.

Our values and the rule of law are our compass, both internally and externally. They are the foundation for a stronger, more prosperous and more democratic Union for our citizens.

The European Council agrees on the following priorities and invites the European Parliament, the Council and the Commission to put them into action during the next institutional cycle, respecting the institutional balance of powers as set out in the Treaties and the principles of conferral, subsidiarity and proportionality. The next Multiannual Financial Framework for the Union will have to reflect these priorities, ensuring that the EU budget is fit for the future and that European responses are given to European challenges. In this respect, we will work towards the introduction of new own resources.

A free and democratic Europe

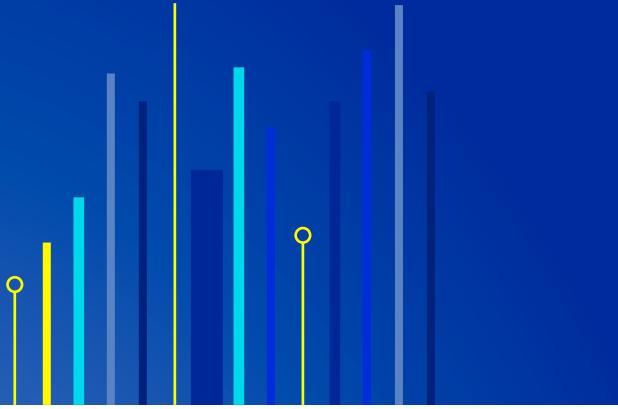
Upholding European values within the Union

Our values are our strength. We will protect and promote our founding values – respect for human dignity, freedom, democracy, equality, the rule of law and respect for human rights, including the rights of persons belonging to minorities – which remain the cornerstone of our Union.

We will promote and safeguard respect for the rule of law, which is the basis of European cooperation, upholding the principles of objectivity, non-discrimination and equal treatment of Member States. We will strengthen our democratic resilience, including by deepening citizen engagement, protecting free and pluralistic media and civil society, tackling foreign interference and countering attempts at destabilisation, including through disinformation and hate speech. We will strengthen democratic discourse and ensure that tech giants take their responsibility for safeguarding democratic dialogue online. We will promote our cultural diversity and heritage.

Living up to our values at global level

The European Union shall continue to be the strongest supporter of the international legal order, steadfastly upholding the United Nations and the principles enshrined in the UN Charter. In particular, the European Union will pursue efforts to promote global peace, justice and stability, as well as democracy, universal human rights and the achievement of the Sustainable Development Goals in all international fora. We will strive for a reformed multilateral system, making it more inclusive and more effective.

A strong and secure Europe

Ensuring coherent and influential external action

The world around us has become more confrontational, transactional and uncertain. We will adapt to the ever-evolving circumstances, asserting the European Union's ambition and role as a strategic global player in the new multipolar geopolitical context.

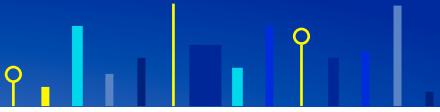
The full-scale invasion of Ukraine is also an attack on a free and democratic Europe. The European Union will stand by Ukraine as it fights to retain its independence and sovereignty and regain its territorial integrity within its internationally recognised borders. We will also support its reconstruction and the pursuit of a just peace. We will intensify our work to promote security, stability, peace and prosperity in our neighbourhood and beyond.

We will closely engage with partners and develop mutually beneficial strategic partnerships to address shared challenges. We will leverage both internal and external EU policies in the best interests of the Union in a well-coordinated manner.

Strengthening our security and defence and protecting our citizens

Europe must be a place where people are and feel free and safe. The European Union and Member States have taken bold steps to strengthen the Union's defence readiness and capacity, including increased defence spending. Going forward, we will invest substantially more and better together, reduce our strategic dependencies, scale up our capacities and strengthen the European defence technological and industrial base accordingly.

Increasing our security requires a solid economic base. We will mobilise the necessary instruments to bolster our security and the protection of our citizens, and to respond to new emerging threats. We will enhance interoperability between European armed forces. We will urgently improve conditions for scaling up the European defence industry by creating a better integrated European defence market and by promoting joint procurement. We welcome flagship projects and defence initiatives by Member States. We will improve access to public and private finance, exploring all options, including through the enhanced role of the European Investment Bank Group as a catalyst.

A stronger and more capable European Union in the field of security and defence will contribute positively to global and transatlantic security and is complementary to NATO, which remains, for those States that are members of it, the foundation of their collective defence. We will cooperate with transatlantic partners and NATO, in full respect of the principles set out in the Treaties and by the European Council, without prejudice to the specific character of the security and defence policy of certain Member States and taking into account the security and defence interests of all Member States.

To strengthen security within the Union, we will fight crime offline and online and prevent and tackle corruption, using all the law enforcement and judicial cooperation tools of our Union. We will be resolute against organised crime and disrupt the flow of illicit profits from cross-border criminal activity. We will fight attempts to sow division, radicalisation, terrorism and violent extremism.

The European Union will strengthen its resilience, preparedness, crisis prevention and response capacities, in an all-hazards and whole-of-society approach, to protect our citizens and societies against different crises, including natural disasters and health emergencies. We will step up our collective response to cyber and hybrid warfare, foreign manipulation and interference and threats to our critical infrastructure. We will pay particular attention to enhancing societal resilience.

Preparing for a bigger and stronger Union

The new geopolitical reality underscores the importance of enlargement as a geostrategic investment in peace, security, stability and prosperity. There is new dynamism in the enlargement process. Both the EU and aspiring members now have a responsibility to make the most of this opportunity and communicate this clearly.

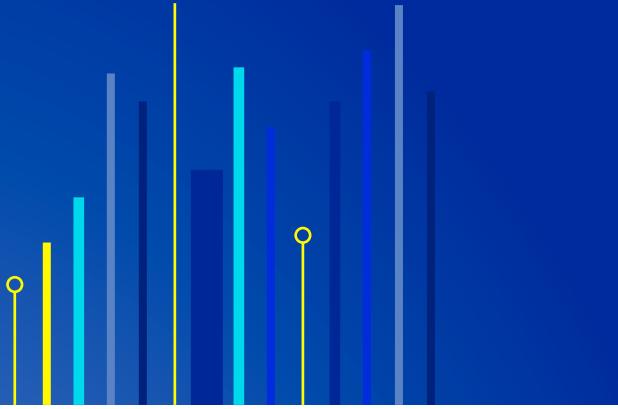
The European Union will follow a merit-based approach to accession with tangible incentives. It will support aspiring members in meeting the accession criteria through appropriate instruments and will use all possibilities to further advance gradual integration. It will also encourage reform efforts, notably with regard to the rule of law, as well as regional integration, good neighbourly relations, reconciliation and the resolution of bilateral disputes.

In parallel, the European Union will undertake the necessary internal reforms to ensure that our policies are fit for the future and financed in a sustainable manner and that the EU institutions continue to function and act effectively.

Pursuing a comprehensive approach to migration and border management

Ensuring that citizens can move freely within the EU is a fundamental achievement of the European Union and requires the proper functioning of the Schengen area. With this freedom comes the shared responsibility to fulfil and implement our common obligations and protect the EU's external borders effectively. This is a prerequisite for guaranteeing security and upholding law and order, in line with our principles and values.

Through its comprehensive partnerships approach, the European Union will continue to cooperate in a mutually beneficial way with countries of origin and transit. Together, we will address the long-term challenges of irregular migration and its root causes and work on returns. We will also explore the opportunities of migration, including through legal pathways. We will fight smuggling networks and break the business model of those who profit from this inhumane trade. We will consider new ways to prevent and counter irregular migration. We will find joint solutions to the security threat of instrumentalised migration.

A prosperous and competitive Europe

Bolstering our competitiveness

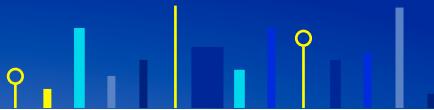
We are determined to strengthen the basis of our long-term competitiveness and improve citizens' economic and social wellbeing. We will work to increase their purchasing power, create good jobs and assure the quality of goods and services in Europe. We will reinforce our sovereignty in strategic sectors and make Europe a technological and industrial powerhouse, while promoting an open economy. We will close our growth, productivity and innovation gaps with international partners and main competitors. This requires a significant collective investment effort, mobilising both public and private funding, including through the European Investment Bank.

Our greatest asset in that endeavour is the Single Market, the long-term engine of prosperity and convergence that enables economies of scale. We will therefore deepen it further, notably in the areas of energy, finance and telecommunications. We will remove remaining barriers, particularly in relation to services and essential goods, and ensure equal access to the Single Market through improved connectivity. We will ensure a balanced and effective state aid and competition framework to preserve the integrity of the Single Market

and a level playing field. SMEs will remain central to Europe's economic and social fabric.

To unlock the necessary investment potential, we will accelerate financial integration by achieving the Capital Markets Union and completing the Banking Union. We will create truly integrated European capital markets, which are accessible and attractive to all citizens and businesses and benefit all Member States.

Learning from our experience, we will not allow the undermining of our open markets. We will strongly promote the central role of the WTO and pursue an ambitious, robust, open and sustainable trade policy that allows fair trade agreements, opens third country markets to EU companies, defends EU interests, allows resilient and reliable supply chains to develop, guarantees a true level playing field and creates reciprocal market access opportunities. We will strengthen our economic security, reduce harmful dependencies and diversify and secure strategic supply chains, including by enhancing our maritime security. We will build up our own capacity in sensitive sectors and key technologies of the future, such as defence, space, artificial intelligence, quantum technologies, semiconductors, 5G/6G, health, biotechnologies, net-zero

technologies, mobility, pharmaceuticals, chemicals and advanced materials.

Promoting innovation and research, as well as leveraging tools such as public procurement, is crucial in this endeavour.

Making a success of the green and digital transitions

On our path to climate neutrality by 2050, we will be pragmatic and harness the potential of the green and digital transitions to create the markets, industries and high-quality jobs of the future. We will provide a stable and predictable framework and create a more supportive environment for scaling up Europe's manufacturing capacity for net-zero technologies and products. We will invest in ample cross-border infrastructure for energy, water, transport and communications.

We will pursue a just and fair climate transition, with the aim of staying competitive globally and increasing our energy sovereignty. Accelerating the energy transition, we will build a genuine energy union, securing the supply of abundant, affordable and clean energy. This will require ambitious electrification using all net-zero- and low-carbon solutions, and investment in grids, storage and interconnections. We will develop a more circular and resource-efficient economy, driving forward the industrial development of clean technologies, reaping the full benefits of the bioeconomy, embracing clean and smart mobility with adequate network infrastructure. This will increase real income and purchasing power, thereby improving living standards for all EU citizens.

We will exploit the untapped potential of data, promote data interoperability, and encourage investment in game-changing digital technologies in Europe, advancing their application throughout the economy, while ensuring privacy and security. This will require cutting-edge digital infrastructure. Building on the EU digital identity, we will create new EU-wide high-quality e-services.

The European Union will promote a competitive, sustainable and resilient agricultural sector that continues to ensure food security. We will champion vibrant rural communities and strengthen the position of farmers in the food supply chain. We will continue to protect nature and reverse the degradation of ecosystems, including oceans. We will strengthen water resilience across the Union.

Promoting an innovation- and business-friendly environment

In an increasingly knowledge- and data-driven economy and a global and competitive market, Europe will accompany, nurture and grow its businesses and industry, attract and retain talent, and remain an attractive location for investment.

We will boost Europe's research and innovation capacity in emerging and enabling technologies, including for dual use. Achieving industrial strength in key sectors also requires the Union to safeguard fair competition, fight unfair practices, and ensure a level playing field both internally and globally.

To allow businesses to flourish, we will ambitiously reduce the bureaucratic and regulatory burden at all levels, and simplify, accelerate and digitise administrative procedures, including permitting, to meet the needs of a modern, dynamic and consumer-friendly investment environment. We commit to better regulation, including by making the best use of digital government and taking into account the needs of SMEs and start-ups. We will work in an integrated, coordinated and coherent way across all policy areas and put special focus on implementation and enforcement of agreed policies.

Advancing together

Economic growth needs to benefit all citizens. We will uphold the social dimension of the European Union so that everyone can seize the opportunities offered by the green and digital transitions. We will address in a comprehensive way demographic challenges and their impact on competitiveness, human capital and equality. We will ensure that the European economic model and welfare systems support a thriving longevity society. In this context, we will further strengthen health cooperation at European and international level and improve access to medicines across the Union.

We will invest in people's skills, training and education throughout their lives and encourage

talent mobility within the European Union and beyond. Recalling the European Pillar of Social Rights, the EU and Member States will aim to strengthen social dialogue, uphold equal opportunities and reduce inequalities. Increasing participation in the labour market and promoting youth employment will be of key importance in the coming years.

To promote the overall harmonious development of the EU, we will enhance economic, social and territorial cohesion, aiming for continuous upward convergence, reducing disparities, increasing our resilience and competitiveness and stimulating long-term growth across the Union.

Our destiny is in our own hands. We have the talent, courage and vision to successfully shape our future. This Strategic Agenda is our joint pledge to unequivocally serve our citizens and fulfil our founding objective of peace and prosperity.
